

Ozioma Luk

Mmalite

¹ Ebe ọ bụ n'ọtutu mmadu agbalala otu ha nwere ike i detu n'usoro ihe niile mezuru n'etiti anyi. ² Di ka e nyefere ha n'aka anyi idebe bu ndi ahụ sitere na malite jiri anya ha hu ihe niile, ndi jikwa okwu a eje ozi. ³ Ekpebikwara m, ebe mu onwe m nyocharala ihe niile nke oma site na mmalite, ka m dere gi ihe niile n'usoro, Tiofilos, gi onye di elu a na-asopuru. ⁴ Nke a ga-eme ka i mata nke bu eziokwu banyere ihe ndi ahụ e ziri gi.

Ozi banyere omumu Jon omee baptizim

⁵ N'oge Herod bu eze Judia, ọ di otu onyeisi nchujaja aha ya bu Zekaraya, onye si n'otu ndi nchujaja nke Abija. Elizabet bu nwunye ya, site n'agburu Eron. ⁶ Ha abuo bu ndi ezi omume n'ihu Chineke. Ha debere iwu na ukuru niile Onyenwe anyi nyere na-enweghi ntupo obula. ⁷ Mana ha amutaghi nwa, n'ihu na Elizabet bu nwanyi agaa, ha abuo emeela nnoo agadi.

⁸ O ruru mgbe ọ bu ndi otu Zekaraya ga-eje ozi, ọ no dika onye nchujaja na-eje ozi n'ihu Chineke. ⁹ A hoputara ya site n'ife nza di ka omenaala ndi nchujaja si di ka ọ buru ya ga-abanye n'ime ime ulonso Onyenwe anyi ichu aja nsure oku nke e ji uda na-esi isi utu achu. ¹⁰ Mgbe oge ichu aja uda na-esi isi utu ruru, igwe ndi mmadu biara no n'ezi na-ekpe ekpere.

11 Mgbe ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị, onye guzo n'aka nri nke ebe ichu aja nke ihe nasesi isi uto mere ka o hu ya anya. 12 Mgbe Zekaraya huru ya, obi fepuru ya, o tukwara oke egwu. 13 Ma mmụọ ozi ahụ gwara ya si, "Zekaraya atula egwu, Chineke anula ekpere gi. Elizabet nwunye gi ga-aturu ime mutara gi nwa nwoke. I ga-akpokwa aha ya Jon. 14 O ga-aburu gi ihe oke onu na obi uto, otutu mmadu ganurikwa onu n'ihu omumu ya. 15 N'ihu na o ga-abu onye di ukwuu n'anya Onyenwe anyi. O gaghị anukwa mmanya obula, maobu ihe onunu obula na-egbu egbu n'ihu na site n'afọ nne ya o ga-abu onye emejuputara na Mmụọ Nso. 16 O ga-akpoghachite otutu umu Izrel nye Onyenwe ha bu Chineke ha. 17 Ma o ga-aga n'ihu Onyenwe anyi n'ike mmụọ na ike nke Ilaija, tugharia obi ndi bu nna n'ebe umu ha no. Meekwa ka ndi isiike tugharia obi, lekwasị anya n'amamihe nke ndi ezi omume, na ijikere umu mmadu n'ihu Onyenwe anyi."

18 Zekaraya siri mmụọ ozi ahụ, "Olee otu m gagesi mata na nke a ga-adị otu a? Aburula m agadi. Nwunye m akakwaala nka."

19 Mmụọ ozi zara ya si, "Abu m Gebrel.* Ana m eguzo n'ihu Chineke. Ezitere m ka m bia gwa gi okwu ma wetara gi ozioma a. 20 Ma lee, i ga-ada ogbi, i gaghị ekwukwa okwu obula, tutu ruo mgbe ihe ndi a ga-emezu n'ihu na i kwenyeghi n'okwu m, nke ga-emezu mgbe oge ya ruru."

* **1:19** 1:19 Mmụọ ozi nke na-eweta ozioma.

²¹ Mgbe ihe ndị a niile na-eme, mmadụ ndị ahụ nọkwa na-eche Zekaraya ka ọ pụta. O juru ha anya na ọ nọla ọdụ n'ime ime ụlọnsọ ukwu ahụ. ²² Mgbe o mesiri pụta, o nwekwaghị ike ikwuru ha okwu. Ha ghotara na ọ huru ọhụ n'ime ụlọnsọ ahụ n'ihì na ọ bụ aka ka o ji gwa ha okwu.

²³ Mgbe oge iru ọrụ ya gwusiri, ọ laghachiri n'ụlọ ya. ²⁴ Mgbe ụbọchị ndị ahụ gasiri, Elizabet bụ nwunye ya tūrụ ime. O zoro onwe ya n'ime ụlọ ọnwà ise. ²⁵ Ọ siri, "Onyenwe anyị emeerela m nke a. O gosila m ihuoma ya n'ụbọchị ndị a, ma wepụkwara m ihere n'etiti ndị nke m."

Ozi banyere omumụ Jisọs

²⁶ Ma n'ọnwà isii ya, Chineke zigara mmụọ ozi ya, bụ Gebrel, ka ọ gaa n'obodo Nazaret nke dị n'ime Galili. ²⁷ Ka o jekwuru otu nwaagboghọ na-amaghị nwoke bụ onye otu nwoke aha ya bụ Josef, onye sitere n'agburu Devid, kwere nkwa ilu. Aha nwaagboghọ a bụ Meri. ²⁸ O jekwuru ya si ya, "Ekele! Gị onye ihuoma dikwasiri. Onyenwe anyị nonyekwara gị."

²⁹ Ma obi lorọ ya mmiri nke ukwu n'ihì okwu ya. O bidokwara itughari n'uche ya ihe ekele a putara. ³⁰ Ma mmụọ ozi ahụ siri ya, "Atula egwu Meri, n'ihì na i chotala ihuoma n'ebe Chineke nọ. ³¹ Ma lee i ga-aturu ime, mụọ nwa nwoke. I ga-akpọkwa aha ya Jisọs. ³² Ọ ga-abu nnukwu mmadụ onye a ga-akpọ Ọkpara Onye kachasi ihe niile elu. Onyenwe anyị Chineke ga-enye ya ocheeze nna ya Devid. ³³ Ọ ga-achị ụlọ

Jekob ruo ebighi ebi, alaeze ya agaghi enwekwa ogwugwu.”

³⁴ Meri siri mmuo ozi ahụ, “Olee otu nke a ga-esi mee ebe m bu nwaagboghọ na-amaghi nwoke?”

³⁵ Mmuo ozi ahụ siri ya, “Mmuo Nso ga-abiakwasị gi, ike nke Onye kachasi ihe niile elu ga-ekpuchikwa gi. Ya mere onye nso ahụ a ga-amu, a ga-akpo ya Okpara Chineke. ³⁶ Lekwa Elizabet onye ikwu gi aturula ime nwa nwoke n’agadi ya. Nke a bu onwa isii ya, bu onye ahụ ha na-akpo nwanyị aga. ³⁷ N’ihi na o dighi okwu sitere na Chineke nke na-agaghi ere.”

³⁸ Meri zaghachiri si, “Abu m ohu Onyenwe anyi, ka o diri m di ka i kwuru.” Mgbe ahụ mmuo ozi ahụ hapuru ya laa.

Meri agaa ileta Elizabet

³⁹ N’oge ahụ, Meri biliri gaa osiiso n’otu obodo di n’ugwu Juda. ⁴⁰ N’ebe ahụ, o banyere n’ulo Zekaraya, kelee Elizabet. ⁴¹ Mgbe Elizabet nuru ekele Meri, nwa no ya n’afọ meghariri ahụ. E mere ka Elizabet juputa na Mmuo nso. ⁴² O tiri mkpu n’oke olu si, “Onye a goziri agozi ka i bu n’etiti umu nwanyị niile. Onye a goziri agozi ka nwa ahụ i bu n’afọ bukwa. ⁴³ Onye kwanu ka m bu na ihuoma di otu a kporo m na nne Onyenwe m ga-abia ileta m? ⁴⁴ Ngwangwa m nuru olu ekele gi, nwa no m n’afọ wuliri elu n’onu. ⁴⁵ Ngozi ga-adiri onye ahụ kwere na Onyenwe anyi ga-emezu ihe o kweere ya na nkwa ime.”

Abu Meri buru

- 46 Ma Meri siri,
 “Mkpuruobi m na-ebuli Onyenwe anyi elu
 47 mmuo m na-anuri onu n’ime Chineke bu
 Onye nzoputa m,
 48 n’ihi na o ledatala anya, lekwasị m,
 bu odibo ya di ala.
 Site ugbu a gaa n’ihu, ogbo niile ga-akpo m onye
 a goziri agozi.
 49 N’ihi na Onye di ike emelara m ihe di
 ukwuu.
 Aha ya dikwa nsọ.
 50 Ebere ya na-erute ndi niile na-atu egwu ya
 site n’ogbo ruo n’ogbo.
 51 O gosila ike aka ya;
 o chusasi ala ndi di mpako n’ime echiche obi
 ha.
 52 O sitela n’ocheeze ndi eze di ike kwatuo ha,
 buliekwa ndi di umeala n’obi elu.
 53 O jirila ihe di mma nyejuo ndi aguu na-agu afo
 ma ndi ogaranya ka o zipuru n’aka efu.
 54 O nyerela odibo ya bu Izrel aka,
 o na-echetakwa imere ya ebere.
 55 Di ka o gwara nna nna anyi ha,
 nye Ebrahim na umu umu ya ruo mgbe
 ebighi ebi.”
 56 Meri nonyeere ya ihe di ka onwa ato ma
 mesie laghachi n’ulo ya.

Omumu Jon omee baptizim

- 57 Mgbe oge zuru ka Elizabet muo nwa, o muru
 nwa nwoke. 58 Ndi agbataobi ya na ndi ikwu ya,
 ndi nuru otu Chineke si gosi ya ebere di ukwuu,
 biara soro ya nuri onu.

⁵⁹ N'abalị nke asato ha b́ara ibi nwata ahụ ugwu na ịgụ ya aha. Ha na-achọ ịgụ ya Zekaraya bụ aha nna ya, ⁶⁰ ma Nne ya siri, "Mba, a ga-agụ ya Jón."

⁶¹ Ha siri ya, "Ọ dighi onye obula n'etiti ndi ikwu gi na-aza aha ahụ."

⁶² Ya mere, ha jiri ife aka juo nna ya, ihe o choro ka akpo nwata ahụ. ⁶³ O rioro ka e nye ya mbadamba ihe e ji ede ihe, o deere "Aha ya bu Jón." Nke a jukwara mmadu niile anya.

⁶⁴ Ngwangwa, onu ya meghere, atopukwara ire ya. Ya ebido ikwu okwu ma na-etokwa Chineke.

⁶⁵ Ibubo wuru ndi agbataobi ha niile n'ahu, ndi mmadu kokwara akuko banyere ihe ndi a niile ruo obodo niile di n'akuku ugwu Judia. ⁶⁶ Ndi niile nuru akuko a chere n'obi ha na-aju si, "Ginikwa ka nwa nke a gaje ibu?" N'ihi na aka Onyenwe anyi dinyeere ya.

Abu Zekaraya

⁶⁷ E mere ka Zekaraya bu nna ya juputa na Mmuo Nso. O buru amuma si,

⁶⁸ "Ngosi diri Onyenwe anyi bu Chineke nke Izrel,
n'ihi na o biala leta ma gbaputakwa ndi nke ya.

⁶⁹ O welielara anyi Onye nzoputa site n'ulo odibo ya bu David.

⁷⁰ (Di ka o kwuru na mgbe ochie, site n'onu ndi amuma ya di nso).

⁷¹ Na o ga-azoputa anyi site n'aka ndi iro anyi na sitekwa n'aka ndi niile kporo anyi asi.

⁷² O meere ndi nna nna anyi ha ebere

site n'icheta ogbugba ndu ya di nsọ.

⁷³ Iyi nke o nnuuru nna anyi bu Ebrahim, kwekwa nkwa:

⁷⁴ Na o ga-anaputa anyi site n'aka ndi iro anyi, nyekwa anyi ike ife ya ofufe na-atughị egwu.

⁷⁵ N'idi nsọ na ezi omume n'ihu ya ubochi niile nke ndu anyi.

⁷⁶ "Ma gi nwa m, a ga-akpo gi onye amuma nke Onye kachasi ihe niile elu; n'ih na i ga-aga n'ihu Onyenwe anyi kwadoro ya uzọ.

⁷⁷ Ime ka ndi nke ya nwee amamihe nke nzoputa site na igbaghara mmehie ha.

⁷⁸ N'ih oke obi ebere Chineke anyi, nke owuwa anyanwu ga-ewetara anyi site n'igwe.

⁷⁹ Ka o chakwasị ndi bi n'ochichiri na n'onyinyo nke onwu, na iduzi ukwu anyi n'uzo nke udo."

⁸⁰ Nwata ahụ toro, buru onye di ike n'ime mmu. O biri n'ime ozara tutu ruo mgbe oge zuru igosi umu Izrel onwe ya.

2

Omumu Jisos

¹ N'oge ahụ, Siza Ogotos nyere iwu ka a guo onu, detuo aha mmadu niile bi n'awa dum.*

² (Nke a bu igu onu na ide aha nke mbu e

* **2:1** 2:1 Uwa dum na-ekwu maka Rom mgbe ochie maobu mba niile ndi Rom na-achi.

mere mgbe Kwirinus bu onye na-achi Siria.)
³ Onye obula gara n'obodo ya, ka e denye aha ya n'akwukwo.

⁴ Ya mere Josef hapuru Nazaret nke di na Galili, gaa Betlehem nke di na Judia, nke bukwa obodo Devid, n'ih na o si n'ulo na agburu Devid puta.
⁵ Ya na Meri, nwaagboghoh o kwere nkwa ilu, nke dikwa ime, soro gaa ka o denye aha ha. ⁶ Mgbe ha no ebe ahụ, oge o ga-eji muo nwa ya zuru. ⁷ O muru nwa nwoke mbu ya. O ji akwa kee ya, nibe ya n'ime ebe a na-enye anu ulo nri, n'ih na ha enwetaghị ebe ndina n'ulo ndi ije.

Ndi ozuzu aturu na ndi Mmuo Ozi

⁸ Ma e nwere ndi ozuzu aturu† bi n'ohia n'akuku ebe ahụ, ndi na-eche igwe aturu ha nche n'abali. ⁹ Mmuo ozi nke Onyenwe anyi putara ihe nye ha. Ebube Onyenwe anyi mwarara gburugburu ha, oke egwu turu ha.
¹⁰ Ma mmuo ozi ahụ siri ha, "Unu atula egwu. Ana m ewetara unu ozioma nke oke onu nke ga-adiri mmadu niile. ¹¹ N'ih na taa, n'obodo Devid ka a muru Onye nzoputa nye unu; o bu Kraist, Onyenwe anyi. ¹² Nke a ga-aburu unu ihe iribama, unu ga-ahu nwata oheru e kechiri n'akwa, dina n'ime ebe a na-enye anu ulo nri."

¹³ Na mberede, igwe ndi mmuo ozi nke eluigwe putara soro mmuo ozi a, bido na-eto Chineke nashi,

¹⁴ "Otuto diri Chineke n'ebe kachasi elu nke eluigwe.

† **2:8** 2:8 Ndi ozuzu aturu Maobu, ndi na-elekota aturu.

Udo n'elu ụwa nye ndị niile ihe ha dị Chineke ezi mma.”

¹⁵ Mgbe ndị mmụọ ozi ahụ hapụrụ ha, laghachi n'eluigwe, ndị ọzụzụ aturụ ahụ sịrịtara onwe ha, “Bianụ ka anyị jeruo Betlehem, ka anyị jiri anya anyị hụ ihe ndị a merenụ, nke Onyenwe anyị mere ka anyị mara.”

¹⁶ Ha gara ọsịisọ hụ Meri na Josef, na nwata ahụ ka o dina n'ime ebe a na-enye anụ ụlọ nri.

¹⁷ Mgbe ha hụrụ nke a, ha mere ka a mata ihe niile a gwara ha banyere nwantakiri a. ¹⁸ Ihe ndị ọzụzụ aturụ a kwuru juru ndị niile nūrụ ya anya. ¹⁹ Ma Meri debere ihe ndị a niile n'obi ya, na-atughari ihe banyere ha n'obi ya. ²⁰ Ndi ọzụzụ aturụ ahụ laghachiri, na-eto Chineke na-ebulikwa aha ya elu n'ihu ihe niile ha nūrụ ma hụkwa, nke dika ka a gwara ha.

²¹ Mgbe ụbọchị asatọ gasiri, mgbe oge ruru ibi nwata ahụ ugwu, ha gụkwara ya aha. Aha ha nyere ya bụ Jisọs, aha ahụ mmụọ ozi nyere tupu a dị ime ya.

I kubata Jisọs n'ime ụlọnsọ

²² Mgbe oge zuru maka mmemme nke ịdị ọcha dị ka iwu Mosis siri dị, ha kutere ya na Jerusalem iche ya n'ihu Onyenwe anyị ²³ (dika e dere ya n'iwu nke Onyenwe anyị, “Nwa mbụ ọbụla nke bụ nwoke ka a ga-edo nsọ nye Onyenwe anyị”[‡]), ²⁴ ha churụ aja dị ka e nyere n'iwu Onyenwe anyị: “Ụmụ kpalakwukwu abụọ maọbụ ụmụ nduru abụọ.”[§]

[‡] 2:23 2:23 Ọpụ 13:2,12 [§] 2:24 2:24 Lev 12:8

²⁵ Ma lee, e nwere otu nwoke bi na Jerusalem aha ya bu Simion, onye juputara na Mmuo Nso. O bu onye ezi omume burukwa onye ji obi ya niile na-efe Chineke. O bukwa onye na-ele anya maka nkasiobi nke ndi Izrel. ²⁶ Ma Mmuo Nso Chineke mere ka o mata na o gaghi anwu ruo mgbe o huru Kraist nke Onyenwe anyi. ²⁷ Site n'odudu nke Mmuo Nso, o batara n'ulonso ukwu, ma mgbe nne na nna nwata ahụ bu Jisos kubatara ya di ka omenaala iwu si di, ²⁸ Simion kuuru ya n'aka, kelee Chineke si,

²⁹ "Gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe di ka i kwere na nkwa, ugbu a zilaga nwaodibo gi n'udo.

³⁰ N'ihu na anya m ahula nzoputa gi,

³¹ nke i kwadoro n'ihu mba niile.

³² Ihe nke ga-egosi ndi mba ozozo, na ebube nke ndi gi Izrel."

³³ O juru nne na nna nwantakiri ahụ anya inu ihe ndi a e kwuru banyere ya. ³⁴ Mgbe ahụ, Simion goziri ha, sikwa Meri nne ya, Lee, "Nwatakiri a bu onye e zitere ka o buru odida na mbili nye otutu mmadu n'Izrel, o ga-abukwa ihe ama nke otutu ga-ekwujo. ³⁵ O bukwa site n'uzo di otu a ka a ga-ekpughe echiche nke di otutu n'obi. Mma agha ga-aduwakwa mkpuruobi nke gi onwe gi."

³⁶ O nwekwara onye amuma nwanyi, aha ya bu Ana, ada Fanuel nke si n'ebo Asha. O bu ezigbo agadi nwanyi na-enweghi di, n'ihu na di ya nwuru mgbe ha biri naani afo asaa. ³⁷ O noola di ka nwanyi na-enweghi di iri afo asato na ano. O hapughi ulonso, kama o nogidere n'efe

ofufe ehihie na abali, na-ibu onu na-ekpe ekpere. ³⁸ N'oge ahụ o biarutere n'ebe ha nọ, nye Chineke ekele, kwuo okwu banyere nwantakiri ahụ nye ndi niile na-ele anya maka mgbaputa Jerusalem.

³⁹ Mgbe ha mesiri ihe niile otu o di n'iwu Onyenwe anyi, ha laghachiri obodo ha bu Nazaret nke di n'ime Galili. ⁴⁰ Ma nwata ahụ toro buru onye di ike; o juputara n'amamihe, amara Chineke dinyekwaara ya.

Jisos agaa n'ulonso ukwu

⁴¹ N'afọ niile, ndi muru ya na-aga Jerusalem n'ih i Mmemme Ngabiga. ⁴² Mgbe o ruru afọ iri na abuo, ha gara maka mmemme di ka omenaala si di.* ⁴³ Mgbe e mesiri mmemme ahụ, ka ndi muru ya na-alaghachi, nwata ahụ bu Jisos noduru na Jerusalem. Ndi ha amataghi na o soghi ha na-alota. ⁴⁴ Ha chere na o sonyere n'etiti njem. Ha gara ije otu ubochi tupu ha a malite icho ya n'etiti ndi ikwu na ibe, na ndi enyi ha. ⁴⁵ Ma mgbe ha na-ahughi ya, ha laghachiri Jerusalem na-achokwa ya. ⁴⁶ Ka ubochi ato gasiri, ha huru ya n'ulonso ukwu ebe o noduru n'etiti ndi ode akwukwo, na-ege ha nti na-ajukwa ha ajuju. ⁴⁷ Nghota na osisa ya juru ndi niile nuru okwu ya anya. ⁴⁸ Mgbe ndi muru ya huru ya, o turu ha n'anya, ma nne ya siri ya, "Nwa m, gini mere i ji mesoo anyi mmeso di otu a? Mu na nna gi no na-achoghari gi?"

* **2:42** 2:42 O bu naani Luk dere banyere Jisos isonyere ndi muru ya gaa maka mmemme a.

⁴⁹ Ọ juru ha si, “**Gini mere unu ji na-achọ m? Unu amaghi na aghaghi m ino n’ulo Nna m?”**
⁵⁰ Ma ha aghotaghi ihe o gwara ha.

⁵¹ Mgbe ahụ, o sooro ha laghachi Nazaret ma na-erubekwara ha isi. Ma nne ya dobere ihe ndi a niile n’obi ya. ⁵² Jisos na-aga n’ihu n’amamihe na ogologo, ya na ihuoma n’ebe Chineke na nke mmadu no.

3

Nkwusa nke Jon omee baptizim

¹ N’afọ nke iri na ise nke ochichi Tiberios Siza, mgbe Pontios Pilet bu onye na-achị Judia, ebe Herod bukwa onye na-achị akuku Galili, ma nwanne ya nwoke bu Filip na-achị akuku Ituria na Trakona, Laisania bukwa onye na-achị akuku Abilin, ² mgbe ahụ Anas na Kaifas bu ndiisi nchujaja, okwu Chineke biakwutere Jon nwa Zekaraya n’ime ozara. ³ O gara n’ime obodo niile gbara Jordan gburugburu na-ekwusa banyere baptizim nke ncheghari maka mgbaghara mmehie. ⁴ Dika e dere ya n’akwukwo Aizaya onye amuma si,

“Otu onye na-eti mkpu n’ozara na-asi,
 Dozienu uzọ maka Onyenwe anyi,
 meenu ka okporouzo ya guzozie.

⁵ A ga-ekpoju ndagwurugwu obula,
 ugwu obula na ugwu nta obula ka a ga-
 emekwa ka o di ala.

Uzo gbagoro agbago ka a ga-eme ka o guzozie
 nke oma,
 meekwa ka uzọ ojoo niile di larịi.

⁶ Mmadu niile ga-ahukwa nzoputa Chineke.' ”*

⁷ Jon siri igwe mmadu ndi na-aputa ka o mee ha baptizim si, “Unu umu ajuala! Onye doro unu aka na nti si unu gbanari onuma nke na-abia? ⁸ Mianu mkpuru na-egosiputa ncheghari unu. Unu amalitekwala na-asi onwe unu, ‘Anyi nwere Ebrahim dika nna.’ N’ihi na agwa m unu na Chineke puru isite na nkume ndi a meputara Ebrahim umu. ⁹ O buladi ugbo a, atukwasila anyuike na mgborogwu osisi, osisi obula nke na-adighi ami ezi mkpuru ka a ga-egbutu tuba ya n’ime oku.”

¹⁰ Ma igwe mmadu ahụ juru ya si, “Gini ka anyi kwesiri ime?”

¹¹ O zara ha si, “Onye obula nwere uwe abuo, ya nye onye o na-adighi nke o nwere otu. Onye nwere nri ya meekwa otu ahụ.”

¹² O buladi ndi ona utu biakwara ka e mee ha baptizim. Ha siri ya, “Onye ozizi, gini ka anyi kwesiri ime?”

¹³ O siri ha, “Unu anatala kariya otu unu kwesiri inata.”

¹⁴ Ndi agha biakwara juo ya si, “Ginikwa ka anyi kwesiri ime?”

O siri ha, “Unu ejikwala ike apunara ndi mmadu ego ha; unu ebokwala ndi mmadu ebubo ugha, ka afo ju unu n’ugwo a na-akwu unu.”

¹⁵ Ndi mmadu ji olileanya na-eche na-atulekwa n’obi ha ma Jon o bu Kraist ahụ. ¹⁶ Ma Jon zara si ha, “Eji m mmiri na-eme unu baptizim, ma otu onye di ike kariya m ga-abia, onye m na-erughi itopu eriri akpukpokwu ya. O ga-eji Mmuo Nso

* 3:6 3:6 Aiz 40:3-5

na oku mee unu baptizim. ¹⁷ Ihe ifucha oka ya di n'aka ya, iji zachaa ebe izocha oka ya nke oma, ka e kponye ezi mkpuru oka wiiti n'ime oba, ma kpoba igbugbo oka n'ime oku nke a na-apughị imenyu emenyu." ¹⁸ O ji otutu okwu ozo di iche iche duo ha odu ma kwusaakwara ha ozioma.

¹⁹ Ma Eze Herod, onye o tara uta maka Herodias nwunye nwanne ya nwoke, nakwa maka ihe ojoo di iche iche ndi o mere, ²⁰ tukwasikwara ihe n'elu ihe ndi a niile, site na itunye Jon n'ulo mkporo.

Baptizim na usoro ndi agburu Jisos

²¹ Mgbe e mechara ndi niile baptizim, ma mechakwa Jisos baptizim, mgbe o na-ekpe ekpere, eluigwe meghe. ²² Mmuo Nso sikwa n'elu ridata di ka nduru, bekwasi ya, mgbe ahụ, otu olu sitere n'eluigwe daa si, "I bu Okpara m, onye m huru n'anya, ihe gi di m ezi mma."

²³ Jisos agbaala ihe di ka iri afọ atọ mgbe o bidoro oru ya. O bu nwa (dika ndi mmadu chere) Josef,

onye bu nwa Heli; ²⁴ Heli aburu nwa Matat,
nwa Livayi, nwa Meliki,
nwa Janayi, nwa Josef;

²⁵ nwa Matatiyas, nwa Emos,
nwa Nehum, nwa Esili,
nwa Nagayi; ²⁶ nwa Maat,
nwa Matatiyas, nwa Semein,
nwa Josek, nwa Joda;

²⁷ nwa Joanan, nwa Resa,
nwa Zerubabel, nwa Shealtiel,

nwa Neri; ²⁸ nwa Meliki,
 nwa Adi, nwa Kosam,
 nwa Elmadam, nwa Er,
²⁹ nwa Joshua, nwa Elieza,
 nwa Jorim, nwa Matat,
 nwa Livayi; ³⁰ nwa Simiõn,
 nwa Juda, nwa Josef,
 nwa Jonam, nwa Eliakim;
³¹ nwa Melea, nwa Mena,
 nwa Matata, nwa Netan,
 nwa Devid; ³² nwa Jesi,
 nwa Obed, nwa Boaz,
 nwa Salmon, nwa Nashõn;
³³ nwa Aminadab, nwa Ram,[†]
 nwa Hezron, nwa Perez,
 nwa Juda; ³⁴ nwa Jekõb,
 nwa Aizik, nwa Ebrahim,
 nwa Tera, nwa Nahõ;
³⁵ nwa Serug, nwa Reu,
 nwa Peleg, nwa Eba,
 nwa Shela; ³⁶ nwa Kenan,
 nwa Aafaksad, nwa Shem,
 nwa Noa, nwa Lamek;
³⁷ nwa Metusela, nwa Enõk,
 nwa Jared, nwa Mahalalel,
 nwa Kenan; ³⁸ nwa Enõsh,
 nwa Set, nwa Adam,
 nwa Chineke.

4

Onwunwa Jisõs

[†] **3:33** 3:33 N'akwukwõ ụfõdụ i nwere ike ihu nwa Admin, nwa Anai.

¹ Jisọs, onye juputara na Mmuo Nso, sitere na Jodan lota. Mmuo nso duuru ya baa n'ozara.
² Ebe ahụ ka ekwensu nwara ya onwunwa iri ubochi anọ. N'ubochi ndi ahụ niile o righi nri obula. N'ikpeazu aguụ guru ya.

³ Ekwensu siri ya, "O buru na i bu Okpara Chineke, gwa nkume a ka o ghoọ achicha."

⁴ Jisọs zara ya si, "E dere ya, 'O bughị naanị site na achicha ka mmadu ga-eji di ndu.'* "

⁵ Ekwensu duuru ya rigoo n'ebe di elu, gosi ya alaeze niile nke uwa, n'otu ntabi anya. ⁶ O gwara ya si, "M ga-enye gi ikike niile ndi a na ebube ha. O bu m ka e nyere ha, e nwere m ike inye ha onye obula m chorọ inye ha. ⁷ Ya mere, o buru na i kpoo isiala nye m, ha ga-abu nke gi."

⁸ Jisọs zara ya si, "E deela ya: 'I ga-akpo isiala nye Onyenwe anyi Chineke gi, naanị ya ka i ga-efekwa.'† "

⁹ Ekwensu duuru ya gaa Jerusalem, mee ka o guzo n'ebe dikarisiri elu nke ulonso ukwu ahụ. O siri ya, "O buru na i bu Okpara Chineke, si n'ebe a tuda onwe gi n'ala. ¹⁰ N'ihia na e dere ya, "O ga-enye ndi mmuo ozi ya iwu banyere gi, ichekwa gi nke oma;

¹¹ ha ga-ebuli gi elu n'aka ha, ka i ghara ikpobi ukwu gi na nkume.'‡ "

¹² Jisọs zara ya si, "E kwuola ya, Anwala Onyenwe anyi Chineke gi onwunwa.§ "

¹³ Mgbe ekwensu nwasiri ya onwunwa ndi a niile, o hapuru ya ruo mgbe ohere ozo daputara.

* 4:4 4:4 Dit 8:3 † 4:8 4:8 Dit 6:13 ‡ 4:11 4:11 Abu 91:11,12

§ 4:12 4:12 Dit 6:16

Jisọs agaa Nazaret

¹⁴ Jisọs loğhachiri na Galili n'ike nke Mmuọ Nso. Akuko banyere ya gbasara ruo akuku obodo niile. ¹⁵ O ziri ihe n'otutu ulo ekpere ha, mmadu niile na-etokwa ya.

¹⁶ Mgbe o rutere Nazaret ebe o noro too, n'ubochi izuike, o gara n'ulo ekpere di ka o di mbu eme. O guzoro oto igu akwukwo nso.

¹⁷ E nyere ya akwukwo nke onye amuma Aizaya dere. O meghere ya chota ebe e dere si,

¹⁸ “Mmuo nke Onyenwe anyi di n'ahu m,
n'ihu na o teela m mmanu
ka m kwusaa ozioma nye ndi ogbenye.

O zitela m ikwuputa inwere onwe nye ndi
mkporo,

ya na ihu uzọ nye ndi kpuru isi,
ime ka ndi a na-emegbu emegbu nwere onwe ha.

¹⁹ Ikwuputa afo Onyenwe anyi ga-eme
amara.”*

²⁰ O mechiri akwukwo ahụ nyeghachi ya onye ahụ na-eje ozi, ndu ala. Ndi mmadu niile no n'ulo nzuko ahụ legidere ya nnoo anya. ²¹ Ma o bidoro igwa ha si, “Taa ka ihe ndi a e dere n'akwukwo nso a mezuru na nti unu.”

²² Mmadu niile kwuru okwu oma banyere ya n'ihu okwu amara niile si ya n'onu puta nke mere na ha juritara onwe ha si, “Onye a, o bughị nwa nwoke Josef?”

²³ O siri ha, “N'ezie, amaara m na unu ga-aturu m ilu a: 'Dibia, gwoo onwe gi!' Sikwa m, 'The ndi

* 4:19 4:19 Aiz 61:1,2

ahụ niile anyị nūrụ ị na-eme na Kapanom mee ha n'ebe a bụ obodo gị.' ”

²⁴ O gara n'ihu sị, “Ma ị gwa unu eziokwu, o nweghị onye amụma ọbụla a na-anabata nke ọma n'obodo a mūrụ ya. ²⁵ N'ezie, chetakwanụ na e nwere ọtụtụ ụmụ nwanyi di ha nwūrụ anwụ n'oge Ịlajja onye amụma. N'oge oke unwụ dara n'ala ahụ dum, mgbe e mechiri eluigwe na mmiri ezoghị n'ala Izrel afọ atọ na ọnwa isii. ²⁶ Ma e zigaghị Ịlajja ka o jekwuru onye ọbụla n'ime ha kariakwa nwanyi di ya nwūrụ anwụ n'obodo Zarefat n'akụkụ Saịdon. ²⁷ N'oge Ịlaisha onye amụma, e nwere ọtụtụ ndị ekpenta n'ala Izrel, ma o nweghị onye e mere ka ọ dī ọcha n'etiti ha kariakwa Neeman onye Siria.”

²⁸ Mgbe ndi nọ n'ụlọ ekpere ahụ nūrụ nke a, iwe were ha nke ukwuu. ²⁹ Ha biliri, kwapụ ya site n'obodo ahụ, dokpūrụ ya gaa n'elu ugwu nke e wukwasiri obodo ahụ ka ha nwee ike tūpū ya site n'ugwu ahụ. ³⁰ Ma o sitere n'etiti igwe mmadụ ahụ pūọ, gawara onwe ya.

Jisọs achupụ mmụọ ọjọọ

³¹ O sitere n'ebe ahụ gaa Kapanom, obodo dikwa na Galili. N'ụbọchị izuike, o bidoro izi ha ihe. ³² Ozizi ya juru ha anya, n'ih i na okwu ya nwere ikike.

³³ Otu nwoke nọ n'ime ụlọ ekpere ahụ, onye mmụọ na-adighi ọcha bi n'ime ya. O tiri mkpu n'oke olu, ³⁴ “Hapụ anyị! Gini ka ị na-achọ n'ebe anyị nọ, gị, Jisọs onye Nazaret? Ị b́ara ka ị laa anyị n'iyi? Ama m onye ị b́, Onye Nsọ nke Chineke!”

³⁵ Jisọs baara ya mba si, “**Nọrọ jii! Si n’ime ya pụta.**” Mgbe ahụ mmụọ ojọọ ahụ tudara ya n’ala n’ihu ha niile, o sikwa n’ime ya puo ma o merughị ya ahụ.

³⁶ Ihe ndi a juru ha niile anya, ha juritara ibe ha si, “Gini bu ozizi nke a? O ji ichi isi na ike na-enye mmụọ na-adighi ocha ndi a iwu, ha na-aputakwa!” ³⁷ Akuko banyere ya gbasara jeruo obodo niile di ebe ahụ gburugburu.

Jisọs agwoọ otutu ndi oria

³⁸ Mgbe o hapuru ulo ekpere ahụ gaa n’ulo Saimon. Nne nwunye Saimon nwere ahụ oku, ha rioro ya ka o nyere ya aka. ³⁹ O guzoro n’ihu ya, ma baara ahụ oku ahụ mba, o hapuru ya n’otu ntabi anya ahụ. O bilikwara lee ha obia.

⁴⁰ Mgbe anyanwu na-ada, otutu ndi nwere ndi na-aria oria di iche iche kporo ha biakwute Jisọs. O bikwasiri ha niile aka n’otu n’otu, gwoo ha. ⁴¹ Mmụọ ojọọ di iche iche si n’ime otutu mmadu puta na-eti mkpu na-asi, “I bu Okpara Chineke.” Ma o baara ha mba, o kweghi ka ha kwuo okwu, n’ihi na ha matara na o bu Kraist.

⁴² Mgbe chi boru, o puru gaa ebe naani ya no. Ndi mmadu no na-achoghari ya; mgbe ha biaruru ebe o no, ha gbalisiri ike ime ka o ghara ihapu ha. ⁴³ Ma o siri ha, “**Aghaghi m ikwusa ozioma alaeze Chineke n’obodo ndi ozo, n’ihi na o bu n’ihi ya ka e zitere m.**” ⁴⁴ O gara n’ihu na-ekwusa ozioma n’ulo ekpere niile di na Judia.

5

Okpukpo ndi mbu na-eso uzo ya

¹ Otu oge, ka Jisọs guzo n'akukụ ọdọ mmiri Genesaret.* Igwe mmadụ gbara ya gburugburu ka ha nūrụ okwu Chineke. ² Ọ huru n'ọnu mmiri ahụ, ụgbọ mmiri abụọ nke ndị ọkụ azụ nwe ha hapuru gaa isa ụgbụ ha ji egbu azụ. ³ Ọ banyere n'ime otu ụgbọ mmiri ndị ahụ, nke bu nke Saimon, ọ rioro ya ka ọ kworo ya banyetu ntakiri n'ime mmiri. Ọ noduru ala n'ime ya bido na-ezi igwe mmadụ ihe.

⁴ Mgbe o kwusiri okwu, ọ gwara Saimon si, **“Banyetukwuo n'ime mmiri, tunye ụgbụ gi ka i gbute azụ.”**

⁵ Saimon zara si, “Nna anyi ukwuu, anyi rusiri oru ike abali niile na-egbutaghị ihe ọbula, ma otu i sirị kwuo, aga m awunye ụgbụ azụ niile.”

⁶ Mgbe ha mere nke a, ha gbuteere otutu azụ nke mere na ụgbụ azụ ha malitere idokasi. ⁷ Ha kporo ndị ọkụ azụ ibe ha no n'ụgbọ mmiri ozo ka ha bia nyere ha aka. Ha biara kpojuo azụ n'ụgbọ mmiri abụọ ahụ nke malitere imikpu.

⁸ Ma mgbe Saimon Pita huru nke a, ọ dara n'ukwu Jisọs si, “Si n'ebe m no puo, Onyenwe m, n'ihì na abụ m onye mmehie.” ⁹ N'ihì na o juru ya na ndị ya na ha so anya ihu otutu azụ ndị a ha gbuteere. ¹⁰ Ọ buladi Jemis na Jon umu Zebedi, ndi ha na Saimon na-aruko oru, ka ihe a jukwara anya.

Mgbe ahụ Jisọs gwara Saimon si, **“Atula egwu, n'ihì na site ugbo a gaa n'ihu, i ga na-akuta mmadụ.”** ¹¹ Mgbe ha kwoputara ụgbọ mmiri ha n'elu ala, ha hapuru ihe niile soro ya.

* **5:1** 5:1 Maqbu, osimiri Galili

Nwoke onye ekpenta

¹² Mgbe Jisọs nọ n'otu obodo, otu nwoke onye ekpenta juru ahụ, b́ara daa, kpudo ihu ya n'ala mgbe ọ huru ya, riọ ya si, "Onyenwe m, ọ buru na i choro, i puru ime ka m di ocha."

¹³ Jisọs setipuru aka ya metu ya si, "**Achoro m, buru onye di ocha!**" Ngwangwa ekpenta ahụ hapuru ya.

¹⁴ O nyere ya iwu, "**A gwakwala onye obula, kama gaa gosi onye nchujaja onwe gi, चुokwa aja di ka Mosis nyere n'iwu maka ime ka i di ocha, ka o buru ihe ama nye ha.**"

¹⁵ Ma akuko banyere ya gbasara kari, nke mere na igwe mmadu b́ara inuru ihe o na-ekwu, na ka a gwokwa ha nri nri. ¹⁶ Ma site n'oge ruo n'oge, Jisọs na-ewezuga onwe ya gaa n'ebe o ga-anọ naani ya ikpe ekpere.

Ogwugwo onye akuku ahụ ya kponwuru akponwu

¹⁷ Otu ubochi, mgbe o nọ na-ezi ndi mmadu ihe, ndi Farisii na ndi ozizi iwu (sitere n'obodo nta niile di na Galili na Judia na Jerusalem bia nodukwa ebe) ahụ. Ike Chineke dinyekwaara ya igwo ndi oria. ¹⁸ N'oge ahụ ndi ikom ufodu bu otu nwoke akuku ahụ ya kponwuru akponwu n'ihe ndina ya, b́ara gbalia isite n'onu uzọ ulọ ahụ bubata ya togbo ya n'ukwu ya. ¹⁹ Mgbe ha na-enweghi ike ime nke a n'ihu igwe mmadu, ha rigooro n'elu ulọ, site n'oghere wetuo nwoke ahụ n'ute ya n'etiti igwe mmadu n'ihu Jisọs.

²⁰ Mgbe Jisọs huru okwukwe ha, o siri, "**Enyi m, a gbaghara gi mmehie gi.**"

²¹ Ndi Farisii na ndi ozizi iwu malitere iche n'ime obi ha si, "Onye bu onye a na-ekwulu Chineke? Onye puru igbaghara mmadu mmehie, ma o bughị naani Chineke?"

²² Mgbe Jisosh matara ihe ha na-ajụ, o zara ha si, "Gini mere unu ji na-eche ihe ndi a n'obi unu?"
²³ Olee nke ka mfe ikwu: O bu a gbagharala gi mmehie gi niile, ka o bu i si, Bilie jee ije?
²⁴ Ma ka unu mata na Nwa nke Mmadu nwere ikike n'üwa igbaghara mmehie." O siri onye ahụ akuku ahụ ya kponwuru akponwu, "Asi m gi, bilie, chiri ute gi laa n'ulo gi!"
²⁵ Ngwangwa, o biliri otọ n'ihu mmadu niile, chiri ihe ndina ya bido na-eto Chineke na-ala n'ulo ya.
²⁶ Ihe ndi a juru onye obula anya, ha tokwara Chineke. Oke egwu juputakwara ha n'ahu, ha siri, "Anyi ahula ihe ebube taa."

Okpukpo Livayi

²⁷ Mgbe nke a gasiri, o puru hu otu onye onna utu aha ya bu Livayi, ka o noduru ala n'ulo inakota utu ya. O siri ya, "Soro m."
²⁸ Ngwangwa, o biliri, hapu ihe niile soro ya.

²⁹ Emesia, Livayi kwadooro Jisosh oke oriri n'ulo ya, otutu igwe ndi onna utu na ndi ozo soo ha n'oriri ahụ.
³⁰ Ma ndi Farisii na ndi ozizi iwu tamuru ntamu na-ajụ ndi na-eso uzo ya si, "Gini mere unu ji soro ndi onna utu na ndi mmehie narikọ nri na-anukokwa ihe onunụ?"

³¹ Jisosh zara si, "Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama o bu ndi ahụ na-esighi ike."
³² Abiaghi m ikpo ndi ezi omume, kama abjara m ikpo ndi mmehie ka ha chegharia."

Ajuju banyere ibu onu

³³ Ha siri, “Ndi na-eso uzọ Jon na ndi na-eso uzọ ndi Farisii na-ebu onu, na-ekpe ekpere oge niile, ma ndi na-eso uzọ gi na-eri, na-anukwa.”

³⁴ Jisọs siri ha, “Ndi a kporo oriri n’olulu di na nwunye, ha ga-ebu onu mgbe ha na onye na-alu nwunye oheru no? ³⁵ Ma oge na-abia mgbe a ga-ewepu onye na-alu nwunye n’etiti ha, mgbe ahụ ka ha ga-ebu onu.”

³⁶ O tuuru ha ilu a, “O nweghi onye na-adokara akwa oheru were ya kwachie akwa ochie. O buru na e mee nke a, o putara na a dowala akwa oheru ahụ n’ihi na nke ahụ eji kwachie ya agaghi adaba. ³⁷ N’uzo di otu a kwa, mmadu adighi agbanye mmanya oheru di ike n’ime karama akpukpo ochie. N’ihi na ike si na mmanya oheru ahụ ga-eme ka karama ahụ gbawaa. Mmanya ahụ ga-awufukwa, karama ahụ a laa n’iyi. ³⁸ Ma o di mma igbanye mmanya oheru n’ime karama akpukpo oheru. ³⁹ O nweghi onye nusiri mmanya ochie ga-achọ inu mmanya oheru, n’ihi na o ga-asi, ‘Nke ochie ahụ ka mma.’”

6

Onyenwe Ubochi Izuike

¹ N’otu ubochi izuike, mgbe Jisọs na-agafe n’ubi a kuru oka. Ndi na-eso uzọ ya malitere igboro ufodu n’ime ogbe oka ndi ahụ, na-amazu ha n’aka, ma na-ata ha. ² Ufodu ndi Farisii siri, “Gini mere unu ji na-eme ihe megidere iwu n’ubochi izuike?”

³ Jisọs zara ha si, “Ọ bụ na unu agụtaghị ihe Devid mere mgbe agụụ gụrụ ya na ndị so ya? ⁴ Otu o si banye n’ụlọ Chineke, were achicha a na-eche n’ihu ya, nyetụkwa ndị ya na ha so, achicha nke onye ọbụla na-ekwesighi ita ma ọ bughị naanị ndị nchụaja.” ⁵ Mgbe ahụ ọ gwara ha si, “Nwa nke Mmadụ bụ Onyenwe Ụbọchị Izuike.”

⁶ N’ụbọchị izuike ọzọ, ọ banyere n’ụlọ ekpere na-ezi ihe. Otu nwoke nọkwa n’ebe ahụ onye aka nri ya kponwuru akponwu. ⁷ Ndi Farisii na ndi ode akwukwo na-achọ ụzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya mere ha lekwasiri ya anya ihu ma ọ ga-agwo ọrịa n’ụbọchị izuike. ⁸ Ma ebe ọ maara ihe ha na-ezube n’obi ha, ọ kpọrọ nwoke ahụ nke aka ya kponwuru akponwu si ya, “**Billie bịa guzoro n’etiti ebe a.**” Nwoke ahụ putara bịa guzoro ebe ahụ.

⁹ Mgbe ahụ Jisọs sirị ha, “**Ka m juọ unu, gini ziri ezi n’iwu ime n’ụbọchị izuike; ọ bụ ime ihe ọma ka ọ bụ ime ihe ọjọọ; izoputa ndu ka ọ bụ ịla ndu n’iyi?**”

¹⁰ Mgbe o lesiri ha niile anya gburugburu, ọ sirị ya, “**Setipu aka gi.**” O mere nke a, aka ya dikwara mma ọzọ. ¹¹ Ha were iwe nke ukwu ma malite na-ekwuritara n’etiti onwe ha ihe ha nwere ike ime Jisọs.

Ndi ozi iri na abuo

¹² N’ụbọchị ndi ahụ, ọ gara rigoro n’elu ugwu ikpe ekpere. Ọ nọrọ abali ahụ niile na-ekpe ekpere nye Chineke. ¹³ Mgbe chi boro, ọ kpọrọ

ndị niile na-eso ụzọ ya, site n'ime ha ọrọ mmadụ iri na abụọ ndị ọ kpọrọ ndị ozi ya.*

14 Saimon (onye ọ kpọrọ Pita) na Andru nwanne ya,

Jemis

Jon,

Filip

Batalomi.

15 Matiu

Tomos,

Jemis nwa Alfios,

Saimon onye a na-akpọ Zilot.

16 Judas nwa Jemis

na Judas Iskariot onye raara ya nye.

Ngozi na obubu onu

17 Ya na ha rịdatara ga n'ebe ala dị larịi. Igwe ndị na-eso ụzọ ya na oke igwe mmadụ sitere na Judia, na Jerusalem nakwa obodo dị na nsọtụ mmiri nke Taja na Saidon. 18 Ndi biara inuru okwu ya na ka a gwọọ ha orja ha. A gwokwara otutu ndi mmuo na-adighi ocha na-esogbu. 19 Igwe mmadụ ahụ gbaliri imetu ya aka, n'ihi na ike di ukwu si ya n'ahu na-apu na-agwo ha niile.

20 O weliri anya lee ndi na-eso uzo ya, si ha,
**“Ngozi na-adiri unu bu ndi ogbenye,
 n’ihi na alaeze Chineke bu nke unu.**

21 **Ngozi na-adiri unu ndi agu na-agu ugbu a,
 n’ihi na afọ ga-eju unu.**

* **6:13** 6:13 Mgbe obula i na-achọ inwe mkpebi banyere ihe di mkpa, weputa oge kpee ekpere dika Jisos mere n'amaokwu iri na abuo ruo nke iri na ato.

Ngọzị na-adịrị unu ndị na-ebe akwa ugbu a,
n'ihị na unu ga-achị ọchị.

²² Ngọzị na-adịrị unu mgbe ndị mmadụ na-akpọ
unu asi,
mgbe ha na-achụpụ unu, na-akparị unu,
na-ajụ aha unu,
n'ihị Nwa nke Mmadụ.

²³ “Nụrianyụ ọnyụ ma wuliekwanụ elu n'ihị ọnyụ
n'ụbọchị ahụ, n'ihị na ụgwọ ọrụ unu dī ukwuu
n'eluigwe. N'ihị na otu a ka ndị nna nna ha
mesoro ndị amụma.

²⁴ “Ma ahụhụ na-adịrị unu ndị ọgaranya,
n'ihị na unu eketala nkasiobi unu.

²⁵ Ahụhụ na-adịrị ndị afo juru ugbu a,
n'ihị na agụ ga-agụkwa unu.

Ahụhụ na-adịrị ndị na-achị ọchị ugbu a,
n'ihị na unu ga-eru ụjụ, bee akwa.

²⁶ Ahụhụ na-adịrị unu mgbe ndị mmadụ niile na-
ekwu okwu ọma gbasara unu,
n'ihị na otu a ka ndị bụ nna ha mesoro ndị
amụma ụgha.”

Ihụ ndị iro n'anya

²⁷ “Ma a na m agwa unu ndị na-ege m ntị:
hụnụ ndị iro unu n'anya, mekwaaranụ ndị kpọrọ
unu asi ihe ọma. ²⁸ Gọzienụ ndị na-abụ unu
ọnyụ, ma kpekwaaranụ ndị na-akparị unu ekpere.

²⁹ Ọ bụrụ na onye ọbụla a maa gị ụra n'otu ntị,
tughariara ya ntị gị nke ọzọ. Ọ bụrụkwa na
onye ọbụla anara gị uwe ahụ gị, nyekwa ya uwe
ime ahụ gị. ³⁰ Nye onye ọbụla rịrọrọ gị ihe. Ọ
bụrụkwa na mmadụ ewere ihe bụ nke gị, agala

inaputa ya. ³¹ Dika unu si choo ka ndi mmadu mesoo unu, sitekwanu otu a na-emeso ha.

³² “O buru naani ndi huru unu n’anya ka unu na-ahu n’anya, gini ga-abu uru unu? N’ihi na obuladi ndi mmehie, o bu ndi huru ha n’anya ka ha na-ahukwa n’anya. ³³ O burukwa naani ndi na-emere unu ihe oma ka unu na-emere ihe oma, gini ga-abu uru unu? N’ihi na ndi mmehie na-enyekwara ndi na-enyere ha aka aka. ³⁴ O burukwa na unu agbazinye naani ndi nwere ike ikwughachi unu ihe, gini ga-abu uru unu? N’ihi na ndi mmehie na-agbazinyekwa ndi mmehie ibe ha na-atu anya ka a kwughachikwa ha n’ozuzu oke. ³⁵ Huru ndi iro unu n’anya, na-emekwa ezi ihe nye ha, gbazinyenu ndi no na mkpa ihe ha choo, na-eleghi anya na ha ga-akwughachi unu. Mgbe ahụ, ugwo oru unu ga-adi ukwu, unu ga-egosikwa na unu bu umu nke Onye kachasi ihe niile elu, n’ihi na ebere ya na-adiri ndi ajo omume na ndi na-enweghi mmuo ekele n’ime ha. ³⁶ Nweenu obi ebere di ka Nna unu si nwee obi ebere.

Ikpe ndi ozo ikpe

³⁷ “Unu ekpela ndi ozo ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe. Unu amala ndi ozo ikpe ka a ghara ima unu ikpe. Gbagharanu ndi ozo, a ga-agbagharakwa unu. ³⁸ Nyenu, n’ihi na a ga-enyekwa unu. Onyinye unu ga-anata ga-abu nke juru eju, nke a biadara nke oma, yokotakwa ayokota nke na-ejubiga oke ka a ga-adokwasi gi n’ahu; n’ihi na o bu ihe i na-eji atu ihe ka a ga-eji tuoro gi.”

³⁹ Ọ tũkwaara ha ilu a, “Onye ìsì ọ pụrụ idu onye ìsì ibe ya? Ha abụọ ọ gaghị adaba n’ime olulu? ⁴⁰ Onye na-eso ụzọ onye ozizi anaghị akarị onye nkuzi ya, kama mgbe ọ mụtasiri ọ ga-amata ihe di ka onye nkuzi ya.

⁴¹ “Gini mere i ji elee ntakiri ahijia di nwanna gi n’anya, ma i dighi ahuta obodobo osisi di gi onwe gi n’anya? ⁴² I ga-esi ahaa si nwanna gi, ‘Nwanna a, ka m wepu gi ntakiri ahijia di gi n’anya,’ mgbe gi onwe gi na-ahughi obodobo osisi di gi n’anya? Gi onye ihu abuo, buru uzọ wepu obodobo osisi di gi n’anya ka i nwee ike ihuzi uzọ nke oma wepu ntakiri ahijia di nwanna gi n’anya.

Osisi na mkpuru ya

⁴³ “Ezi osisi adighi ami mkpuru ojo. O dikwaghị osisi ojo na-ami mkpuru oma. ⁴⁴ O bu mkpuru osisi miri ka e ji ama udi osisi o bu. Ndi mmadu adighi aghota fiig site n’osisi ogwu, otu a kwa o nweghi onye na-aghota mkpuru grepu n’obi ogwu. ⁴⁵ Ezi mmadu na-esite n’aku oma juru ya obi na-aruputa ezi oru, otu a kwa, ajo mmadu na-esite n’obi ojo ya na-aruputa ajo oru. N’ihi na ihe obula di mmadu n’obi bu ihe na-aputa n’onu ya.

Onye amamihe na onye nzuzu wuru ulo

⁴⁶ “Gini mere unu ji na-akpo m, ‘Onyenwe anyi, Onyenwe anyi,’ ma unu adighi eme ihe m kwuru? ⁴⁷ Achoro m igosi unu ihe onye obula na-abiakwute m nke na-anu okwu m, ma na-ejikwa ihe o na-anu akporo ihe, yiri. ⁴⁸ Onye ahụ yiri nwoke wuru ulo, onye gwumiri ala, doo ntoala

ụlọ ahụ n'elu oke nkume. Mgbe idee mmiri b́jara were ike ya tie n'ụlọ ahụ, o nweghị ike ime ka ọ maa jijiji n'ihl na e wusiri ya ike. ⁴⁹ Ma onye ahụ n'urụ okwu m, nke na-ejighi ihe ọ n'urụ mee ihe, di ka nwoke wukwasiri ụlọ ya n'elu ala, nke na-enweghị ntọala ọbula. Mgbe idee mmiri b́jara were ike ya tie n'ụlọ ahụ, ụlọ ahụ dara daruo ala, ọdida ya di ukwuu."

7

Okwukwe onye ọchịagha

¹ Mgbe o kwusiri okwu ndi a nye ndi na-ege ya nti, ọ banyere na Kapanom. ² Ma e nwere otu ọchịagha* nke nwere otu ohu nwoke ọ huru n'anya. Onye no n'oria na n'onu onwu. ³ Mgbe ọ n'urụ ihe banyere Jisọs, o zipuru ufodu ndi okenye ndi Juu ka ha gaa rioro ya ka ọ bia gwoo ohu ya. ⁴ Mgbe ha biakwutere Jisọs, ha riosiri ya aririo ike si, "O kwesiri ka i mere ya ihe a. ⁵ N'ihl na ọ huru obodo anyi n'anya. O wukwaara anyi ulo ekpere." ⁶ Jisọs sooro ha gawa.

Ma mgbe ọ no nso n'ulo ya, onye ọchịagha ahụ zipuru ndi enyi ya ka ha ga si ya, "Onyenwe anyi, esogbukwala onwe gi, n'ihl na etorughi m ka i bata n'okpuru ulo m. ⁷ O bu ya mere na-echeghi m na m toruru iputa bia zute gi. Ma kwuo okwu, ọ ga-agwokwa odibo m. ⁸ N'ihl na mu onwe m bukwa onye no n'okpuru ikike ochichi, nwee ndi agha na n'okpuru m. Ana m asi onye nke a 'gaa,' ọ gaa, sikwa onye nke ozo 'bia,' O bia. Ana m asi ohu m, 'mee nke a,' ọ na-emekwa ya."

* 7:2 7:2 O bu onye Rom.

⁹ Mgbe Jisọs nwuru okwu niile a, o juru ya anya nke ukwu. O tughariri gwa igwe mmadu ndi na-eso ya si, **“Asi m unu, ahubeghi m okwukwe di otu a o buladi n’Izrel.”** ¹⁰ Mgbe ndi ozi ahụ laghachiri n’ulo, ha choputara na ahụ adila ohu ahụ mma.

Jisọs akpote nwa nwoke nwanyi di ya nwuru

¹¹ O ruo mgbe nwa oge gasiri, o gara n’obodo a na-akpo Nain. Ndi na-eso uzọ ya na otutu igwe mmadu ndi ozọ sooro ya gaa. ¹² Mgbe o na-abiaru nso n’onu uzọ e si abata n’obodo ahụ, o nwere otu nwoke nwuru anwu nke a na-ebupu, otu nwa nke nne ya muru. Nne ya ahụ bu nwanyi di ya nwuru, oke igwe mmadu si n’obodo ahụ sonyekwara ya. ¹³ Mgbe Onyenwe anyi huru ya, o meere ya obi ebere ma si ya, **“Ebelaakwa.”**

¹⁴ Mgbe ahụ o gara nso metu igbe ozu ahụ aka, ndi bu ya kwusiri. O siri, **“Nwokokorobia, asi m gi bilie!”** ¹⁵ Nwoke ahụ nwuru anwu biliri, ndu ala, bido ikwu okwu, o kponyere ya nne ya.

¹⁶ Egwu turu ha niile, ha tokwara Chineke si, **“Onye amuma di ukwu aputala n’etiti anyi, Chineke abiala inyere ndi ya aka!”** ¹⁷ Akuko a banyere ya ruru Judia niile na obodo nta niile gbara ya gburugburu.

Jisọs na Jon omee baptizim

¹⁸ Ndi na-eso uzọ Jon kororo ya maka ihe ndi a niile. Jon kororo mmadu abuo n’ime ndi na-eso uzọ ya, ¹⁹ zie ha ka ha jekwuru Onyenwe anyi juo ya ajuju si, **“O bu gi bu onye ahụ ga-abia. Ka anyi ga-ele anya obibia onye ozo?”**

20 Mgbe ụmụ nwoke ahụ bịakwutere ya, ha sịrị, “Jọn omee baptizim ziri anyị ka anyị jụọ gi sị, ‘Ọ bụ gi bụ onye ahụ ga-abịa ka anyị ga-ele anya ọbibia onye ọzọ?’”

21 Mgbe ahụ ọ gworo otutu ndi nwere oria, na nri nri di iche iche, na mmuo ozo. O mekwara ka otutu ndi kpuru isi hu zo zo. 22 O zaghachiri ndi ozi ahụ si, “Laghachinu azu gaa koro Jọn ihe unu huru na nke unu nuru; ndi kpuru isi na-ahu zo, ndi ngwuro na-aga ije, ndi ekpenta ka a na-eme ka ha di ocha, ndi nti chiri na-anu ihe, a na-eme ka ndi nwuru anwu si nonwu bilie, a na-ezisara ndi ogbenye ozioma. 23 Ngozi na-adiri onye ahụ na-enweghi ihe mkpasu iwe n’ihi m.”

24 Mgbe ndi na-eso zo Jọn puru, Jisos bidoro igwa igwe mmadu ahụ okwu banyere Jọn si, “Gini ka unu gara nozara ihu? O bu ahia achara nke ikuku na-ebughari? 25 Ma gini ka unu puru iga ihu? O bu nwoke yi uwe mara mma? E e, ndi na-eyi uwe di oke onuahia, ndi na-ebikwa noke oriri na oke onunu bi n’uloeze. 26 Ma gini ka unu puru ka unu ga-ahu? O bu onye amuma? E, ana m a gwa unu, unu huru onye kariri onye amuma. 27 O bu onye a bu onye ahụ e dere ihe banyere ya si,

“Aga m ezipu onyeozu m n’ihu gi,
onye ga-edozi zo gi n’ihu gi.”†

28 Agwa m unu, n’etiti ndi nwanyi muru, o dighi onye di ukwu karia Jọn, ma onye dikarisiri nta n’alaeze Chineke di ukwu karia ya.”

† 7:27 7:27 Mal 3:1

²⁹ (Ndi mmadu niile nuru nke a, tinyekwara ndi ona utu, nabatara n'uzo Chineke bu nke ziri ezi, n'ih na Jon emela ha baptizim. ³⁰ Ma ndi Farisii na ndi ozizi iwu juru imezu ebumnobi Chineke nye ha onwe ha, n'ih na ha anabataghi ka Jon mee ha baptizim.)

³¹ O gara n'ihu si ha, "Ma gini ka m ga-eji tunyere ndi bi n'ogbo a? Gini ka ha yiri? ³² Ha di ka umuntakiri no n'oma ahia na-akpo ibe ha oku na-asị,

" 'Anyi gburu unu oja,
ma unu adighi ete egwu.

Anyi buru abu ikwa ozu,
ma unu ebeghi akwa.'

³³ N'ih na Jon ome baptizim biara na-erighi achicha maobu nuo ihe onunu ma unu siri, 'Mmuo ojoobi n'ime ya.' ³⁴ Nwa nke Mmadu biara na-eri ihe oriri na-anukwa ihe onunu, ma unu siri, 'Lee, onye oke oriri na onye oke anumanu, enyi ndi ona utu na ndi mmehie.' ³⁵ Ma e sitela n'umu ya niile nwaputa amamihe n'onye ziri ezi."

Nwanyị onye mmehie etee Jisọs mmanụ

³⁶ Otu onye n'ime ndi Farisii kporo ya oriri. O gara n'ulo onye Farisii ahụ, ma nodu ala n'och nri. ³⁷ Ma otu nwanyi nke bi n'obodo ahụ, onye birila ndu mmehie, mgbe o matara na o no n'ulo onye Farisii ahụ na-eri nri, o jiri otu karama alabasta mmanu otite bata n'ulo ahụ. ³⁸ Ka o guzoro n'azu ukwu ya na-ebe akwa, o malitere iji anya mmiri ya na-awusa n'ukwu ya. O jiri

agiri isi ya hichaa anya mmiri ahụ, sutu ukwu ya onu, ma wusa mmanu otite isi utu ahụ na ha.

³⁹ Mgbe onye Farisii ahụ kporo ya oriri huru ihe nke a, o kwuru n'obi ya si, "A si na nwoke a bu onye amuma, o gaara amata udi mmadu nwanyi a na-emetu ya aka bu, na o bu onye mmehie."

⁴⁰ Jisos zara ya si, "Saimon, e nwere m ihe m chorọ igwa gi."

O siri ya, "Onye ozizi gwa m ya."

⁴¹ "Ndi ikom abuo ji onye na-ebinye ndi mmadu ego n'omurunwa ugwo. Otu onye ji ya nari ego ise, onye nke ozo ji ya iri ego ise. ⁴² Mgbe ha na-enweghi ike ikwughachi ugwo ha ji ya, o gbaghara ha ugwo ahụ. Ugbu a, onye n'ime ha ga-ahụ ya n'anya karịa?"

⁴³ Saimon zara si, "O di m ka o bu onye nke o gbaghara ugwo di ukwu."

O siri ya, "I kpeziri."

⁴⁴ Mgbe ahụ o tughariri n'ebe nwanyi ahụ no gwa Saimon si, "I huru nwanyi a? A batara n'ulo gi, i kunyeghi m mmiri ka m saa ukwu m, ma nwanyi a ejirila anya mmiri ya sachaa ukwu m, jirikwa agiri isi ya hichaa ha. ⁴⁵ I sutughi m onu, ma kemgbe m batara n'ulo a, o zubeghi ike isutu ukwu m onu. ⁴⁶ I teghi m mmanu obula n'isi, ma lee, o werela mmanu otite isi utu wukwasị m n'ukwu. ⁴⁷ Ya mere, ana m agwa gi si, a gbagharala ya mmehie ya niile o mehiere, n'ihina o nwere ihunanya di ukwu. Ma onye nwetara mgbaghara di nta, na-enwe ihunanya di nta."

⁴⁸ Mgbe ahụ ọ gwara ya sị, “A gbagharala gị mmehie gị.”

⁴⁹ Ma ndị ọzọ soro ya nọdụ na-eri nri bidoro ikwu n’etiti onwe ha na-asị, “Onye bụ onye a nwere ike ọ buladị igbaghara mmehie?”

⁵⁰ Ọ sịrị nwanyị ahụ, “Okwukwe gị azọpụtala gị, laa n’udo.”

8

Akuko ogha mkpuru

¹ Mgbe ihe ndị a gasịrị, ọ gara n’obodo ukwu niile na n’obodo nta niile na-ekwusa ma na-ewetakwara ndị mmadụ ozioma nke alaeze Chineke. Ndi ozi iri na abuo ahụ sokwa ya, ² na umu nwanyị ufodu ndi a chupuru mmuo ojoo site n’ime ha, gwokwa ha nri nri: Meri Magdalin onye e sitere n’ime ya chupu mmuo ojoo asaa, ³ na Joana nwunye Chuza onye na-elekota uloeze Herod na akụ ya niile, na Suzana, na otutu ndi ozo ndi ji akụ ha na-enyere ha aka.

⁴ Mgbe oke igwe mmadụ gbakoro ha na ndi mmadụ si n’obodo di iche iche biakwute ya. Ọ tūrū ha ilu a sị, ⁵ “Ogha mkpuru puru iku mkpuru ya, mgbe ọ nọ na-agma mkpuru ndi a, ufodu n’ime mkpuru ahụ dara n’akuku uzọ ebe ndi mmadụ zoro ha ukwu, umu nnuu biakwara turia ha loo. ⁶ Ufodu n’ime ha dakwasiri n’elu nkume. Mgbe ha puputara choo ito, ha kponwuru n’ihi na mgborogwu ha enweghi ike imita mmiri mkpuru ahụ ga-eji di ndu. ⁷ Ufodu dara n’etiti ogwu, ogwu ndi a sooro ha puo ma kpagbuo ha. ⁸ Ufodu n’ime mkpuru

dara n'ezi ala. Ha puputara, too, mja mkpuru di otu nari n'onuogugu."

Mgbe o kwusiri nke a, o siri ha, "Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru."

⁹ Ndi na-eso uzọ ya juru ya ihe ilu a putara.

¹⁰ O siri, "O bu unu ka e nyere imata ihe omimi niile nke alaeze Chineke, ma ndi ozo ga-anu ya naani n'ilu. Site n'uzo di otu a,

"ha ga na-ele anya, ma ha agaghi ahụ ihe obula.

Ha ga na-anu nti ma ha agaghi aghota ihe obula.*

¹¹ "Nke a bu nkowa ilu ahụ. Mkpuru ahụ bu okwu Chineke. ¹² Mkpuru dara n'akuku uzo nochiri anya ndi nuru okwu Chineke, ma ekwensu biara napu ha okwu ahụ n'obi ha, ka ha ghara ikwere ma nwetakwa nzoputa. ¹³ Mkpuru ndi ahụ dara n'elu nkume nochiri anya ndi nuru okwu Chineke jiri onu nabata ya, ma ha enweghi mgborogwu n'ime ha. Ha na-ekwere naani nwa oge nta, ma mgbe onwunwa biara ha na-adachapu. ¹⁴ Mkpuru nke dara n'etiti ogwu nochiri anya ndi nuru okwu Chineke, ma mgbe ha na-aga n'uzo ha, echiche banyere aku na ihe utọ nke uwa na-akpagbu okwu ahụ, mee ka ha ghara imi mkpuru. ¹⁵ Ma mkpuru ndi ahụ dara n'ezi ala nochiri anya ndi jiri obi ghere oghe na mmuo ziri ezi nabata okwu ahụ ma werekwa ndidi miputa mkpuru.

Iheoku di n'elu ihe ndokwasị

¹⁶ "O dighi onye obula, nke na-amunye oriona zoo ya n'ime igbe maobu donye ya n'okpuru ihe

* 8:10 8:10 Ajz 6:9

ndina. Kama, ọ na-adọkwasi ya n'elu ihe idọba ọkụ ka ndi ọbụla na-abata n'ulo ahụ jiri ya hụ ụzọ. ¹⁷ Ọ dighi ihe ọbụla zoro ezo nke na-agaghị emesia pụta ihè, ọ dikwaghị ihe ọbụla di nzuzo nke a na-aghaghị eme ka ọ pụta ihè. ¹⁸ Ya mere, kpacharanụ anya otu unu si ege ntị. N'ihì na ọ bụ onye ahụ nwere ihe ka a ga-enye kariya, ma onye ahụ na-enweghị, ọ buladi nke o nwere, ka a ga-anapụ ya."

Nne Jisọs na ụmụnne ya nwoke

¹⁹ N'oge a, nne ya na ụmụnne ya nwoke biakwutere ya. Ma ha enweghị ike ibiaru ya nso n'ihì igwe mmadu. ²⁰ Otu onye gwara ya si, "Nne gi na ụmụnne gi ndi nwoke guzo n'ezi, ha chorọ ihu gi."

²¹ Ọ zara si, "Nne m na ụmụnne m ndi nwoke bu ndi ahụ na-anụ okwu Chineke ma jiri ya mere ihe."

Jisọs emee ka ebili mmiri dajụọ

²² Otu ụbọchị, ya na ndi na-eso ụzọ ya banyere n'ugbo mmiri, ọ siri ha, "Ka anyi gafee n'ofe nke ọzọ nke osimiri." Nke a mere ha ji nupụ ugbo, ²³ ma mgbe ha na-aga, ọ rahuru ura. Oke ifufe malitere ife n'elu ọdọ mmiri ahụ, nke mere na mmiri na-awubanye n'ime ugbo ha, mee ka ha noro n'oke nsogbu.

²⁴ Ha gara kpotee ya na-eti mkpu, "Nna anyi ukwu! Nna anyi ukwu! Lee na anyi n'ala n'iyi!"

Ọ biliri, baara ifufe na ebili mmiri ahụ mba. Ha dara jụ, ebe niile dekwara jii. ²⁵ Ọ siri ha, "Ebee ka okwukwe unu di?"

Ha ji oke egwu na oke iju anya jurita onwe ha si, “Onye bu onye a? O na-enye o buladi ifufe na ebili mmiri iwu, ha na-anakwa ya nti.”

Ogwugwo nwoke mmuo ojoo ji

²⁶ Ha kworo ugbo mmiri rute n'ala Gerazin,[†] nke di n'ofe mmiri Galili. ²⁷ Mgbe o si n'ugbo mmiri ripta n'elu ala, otu nwoke obodo ahụ onye mmuo ojoo bi n'ime ya zutere ya. Nwoke a ebighi n'ulo maobu yie uwe ogologo oge, ma ebe obibi ya bu ebe a na-eli ozu. ²⁸ Mgbe o huru Jisos, o biara daa n'ihu ya, tie mkpu n'oke olu si, “Gini ka mu na gi nwekoro Jisos, Okpara Chineke Onye kachasi ihe niile elu? Biko ario m gi, atala m ahuhu.” ²⁹ N'ihina o nyela mmuo ahụ na-adighi ocha iwu ka o site n'ime ya puta. Otutu oge, mmuo ojoo a na-ejidesi ya ike, n'agbanyeghi na eji udo igwe kee ya aka na ukwu, debe ebe a na-eche ya nche, o na-adobisi udo igwe e ji kee ya, mmuo ojoo a na-eduru ya gaa n'ime ozara.

³⁰ Jisos juru ya si, “**Gini bu aha gi?**”

O zara si, “Lijon,” n'ihina igwe mmuo ojoo bi n'ime ya. ³¹ Ha riosiri ya ario ike ka o ghara inye ha iwu ka ha banye n'Abis.

³² Igwe ezi no n'akuku ugwu di ebe ahụ nso na-akpa nri. Mmuo ojoo ndi a rioro Jisos ka o nye ha ike ka ha banye n'ime ha. Jisos nyere ha ike. ³³ Mmuo ojoo ndi ahụ sitere n'ime nwoke a puo banye n'ime ezi ndi ahụ, igwe ezi ahụ niile sitere na mkputamkpu ala onu mmiri ahụ gbara

[†] **8:26** 8:26 N'akwukwo ochie ufodu, i nwere ike hu Gadarin.

osọ dabanyechaa n’ime mmiri ebe osimiri riri ha.

³⁴ Mgbe ndị na-elekọta ezi ahụ hụrụ ihe mere, ha gbara osọ gaa n’ime obodo na n’obodo nta niile dị gburugburu ebe ahụ kọsaa ihe mere.

³⁵ Ndi mmadu putara ihu ihe mere. Mgbe ha rutere ebe Jisọs nọ, ha hụrụ nwoke ahụ e si n’ime ya chụpụ mmụọ ojọọ ndi ahụ, ebe ọ nọdurụ ala yiri uwe ma nọrọkwa n’ezi uche ya. Egwu tūrū ha. ³⁶ Ndi hūrū ka ihe a si mee kọrọ ha ka e siri gwọọ onye ahụ mmụọ ojọọ na-esogbu. ³⁷ Mgbe ahụ, ndi niile bi na Gerazin na n’obodo gbara ebe ahụ gburugburu rịrọ Jisọs ka ọ hapūrū ha obodo ha, n’ihi na egwu di ukwu tūrū ha. Ọ banyekwara n’ime ugbo mmiri ahụ laghachi.

³⁸ Nwoke a e sitere n’ime ya chụpụ mmụọ ojọọ rịrọ ya ka o soro ya ma o zilagara ya, si ya, ³⁹ **“Laghachi n’ezinaulọ gi kọrọ ha ihe niile Chineke meere gi.”** Nwoke ahụ lara, gbasaa akukọ ihe Jisọs meere ya n’obodo ahụ niile.

Nwa agboghọ nwurū anwū na nwanyị onye orịa

⁴⁰ Mgbe Jisọs loghachiri, igwe mmadu nabatara ya n’ihi na ha niile na-eche ya. ⁴¹ Mgbe ahụ otu nwoke nke aha ya bu Jairọs, onye bu onyeisi n’ulọ ekpere, biara daa n’ala n’ukwū Jisọs na-ariọ ya ka ọ bia n’ulọ ya. ⁴² N’ihi na otu nwata nwanyị ọ mụtara naani ya, nke gbara afo iri na abuo nọ n’onu onwu.

Mgbe ọ na-aga, igwe mmadu ahụ na-akpagbu ya. ⁴³ Ọ di otu nwanyị n’etiti ha nke nọrii na-aria

orịa oruru ọbara afo iri na abuo, onye mefuru ihe niile o ji n'aka ndi dibia, ma o dighi onye nwere ike igwo ya. ⁴⁴ O sitere n'azu ya metu onu uwe ya aka. Ngwangwa, oria oruru ọbara ahụ kwusikwara.

⁴⁵ Jisọs siri, **“Onye meturu m aka?”**

Mgbe o na-enweghi onye putara kwuo si na o bu ya. Pita gwara ya si, “Nna anyi ukwu, igwe mmadu gbara gi gburugburu na-adakwasikwa gi.”

⁴⁶ Ma Jisọs siri, **“Otu onye meturu m aka; amata m na ike esitela n'ime m puo.”**

⁴⁷ Mgbe nwanyi ahụ huru na o dikwaghi ihe o nwere ike ime iji zoo onwe ya, o ji ima jijiji bia daa n'ukwu ya. N'ihu mmadu niile, o korọ ihe mere o ji metu ya aka na otu e si gwoo ya n'otu ntabi anya. ⁴⁸ O gwara ya si, **“Ada m nwanyi, okwukwe gi agwoola gi. Laa n'udo.”**

⁴⁹ Mgbe o ka no na-ekwu okwu, otu onye si n'ulo Jairoso bu onyeisi ulo ekpere, biara si, “Ada gi nwanyi anwoola, enykwala onye ozizi nsogbu ozo.”

⁵⁰ Ma mgbe Jisọs nuru ozi a, o zara ya si, **“Atula egwu, naani kwere, a ga-agwo kwa ya.”**

⁵¹ Mgbe o rutere n'ulo Jairoso, o kweghi ka onye obula soro ya baa n'ime ulo ahụ ma o bughi naani Pita, Jon, Jemis, nne na nna nwata ahụ.

⁵² N'oge ahụ, ha niile no na-ebe akwa na-eru uju maka nwata ahụ. O siri ha, **“Unu ebezila akwa, n'ih na o nwughi anwu kama o no n'ura.”**

⁵³ Ha chiru ya ochi, n'ih na ha matara na o nwuru anwu. ⁵⁴ Ma o jidere ya n'aka, si, **“Nwa m, bilie!”** ⁵⁵ Mmuo ya loghachiri, o bilitekwar

mgbe ahụ. O gwakwara ha ka ha choọrọ ya nri ka o rie. ⁵⁶ Ihe a gbara ndị mụrụ ya gharị ma ọ nyere ha iwu ka ha ghara ịkọrọ onye ọbụla ihe mere.

9

Jisọs ezipu ndị ozi iri na abụọ

¹ Mgbe ọ kpọkọtara ndị ozi iri na abụọ ahụ, o nyere ha ike na ịchị isi n'ebe mmụọ ojọọ niile nọ na ịgwọ ọrịa dị iche iche. ² O nyere ha ikike, zipụ ha ikwusa alaeze Chineke na ịgwọ ndị nrịa nrịa. ³ O gwara ha sị, “Unu ewerekwala ihe ọbụla maka njem a, maọbụ mkpanaka maọbụ akpa, maọbụ achicha maọbụ ego maọbụ uwe abụọ. ⁴ Ụlọ ọbụla unu banyere, nọgidenu n'ebe ahụ ruo mgbe unu hapụrụ obodo ahụ. ⁵ Ma ebe ọbụla a na-anabataghị unu, kụchapụnụ aja dị n'ụkwụ unu mgbe unu na-apụ n'obodo ahụ, ka ọ bụrụ ihe ama megide ha.” ⁶ Ha gara n'obodo nta niile na-ekwusa ozioma na-agwọkwa ndị ọrịa n'ebe niile.

⁷ Mgbe Herọd onye ọchịchị nụrụ akụkọ banyere ihe niile merenụ, ọ gbagwojuru ya anya n'ihị na ụfọdụ mmadụ na-asị, na Jọn omee baptizim esitela na ndị nwurụ anwụ bilie. ⁸ Ndị ọzọ na-asị na Ịlajja aputala, ebe ndị ọzọ na-asị na otu n'ime ndị amụma ochie aputakwala ndụ ọzọ. ⁹ Ma Herọd sịrị, “Mụ onwe bipurụ isi Jọn. Onye bụkwa onye a nke m na-anụ ihe banyere ya?” O gurụ ya agụụ ihụ ya.

Jisọs enye puku mmadụ ise nri

¹⁰ Mgbe ndị ozi a lotara, ha kooro ya ihe niile ha mere. O kpooro ha gaa n'obodo a na-akpo Betsaida ebe ha ga-anọ naanị ha. ¹¹ Ma mgbe igwe mmadu matara nke a, ha sooro ya. O nabatara ha ma gwakwa ha okwu maka alaeze Chineke. O gwokwara ndị niile o di mkpa na-emere ka ahụ di ha mma.

¹² Mgbe anwu bidoro ida, ndi na-eso uzọ ya iri na abuo biakwutere ya si ya, "Zilaga igwe mmadu a ka ha gaa n'ime obodo na n'obodo nta ndi gbara ebe a gburugburu, ka ha chotara onwe ha nri na ebe ndina n'ihi na ebe a anyi no bu ozara."

¹³ O zara ha si, **"Unu nye ha nri ka ha rie."**

Ha zaghachiri ya si, "Anyi nwere naanị ogbe achicha ise na azu abuo. Ma o bughị na anyi ga aga zuora mmadu ndi a niile nri." ¹⁴ Ndi no n'ebe ahụ ruru puku ndi nwoke ise.

O gwara ndi na-eso uzọ ya si, **"Meenu ka ha nodu ala n'igwe n'igwe, iri mmadu ise, iri mmadu ise."** ¹⁵ Ha mere otu ahụ, mee ka ha niile nodu ala. ¹⁶ O weere ogbe achicha ise na azu abuo ndi ahụ, lelie anya n'eluigwe, gozie ma nyawaa ha, nye ndi na-eso uzọ ya ka ha keere igwe mmadu ahụ. ¹⁷ Ha niile riri rijuokwa afo, a tutukotara ihe foduru, tutujuo nkata iri na abuo n'iberibe achicha foduru.

Ogbugba ama Pita

¹⁸ Otu ubochi mgbe o no naanị ya na-ekpe ekpere, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya. O juru ha si, **"Onye ka igwe mmadu na-asị na m bu?"**

¹⁹ Ha zara si, “Ufodu na-asị na i bu Jon omee baptizim, ndi ozo si na i bu Ilaia, ndi ozokwa, si na i bu otu n’ime ndi amuma ochie ahụ si n’onwu bilie.”

²⁰ Ma o juru ha, “Unu onwe unu, o bu onye ka unu na-asị na m bu?”

Pita zara si, “I bu Kraist nke Chineke.”

Jisosh ekwuo ihe banyere onwu ya

²¹ Ma o doru ha aka na nti, nyesiekwa ha iwu ike ka ha ghara igwa onye obula nke a, ²² na-asị, “Nwa nke Mmadu aghaghi ihu otutu ahuhu di iche iche. Ndi okenye na ndisi nchujaja, na ndi ozizi iwu ga-aju ya. Aghaghi igbu ya, ma n’ubochi nke ato, a ga-eme ka o site n’onwu bilie.”

²³ Mgbe ahụ o sikwara ha, “O buru na onye obula achoo iso m n’azu, o ghaghi iju onwe ya ma buru obe ya kwa ubochi na-eso m. ²⁴ N’ihi na onye obula choro izoputa ndu ya ga-atufu ya. Ma onye obula nke tufuru ndu ya n’ihi m, ga-azoputa ya. ²⁵ Uru ginị ka mmadu nwere ma o buru na o ritechaa uwa niile n’uru ma tufuo ndu ya, maobu buru onye a napuru ndu ya? ²⁶ Onye obula ihere m na ihere okwu m na-eme, ka ihere ya ga-emekwa Nwa nke Mmadu mgbe o ga-abia n’ebube ya, na n’ebube nke Nna ya, ya na ndi mmuo ozi di nsu.

²⁷ “N’ezie asi m unu, ufodu n’ime ndi guzo n’ebe a agaghi edetu onwu ire tupu ha ahụ alaeze Chineke.”

Nnwogha Jisosh

28 Mgbe ụbọchị asatọ gasiri, ọ kpọrọ Pita na Jọn na Jemis gaa n'elu ugwu ikpe ekpere. 29 Mgbe ọ nọ na-ekpe ekpere, ụdidi ihu ya gbanwere. Uwe ya bidoro ichaa ọcha nke ukwu. 30 N'otu ntabi anya, ha hụrụ ndi ikom abụọ ka ha na ya na-ekwu okwu. Ha bụ Mosis na Ilaija. 31 Ha pụtara n'ebube eluigwe di ukwu na-ekwu banyere nlaghachi ya, nke ọ na-aga imezu na Jerusalem. 32 Pita na ndi ya na ha nọ na-arahụ ụra. Mgbe ha tetara, ha hụrụ ebube ya na ndi ikom abụọ ya na ha nọ na-ekwurita okwu. 33 Mgbe ha na-ahapụ ya, Pita siri Jisọs, "Nna anyi ukwu, ọ ga-adị mma ka anyi nọrọ ebe a ka anyi wuo ụlọ ikwu atọ, otu ga-abụ nke gi, otu ga-abụ nke Mosis, otu ga-abụkwa nke Ilaija." Ọ mataghi ihe ọ na-ekwu.

34 Mgbe ọ ka kpụ okwu n'ọnụ, igwe ojii pụtara kpuchie ha. Egwu tukurara ha di ka ha na-aba n'igwe ojii ahụ. 35 Olu sitere n'igwe ojii ahụ daa si, "Onye a bụ Okpara m, onye m họtara; geenụ ya nti." 36 Mgbe olu ahụ kwusiri okwu, ha chọtara na Jisọs nọ naani ya. Ndi na-esozọ ya kpuchiri ọnụ ha, debe ihe niile n'obi ha, ọ dikwaghi onye ọbụla ha gwara ihe ha hụrụ.

Ogwugwo nwa nwoke mmuo ojoo bi n'ime ya

37 N'echi ya, mgbe ha si n'ugwu ahụ rịdata, oke igwe mmadu biara zute ya. 38 Otu nwoke si n'etiti igwe mmadu ahụ jiri oke olu tie mkpu si, "Onye ozizi, ariọ m gi ka i lee nwa m nwoke anya, n'ihhi na naani ya bụ nwa m nwere. 39 Mmuo ojoo na-ejide ya mee ka ọ na-eti mkpu. Ọ na-atuda ya n'ala, na-ese ya ese, na-adokwa ya adọ mee ka ọ

na-agbọ ụfufu n'ọnu. O dighi mgbe o na-ahapu ya kama o na-echihiasị ya ahụ. ⁴⁰ Arioro m ndi na-eso ụzọ gi ka ha chupu ya, ma ha enweghi ike.”

⁴¹ Jisọs zara si, “Leenu ogbo ruru aru, nke na-enweghi okwukwe! Ruo olee mgbe ka mu na unu ga-anọ, ruokwa olee mgbe ka m ga-anagide ekweghi ekwe unu? Kpotara m nwa gi nwoke ahụ n'ebe a!”

⁴² Mgbe o na-abia, mmuo ojoo ahụ kwadara ya n'ala sesie ya ike, ma Jisọs baara mmuo ojoo ahụ mba. O gworo nwata ahụ kponyekwa ya nna ya. ⁴³ Ebube ukwu nke Chineke turu ha n'anya.

Jisọs ekwuo ihe banyere onwu ya ozo

Ma mgbe onye obula no na mgbagwoju anya n'ihi oru o ruru, o siri ndi na-eso ụzọ ya, ⁴⁴ “Geenu nti nke oma banyere ihe m choro igwa unu. A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka umu mmadu.” ⁴⁵ Ma ha aghotaghi okwu a. E zonariri ya n'ebe ha no ka ha ghara ighota ya. Egwu tukwara ha iju ya ihe o putara.

Onye kariri ibe ya ukwu?

⁴⁶ Iru uka daputara n'etiti ha banyere onye kariri ibe ya ukwu. ⁴⁷ Ebe Jisọs ma ihe ha na-eche, o kpotara otu nwantakiri mee ka o guzo n'akuku ya. ⁴⁸ O gwara ha si, “Onye obula nabatara nwata a n'aha m, nabatara m. Onye o bulakwa nabatara m, nabatara onye zitere m. O bukwa onye dikarisiri nta n'etiti unu bu onye kachasi ukwu.”

⁴⁹ Jọn a zaa si, “Nna anyị ukwu, anyị hụrụ otu onye ka o ji aha gi na-achụpụ mmụọ ọjọọ. Ebe ọ na-esoghị anyị, anyị gbochiri ya.”

⁵⁰ Jisọs siri ya, “**Unu egbochila ya. N’ihi na onye ọbụla na-adighi emegide unu dinyeere unu.**”

Nguzogide site n’aka ndi Sameria

⁵¹ Mgbe oge o ji alaghachi na-abiaru nso, o chere ihu ya iga Jerusalem. ⁵² O zipuru ndi ozi, ka ha buru ya uzọ gawa. Ka ha na-aga ha batara n’otu obodo nta nke ndi Sameria* ikwado ihe niile tupu ọ bia; ⁵³ ma ha juru inabata ya n’ihi na o chere ihu iga Jerusalem. ⁵⁴ Mgbe Jemis na Jọn ndi na-eso uzọ ya huru nke a, ha siri ya, “Onyenwe anyi, i choro ka anyi nye iwu ka oku site n’elugwe bia laa ha n’iyi?” ⁵⁵ Ọ tughariri bara ha mba. ⁵⁶ Ma ha puru banye n’obodo nta ozọ.

Ihe ọ ga-efu iso Jisọs

⁵⁷ Mgbe ha no na-aga ije a, otu nwoke siri ya, “Aga m eso gi gaa ebe ọbụla i na-aga.”

⁵⁸ Jisọs zara, si, “**Nkita ohia nwere onu ebe ha na-edina, umu nnunu nke igwe nwekwara akwu, ma Nwa nke Mmadu enweghi ebe ọ na-atukwasi isi.**”

⁵⁹ Ọ gwara onye ozọ si, “**Soro m.**”

Ma ọ siri ya. Onyenwe anyi, “Biko, nye m ohere ka m gaa buru uzọ lie nna m.”

* **9:52** 9:52 Ha na ndi Izrel enweghi ezi mmekorita.

⁶⁰ Ma ọ siri ya, “Hapu ndi nwuru anwu ka ha lie ndi nwuru anwu ibe ha. Ma gi gaa kwusaa alaeze nke Chineke.”

⁶¹ Ma onye ozokwa, siri ya, “Aga m eso gi, Onyenwe m, ma kwere ka m buru uzọ gaa si ndi ezinaulo m nodunu nke oma.”

⁶² Jisos siri ya, “Onye obula jidere aka n’ogu anu ulo na-adokpu ma na-ele anya n’azu ekwesighi alaeze Chineke.”

10

Jisos ezipu iri mmadu asaa na abuo

¹ Mgbe nke a gasiri, Onyenwe anyi hoputara iri mmadu asaa na abuo ndi ozo, zipu ha mmadu abuo abuo ka ha buru ya uzọ gaa n’obodo niile nakwa ebe niile o na-achọ iga.* ² O siri ha, “Owuwe ihe ubi di ukwu ma ndi oru di naani ole na ole. Ya mere, rionu Onyenwe owuwe ihe ubi ka o zite ndi oru n’owuwe ihe ubi ya. ³ Gaanu! Ma lee, ana m ezipu unu di ka umu aturu n’etiti agu. ⁴ Unu ewerekwala ego maobu akpa maobu akpukpokwu. Unu ekekewala onye obula n’uzo.

⁵ “Mgbe unu banyere n’ulo obula, burunu uzọ si, ‘Udo diri n’ulo a.’ ⁶ O buru na mmadu udo bi n’ulo ahụ, udo unu ga-adinyekwara ya. O burukwanu na onye bi n’ulo ahụ abughi onye udo, udo unu ji bia ga-aloghachitekware unu. ⁷ Nogidenu n’ebe ahụ, na-erinu ma na-anukwanu ihe obula ha nyere unu, n’ihi na onye

* **10:1** 10:1 O bu naani Luk dere banyere nzipu ezipuru ndi ozi iri asaa na abuo ndi a.

orụ kwesiri inata ugwo orụ ya. Unu esitela n'otu ulọ gaa n'ulo ozo.

⁸ “O buru na ndi bi n'obodo unu batara anabata unu, rienu ihe obula ha nyere unu. ⁹ Gwoonu ndi oria no n'ebe ahụ, gwakwanu ha si, ‘Alaeze Chineke adila unu nso.’ ¹⁰ Ma mgbe unu banyere n'obodo obula ha ju inabata unu, puonu gaa n'okporozo ya kwuo si, ¹¹ ‘O buladi aja si n'obodo a nke nyapagidere n'ukwu anyi, anyi na-ehichapu ya ka o buru ihe ido aka nti nye gi. Otu o di, matakwanu nke a, na alaeze Chineke di nso.’ ¹² Ana m agwa unu na n'ubochi ahụ, ga-akara Sodom mma karia obodo ahụ.

¹³ “Ahuhu ga-adiri gi Korazin. Ahuhu ga-adiri gi Betsaida. N'ihia na o buru na oru ebube a ruru n'ime unu ka a ruru na Taja na Saidon ha gaara echeghari ogologo oge, nodu n'akwa mkpe na ntu. ¹⁴ O ga-akara Taja na Saidon mma n'ubochi ikpe karia unu. ¹⁵ Ma gi Kapanom! I na-eche na a ga-ebuli gi elu ruo eluigwe? Mba! I ga-arida n'ala mmuo!†

¹⁶ “Onye obula gere unu nti, o bu mu ka o gere nti. Onye obula juru inabata unu, o bu mu ka o juru inabata. Onye obula juru inabata m juru inabata onye zitere m.”

¹⁷ Iri mmadu asaa na abuo ahụ jiri onu lota si, “Onyenwe anyi, n'aha gi, o buladi ndi mmuo ojoo rubeere anyi isi.”

¹⁸ O siri ha, “Ahuru m ekwensu ka o si n'eluigwe daa di ka amuma. ¹⁹ Lee! Enyela m unu ikike izokwasị agwo na akpi ukwu, na

† **10:15** 10:15 Maobu, Hadis

imegide ike niile nke onye iro; ọ dighi ihe ọbula ga-emeru unu ahụ. ²⁰ Otu ọ di, unu anụrila ọnu n'ihị na mmụọ ọjọọ rubere unu isi, kama nrijanu ọnu n'ihị na e deela aha unu n'eluigwe.”

²¹ N'otu oge ahụ, o juputara n'ọnu nke Mmụọ Nso kwuo si, “Nna, Onyenwe eluigwe na uwa, ana m ekele gi n'ihị na i zonariri ihe ndi a n'ebe ndi okachamara na ndi nwere amamihe no, ma i kpughere ihe ndi a niile nye umuntakiri. E, Nna, otu a ka o si masi uche gi ime ya.

²² “Nna m enyefeela m ihe niile n'aka. O dighi onye maara onye Okpara ahụ bu, kari Nna ahụ. O dikwaghi onye maara Nna ahụ kari Okpara na ndi ahụ Okpara chorọ igosi onye Nna ya bu.”

²³ Mgbe ahụ ọ tughariri gwa ndi na-eso ụzọ ya na nzuzo si, “Ngozị na-adiri anya nke na-ahụ ihe unu na-ahụ ugbo a. ²⁴ Ana m asi unu, na otutu ndi amuma na ndi eze ka ọ guru aguu ihu ihe unu na-ahụ ma ha ahughi ya, na inu ihe unu na-anu, ma ha anughi ya.”

Ilu banyere ezi onye agbataobi

²⁵ Otu ubochi, otu onye ozizi iwu biliri inwale ya. O juru ya, “Onye ozizi, ginị ka m kwesiri ime ka m keta ndu ebighi ebi?”

²⁶ O siri ya, “Ginị ka e dere n'iwu? Ginị ka i gutara n'ime ya?”

²⁷ O zara si, “ I ga-eji obi gi niile, na mkpuruobi gi niile, na ike gi niile, na uche gi niile, hu Onyenwe anyi bu Chineke gi n'anya'; ma hukwa onye agbataobi gi n'anya di ka onwe gi.”[‡]

‡ 10:27 10:27 Dit 6:5; Lev 19:18

²⁸ Ọ sịrị ya, “Ị zara nke ọma. Gaa mee nke a ị ga-adị ndụ.”

²⁹ Ma ịji gosi na ya bụ onye na-eme ihe ziri ezi, ọ sịrị Jisọs, “Onye kwanụ bụ onye agbataobi m?”

³⁰ Jisọs sịrị ya, “Otu nwoke sitere Jerusalem na-aga Jeriko, ọ dabara n’aka ndị ohi, ndị gbara ya ọtọ, tiekwa ya ihe, hapụ ya n’ọnođụ ọdindu-ọnwụkamma laa. ³¹ Ma ị ka ihe si eme, otu onye nchụaja sitere ụzọ ahụ na-agafe. Mgbe ọ hụrụ ya, o sitere n’akụkụ ụzọ nke ọzọ gafee. ³² Otu a kwa, otu onye Livayị bjarutekwara n’ebe ahụ, hụ ya, ma o sitere n’akụkụ ụzọ nke ọzọ gafeekwa. ³³ Ma otu onye Sameria na-aga njem, mgbe ọ bjarutere nso n’ebe ahụ; hụ ya, o nwere ọmịiko n’ahụ ya. ³⁴ Ọ gara nso n’ebe ọ nọ, jiri mmanya na mmanụ wusa n’onyanya ya, were akwa kechie ya. Ọ tụtwasịrị ya n’elu ịnyinya ibu ya, buba ya n’ulọ ndị ije ebe o lekọtara ya anya nke ọma. ³⁵ N’echi ya, o weputara mkpuru ego ọlaọcha abụọ nye onye na-elekọta ulọ ndị ije ahụ sị ya, ‘Lezie ya anya nke ọma. M lọta aga m akwughachi gi ihe ọbụla ọzọ i mefuru.’

³⁶ “Onye n’ime mmadụ atọ ndị a ka i chere bụ onye gosiri onwe ya ị ka onye agbataobi nye nwoke ahụ nke dabara n’aka ndị ohi?”

³⁷ Ọ sịrị, “Ọ bụ onye ahụ meere ya ebere.”

Jisọs sịrị ya, “Laa, gaa mee otu ahụ.”

N’ulọ Mata na Meri

³⁸ Mgbe ha na-aga n’ụzọ, ọ banyere n’otu obodo nta ebe nwanị a na-akpọ Mata nabatara ya n’ulọ ya. ³⁹ O nwere nwanne nwanị a na-akpọ Meri nke nọduru ala n’ụkwụ Onyenwe anyị

na-ege ntị n'ihe ọ na-ekwu. ⁴⁰ Ma uche Mata gbasasiri agbasa ebe ọ na-akwado maka ile ọbia. Ọ biakwutere ya si ya, "Onyenwe anyi, ọ bu na o metughị gi n'obi na nwanne m nwanyi hapuru naani m ije ozi niile? Gwa ya ka ọ bia nyere m aka."

⁴¹ Ma Onyenwe anyi zara ya si, "Mata, Mata, i na-ehegbu onwe gi ma na-adogbukwa onwe gi banyere otutu ihe, ⁴² maobu naani otu ihe di mkpa, Meri ahoro nke ka mma, nke a na-agaghi anapukwa ya."

11

Ekpere Onyenwe anyi

¹ Ọ no n'otu ebe na-ekpe ekpere, mgbe o kpesiri ekpere, otu n'ime ndi na-eso uzọ ya siri ya, "Onyenwe anyi, kuziere anyi ikpe ekpere, di ka Jon kuziri ndi na-eso uzọ ya."

² Ọ siri ha, "Mgbe unu na-ekpe ekpere, sinu:
" 'Nna,

ka e doo aha gi nsọ

ka alaeze gi bia.

³ Nye anyi taa nri nke ubochi anyi.

⁴ Gbaghara anyi mmehie anyi,

n'ih i na anyi na-agbaghara onye obula
mehiere megide anyi.

Ekwela ka anyi daba n'ime onwunwa.' "

⁵ Ọ siri ha, "Onye n'ime unu nwere enyi, ga-agakwuru ya n'etiti abali si ya, 'Enyi m, biko gbazine m ogbe achicha ato, ⁶ n'ih i na otu enyi m biara n'ulo m, ma enweghi m nri obula n'ulo m nke m ga-enye ya.' ⁷ Ma ọ ga-esi n'ime ulo

zaghachi si, 'Enyela m nsogbu, emechiela m ụzọ, mụ na ụmụ m alakpuola, enweghi m ike ibili ugbu a inye gi ihe obula.' ⁸ Agwa m unu, o bu ezie na o gaghi ebili nye ya ihe obula n'ihi na o bu enyi ya, kama n'ihi nsogbu ya, o ga-ebili nye ya ihe obula di ya mkpa.

⁹ "Ya mere, agwa m unu, rionu, unu ga-ariota, chonu, unu ga-achota, kuokwanu aka, a ga-emeghekwarara unu uzọ. ¹⁰ N'ihi na onye nariot na-ariota, onye na-achot na-achota, onye naku aka n'uzo ka a ga-emeghekwarara uzọ.

¹¹ "Onye n'ime unu bu nna, ka nwa ya ga-ario ya azu, o nye ya agwo? ¹² Maobu rionu ya akwa, o ga-enye ya akpi? ¹³ O buru na unu bu ndi ojoo, maara otu esi enye umu unu onyinye di mma, kari nke a, Nna unu nke bi n'eluigwe aghaghi inye ha Mmuo Nso bu ndi niile na-ario ya."

Jisos na mmuo ojoo

¹⁴ Otu mgbe, o na-achupu mmuo ojoo nke dara ogbi, mgbe mmuo ojoo ahụ puru, onye ogbi ahụ kwuru okwu. Nke a juru igwe mmadu ahụ anya. ¹⁵ Ma ufodu n'ime ha siri, "O bu site n'ike Belzebub eze ndi mmuo ojoo ka o ji achupu mmuo ojoo." ¹⁶ Ndi ozo, iji nwalee ya, si ya gosi ha ihe iribama nke si n'eluigwe.

¹⁷ Ma ebe o bu na o maara ihe ha na-eche, o siri ha, "Alaeze obula kewaranu megide ibe ya, ga-atogboro n'efu, ezinaulo obula nke kewakwara megide ibe ya ga-adakpo. ¹⁸ O buru na ekwensu ekewa megide onwe ya, alaeze ya o ga-esi anaa guzosie ike? Unu na-asị na m na-achupu mmuo ojoo site n'ike Belzebub. ¹⁹ Ugbu a, o buru na m

sitere n'ike Belzebub na-achụpụ mmụọ ọjọọ, ọ bụ site n'ike onye ka ụmụ unu ji na-achụpụ ha? Ya mere, ha ga-abụ ndị ikpe unu. ²⁰ Ma ọ bụrụ na m ji ike mkpisiaka Chineke na-achụpụ mmụọ ọjọọ, mgbe ahụ alaeze Chineke abịarutela n'ebe unu nọ.

²¹ “Mgbe nwoke siri ike ji ngwa agha chekwa obi ya, ihe o nwere ga-adigidere ya n'udo. ²² Ma ọ bụrụ na onye ọzọ ka ya ike aluso ya ọgụ merie ya, ọ ga-anara ya ngwa agha niile bụ ihe ntụkwasi obi ya, kesakwaa ihe ọ kwatara n'ụlọ dike ahụ.

²³ “Onye ọbụla na-adinyeghị m na-emegide m. Onye ọ bụlakwa na-adighị eso m ekpokota, na-ekposa ekposa.

²⁴ “Mgbe ọbụla mmụọ na-adighị ọcha si n'ime mmadụ pụọ, ọ na-ejegharị n'ala kpọrọ nkụ na-achoghari ebe izuike. Ọ bụrụ na ọ chọtaghị ya, mgbe ahụ, ọ ga-asị, 'Aga m alaghachi n'ụlọ m hapurū.' ²⁵ Mgbe ọ loghachiri, ọ ga-achọputa na a zachaala ya dozie ya nke ọma. ²⁶ Mgbe ahụ, ọ ga-apụ ga chọta mmụọ ọjọọ asaa ọzọ ndị dị njọ kariya ya. Ha niile na-abata biri n'ime onye ahụ, mee ka ọnọdu ya dị njọ kariya ka ọ dị na mbụ.”

²⁷ Mgbe ọ kpụ okwu a n'ọnu, otu nwanyị sitere n'ime igwe mmadụ ahụ tie mkpu si, “Ngọzi na-adiri afọ mụrụ gi na ara nke e jiri zuo gi.”

²⁸ Ma ọ siri, kama, “Ngọzi na-adiri ndị na-anụ okwu Chineke, na-emekwa ha.”

Ihe ama nke Jona

²⁹ Dị ka igwe mmadụ ahụ na-amụba, o bidoro na-ekwu si, “Ọgbọ a bụ ọgbọ ọjọọ. Ọ na-achọ

ihe ịrịbama ma ọ dịghị ihe ịrịbama a ga-ezi ya karịa ihe ịrịbama Jona. ³⁰ N'ihị na dị ka Jona si bụrụ ihe ịrịbama nye ndị Ninive, otu a ka Nwa nke Mmadụ ga-esi burukwa ihe ama nye ọgbọ a. ³¹ N'ubochi ahụ, eze nwanyị ndị ndịda ga-ebili soro ndị ọgbọ a guzo n'ikpe, maa ha ikpe, n'ihị na o sitere na nsotu nke ụwa bịa nuru okwu amamihe Solomon, ma lee, onye kariri Solomon nọ n'ebe a. ³² Ndị ikom Ninive ga-eso ọgbọ a bilie n'ubochi ikpe maa ya ikpe, n'ihị na ha cheghariri mgbe ha nuru nkwusa Jona, ma lee, onye kariri Jona ukwu nọ n'ebe a.”

Iheokwu nke anu ahụ

³³ “Ọ dịghị onye na-amanye oriona donye ya n'ebe zoro ezo maobu n'okpuru efere, kama, ọ na-adokwasị ya n'elu ihe idoba oku ka ndị na-abata n'ulo ahụ jiri ya hụ ụzọ. ³⁴ Anya bụ oriona nke anu ahụ. Ọ bụrụ na anya gị dị mma, ahụ gị niile ga-ejuputa n'ihè. Ọ burukwanu na anya gị dị njo, ị ga-anọ n'ochichiri. ³⁵ Ya mere, lezie anya ka ị mara ka ihè dị n'ime gị, ọ bughị ochichiri. ³⁶ N'ihị nke a, ọ bụrụ na ahụ gị niile ejuputa n'ihè, ọ burukwa na akuku obula agbaghi ochichiri, mgbe ahụ, ahụ gị niile ga-ejuputa n'ihè dị ka mgbe ihè oriona na-achakwasị gị n'ahụ.”

Ahuhu na-adiri ndi Farisii na ndi oka n'iwu

³⁷ Mgbe ọ na-ekwu okwu, otu onye Farisii kporo ya ka ọ bịa soro ya rie nri. Ọ banyere noro n'uche nri. ³⁸ O juru onye Farisii ahụ anya na mgbe ọ bidoro iri nri ọ kwoghị aka ya tupu ya ebido.

³⁹ Ma Onyenwe anyị sịrị ya, “Unu ndị Farisii na-asacha azụ iko mmiri na efere, mee ka ọ dị ọcha, ma ime unu juputara n’anya ukwu na n’ihe ojoọ dị iche iche. ⁴⁰ Ndi nzuzu! Ọ bụ na ọ bughị onye ahụ mere azụ iko mekwara ime ya? ⁴¹ Kama werenụ ihe ndị ahụ dị n’ime ruọ ọrụ ebere, ihe niile ga-adikwara unu ọcha.

⁴² “Ahụhụ ga-adiri unu ndị Farisii, n’ihi na unu na-enye otu ụzọ n’ụzọ iri n’ihi mint, na mkpa akwukwo na-esi isi uto* na mkpa akwukwo niile dị iche iche nke ubi, ma leghara ikpe ziri ezi na ihunanya nke Chineke anya. Ihe niile ndị a ka unu kwesiri ime n’elegharaghị ihe ndị ọzọ anya.

⁴³ “Ahụhụ ga-adiri unu ndị Farisii! N’ihi na unu na-ahụ ino n’isi oche niile n’ulo ekpere na ekele puru iche a na-ekele unu n’oma ahia n’anya.

⁴⁴ “Ahụhụ ga-adiri unu, n’ihi na unu dị ka ili na-aputaghị ihe†, nke ndị mmadu na-agafe n’elu ha n’ihi na ha amaghị na ọ bụ ili.”

⁴⁵ N’otu oge, otu onye ozizi iwu sịrị ya, “Onye ozizi, mgbe ị na-ekwu ihe ndị a, anyị sokwa na ndị ị na-akocha.”

⁴⁶ Ma ọ sịrị, “Ahụhụ ga-adiri unu bụ ndị ozizi iwu. N’ihi na unu na-ebo ndị mmadu ibu ha na-enweghị ike ibuli, ma unu onwe unu adighi eweli ọ buladi otu mkpisiaka unu, imetu ibu ahụ aka.

⁴⁷ “Ahụhụ ga-adiri unu n’ihi na unu na-ewu ili ndị amuma bụ ndị nna nna unu ha gburu. ⁴⁸ Ya mere, unu bụ ndị akaebe ma kwenyekwa n’ihe

* **11:42** 11:42 Nke a na-akpo roo † **11:44** 11:44 Aputaghị ihe ya bụ nke zoro ezo.

ndi nna nna unu ha mere, n'ih i ha gburu ha, ma unu e wuo ili ha. ⁴⁹ O bu n'ih i nke a ka Chineke n'amamihe ya ji kwuo si, Aga m ezigara ha ndi amuma na ndi ozi, ufodu ka ha ga-egbu ma ndi ozokwa ka ha ga-akpagbu. ⁵⁰ N'ih i nke a, ogbo a ga-aza ajuju banyere obara ndi amuma niile a wufuru, site na mmalite nke uwa, ⁵¹ site n'obara Ebel ruo na nke Zekaraya, onye e gburu n'etiti ebe ichu aja na ebe nsu. E, agwa m unu, a ga-aju ihe banyere ha n'aka ogbo a.

⁵² "Ahuhu ga-adiri unu bu ndi ozizi iwu, n'ih i na unu wepuru otughe igodo nke amamihe. Unu onwe unu abanyeghi, ma unu gbochikwara ndi na-abata ibata."

⁵³ Mgbe o si n'ebe ah u puo, ndi ode akwukwo na ndi Farisii bido isogbu ya, na ikpasu ya ikwu otutu okwu, ⁵⁴ na-esiri ya onya, ka ha mara ma o ga-ekwuhie onu, ka ha hu ihe ha ga-eji jide ya.

12

Ido aka na nti na igbaume

¹ N'oge ah u, mgbe otutu puku ndi mmadu gbakotara, nke mere ka ha na-azo ibe ha ukwu. O buuru uz o bido igwa ndi na-eso uz o ya si, "Kpacharanu anya unu banyere ihe na-eko achicha ndi Farisii, nke bu ih u abuo ha. ² N'ih i na o dighi ihe obula zoro ezo nke na-agaghi aputa ih e, o dikwaghi ihe e kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghi ekpughe. ³ Ihe obula unu kwuru n'ochichiri, a ga-anu ya n'ih e, ihe obula unu gbara n'izu n'ime ul o ka a ga-ekwusa n'elu ul o.

4 “Ana m agwa unu, ndị enyi m, unu atụla egwu maka ndị na-egbu anụ ahụ ma e mesịa, ha apughị ime ihe ọzọ. 5 Ma aga m ezi unu onye unu ga-atụ egwu. Tụọnyụ egwu Onye ahụ nwere ikike igbu anụ ahụ ma túbakwa ya n’òkụ ala mmụọ. E, asị m unu tūnyụ ya egwu. 6 Ọ bughị mkpụrụ ego abụọ ka a na-ere ụmụ nza ise? Ma o nweghị nke ọbụla n’ime ha Chinekechefuru. 7 N’ezie a gụrụ ọ bụladị agịrị isi dị n’isi unu ọnyụ. Unu atụla egwu, n’ihi na unu dị oke ọnyụ karịa ọtụtụ ụmụ nza.

8 “Ma asị m unu, na onye ọbụla kwuputara m n’ihu ụmụ mmadụ, onye ahụ ka Nwa nke Mmadụ ga-ekwuputa n’ihu ndị mmụọ ozi nke Chineke. 9 Onye ọbụla na-agonari m n’ihu ndị mmadụ, a ga-agonari kwa ya n’ihu ndị mmụọ ozi nke Chineke. 10 Onye ọbụla nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke Mmadụ, a ga-agbaghara ya, ma onye ọbụla na-ekwulu Mmụọ Nsọ, agaghị agbaghara ya.

11 “Mgbe ha ga-akpobata unu n’ihu ụlọ nzuko, ndị ọchịchị na ndiisi, unu echegbula onwe unu otu unu ga-esi zaghachi, maobụ ihe unu ga-aza, maobụ ihe unu ga-ekwu. 12 N’ihi na Mmụọ Nsọ ga-ezi unu n’oge awa ahụ, ihe unu kwesiri ikwu.”

Ilu banyere ọgaranya dị nzuzu

13 Otu onye n’ime igwe mmadụ ahụ sịrị ya, “Onye ozizi, gwa nwanne m nwoke ka o kenye m oke n’ihe nketa anyị.”

14 Ọ sịrị ya, “Nwoke, onye mere m onye ikpe maobụ onye ndozi okwu n’etiti unu?” 15 Ma ọ sịrị ha, “Kpachapụnyụ anya! Nọnyụ na nche

banyere oke ọchịchọ niile, n'ihị na ndụ mmadu adabereghị n'ọtutu ihe o nwere.”

¹⁶ Ọ tųuru ha ilu a si, “Otu ọgaranya nwere ala miri nnoo mkpuru di ukwu. ¹⁷ O chere n'ime onwe ya si, ‘Gini ka m ga-eme n'ihị na enweghi m ebe m ga-ehekwa mkpuru m?’

¹⁸ “Ya mere o siri, ‘The m ga-eme bu nke a, aga m akwatu o ba m, wuo nke ka ya ukwu, bu ebe m ga-ehekwa mkpuru m na ihe ndi ozo. ¹⁹ Ya mere aga m agwa mkpuruobi m, “I nwere otutu ezi ihe ga-ezuru gi otutu afo, n'ihị ya zuru ike, rie, nuo ma nweekwa obi utu.”’

²⁰ “Ma Chineke gwara ya si, ‘Onye nzuzu, n'abali a ka a ga-achọ mkpuruobi gi n'aka gi. Ihe niile i kpakotara nke onye ka ha ga-abu?’

²¹ “Otu a ka o ga-adiri onye obula na-akpadoro naani onwe ya aku, ma o baghi uba n'ebe Chineke no.”

Echegbula onwe gi

²² Ọ gwara ndi na-eso uzo ya, “Ya mere, asi m unu, unu echegbula onwe unu banyere ndu unu, ihe unu ga-eri, maobu banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi. ²³ N'ihị na ndu di mkpa karịa ihe oriri, anu ahụ dikwa mkpa karịa uwe. ²⁴ Tuleenu ugoloma. Ha adighi aku maobu ghorọ mkpuru obula. Ha enweghi ulokụ maobu o ba, ma Chineke na-azu ha nri. Unu o dighi oke onuahia karịa anu ufe ndi a. ²⁵ Onye n'ime unu puru itinye otu nkeji n'ogologo ubochi nke ndu ya site n'ichegbu onwe ya? ²⁶ Ebe unu na-apughị ime ihe nta di otu a, gini mere unu ji echegbu onwe unu banyere ihe ndi ozo?

27 “Tuleenụ otu okoko ọhịa lili si eto. Ha adighị arụ ọrụ ọbụla maọbụ tuọ ogbo. Ma asị m unu, ọ buladi Solomon n’ebube nke ibu eze ya niile, eyighi uwe ọbụla mara mma di ka otu n’ime okoko osisi nke ọhịa ndi a. 28 Ma ọ buru na Chineke si otu a choo ahija efu nke ubi mma, nke puru idi ndu taa ma echi atuba ha n’ite oku, ọ bu na ọ pughi i si otu a choo unu mma karja? Unu ndi okwukwe nta. 29 Ya mere, unu adogbula onwe unu maka ihe unu gari maobu ihe unu ga-anu. Unu echegbukwala onwe unu. 30 N’ihi na ọ bu ihe ndi a ka ndi mba nke uwa na-achuso, ma Nna unu makwara na ha di unu mkpa. 31 Kama choonu alaeze ya, a ga-atukwasikwara unu ihe ndi a niile.

32 “Unu atula egwu, igwe aturu nta, n’ihi na ọ toro Nna unu utonye unu alaeze ahụ. 33 Reenu ihe unu nwere nyekwanu ndi ogbenye. Meerenu onwe unu akpa na-agaghị aka nka, n’oba aku n’eluigwe, ebe onye ohi na-adighi abia nso, nla adighi erichapukwa ya. 34 N’ihi na ebe ọbula aku unu di ka obi unu ga-adikwa.”

Ino na nche

35 “Keenu aji n’ume, meenu ka oriona unu na-enwu enwu. 36 Dinu ka ndi ohu na-echere nloghachi nke nna ha ukwu, onye gara oriri agbamakwuko, bu onye ha ga-emeghere uzogwangwa mgbe ọ lotara kuo aka. 37 Ndi ohu ahụ ga-abu ndi a goziri agozi, bu ndi onyenwe ha ga-ahụ na ha no na nche mgbe ọ ga-aloghachi. N’ezie asị m unu na ọ ga-eke belit ya n’ukwu

ya, mekwa ka ha nọdu ala na tebul iri ihe, ọ ga-abiakwa jere ha ozi. ³⁸ Ngozi ga-adiri ndi ohu ahụ onye nwe ha ga-ahụ ka ha nọ na njikere, ọ buladi ma ọ loghachiri n'etiti abali, maobu n'ezigbo isi ututu. ³⁹ Maranụ nke a: ọ buru na onyenwe ulo maara oge awa onye ohi ga-eji abia n'ulo ya, ọ gaghi ekwe ka onye ohi ahụ tiwaa ulo ya. ⁴⁰ Unu kwesiri ino na njikere n'ihi na Nwa nke Mmadu ga-abia n'oge awa unu na-atughị anya ya."

⁴¹ Pita siri ya, "Onyenwe anyi, i turu ilu a n'ihi anyi, ka ọ bu maka onye obula?"

⁴² Ma Onyenwe anyi siri, "Onye bu ohu ahụ nke kwesiri ntukwasị obi ma nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi umuodibo ya niile, ka ọ na-enye ha nri mgbe o kwesiri? ⁴³ Ngozi na-adiri ohu ahụ nke onyenwe ya ga-ahụ ka ọ na-arụ oru ahụ mgbe ọ ga-aloghachi. ⁴⁴ N'ezie asi m unu, ọ ga-eme onye nke ahụ onyeisi nke ihe niile o nwere. ⁴⁵ Ma ọ buru na ohu ahụ asi n'obi ya, 'Onyenwe m na-anọ odu ilota,' ọ burukwa na ọ malite itigbu umuodibo ndi ozo, bu ndi ikom na ndi inyom na-eje ozi, na iri ihe oriri, na inukwa ihe onunu na inubiga mmanya oke. ⁴⁶ Nna ukwu ohu ahụ ga-alota n'ubochi ọ na-atughị anya, n'oge awa ọ na-amakwaghi. Ọ ga-egburisikwa ya, nye ya onodu n'etiti ndi na-ekweghi ekwe.

⁴⁷ "Ohu ahụ maara ihe nna ya ukwu choro ma hapu ino na njikere, maobu ime ya, ka a gapiasị utari ike. ⁴⁸ Ma onye na-amaghi ama ma mee ihe kwesiri ka a pia ya utari, a gapia ya utari ole na ole. N'ihi na ọ bu onye e nyere ihe

hiri nne ka a ga-ele anya inata ihe hiri nne n'aka. Onye e nyekwara ihe ukwu n'aka idebe, n'aka ya ka a ga-achọ ihe nke kachasiñu.

Ọ bughị udo kama nkewa

⁴⁹ “A b́ara m iwebata oku n'elu uwa, o gaara adiri m no mma ma o buru na o malitelari inwu!
⁵⁰ Enwere m baptizim nke m na-aghaghị ime, ma aga m anogide n'oke ihe mgbu tutu e mezuo ya
⁵¹ Unu chere na m b́ara iweta udo n'ụwa? Asị m unu mbaa, kama nkewa. ⁵² Site ugbo a gawa, mmadu ise si n'otu ezinaulo ga-ekewa megide onwe ha, ato megide abuo, abuo megide ato.
⁵³ Ha ga-ekewa; nna megide nwa ya nwoke, nwa nwoke ga-emegidekwa nna ya, nne megide nwa ya nwanyi, nwa nwanyi megidekwa nne ya, nne di megide nwunye nwa ya, nwunye nwa megide nne di ya.”

Ikowa oge

⁵⁴ O gwakwara igwe mmadu ahụ si, “Mgbe unu huru urukpu ojii ka o na-ebili n'odida anyanwu, unu na-eme ngwangwa si, 'Mmiri ga-ezo,' o na-ezokwa. ⁵⁵ Mgbe unu huru na ifufe na-esite na ndida na-eefe, unu na-asị, Oke okpomoku ga-adi, o na-emekwa otu ahụ. ⁵⁶ Ndi ihu abuo! Unu matara ikowa ihu ala na mbara eluigwe. Gini mere unu apughị ikowa oge di ugbo a?

⁵⁷ “Gini mere unu adighi ekpebiri onwe unu ihe ziri ezi? ⁵⁸ O buru na gi na onye na-ebo gi ebubo esoro na-aga n'ihu okaikpe, gbalisie ike ka gi na ya kpezie n'uzo, ma o bughị otu a, o ga-akpopu gi n'ihu onye okaikpe, ma eleghi anya okaikpe ahụ ga-arara gi nye n'aka okaikpe

ukwu, ọkaikpe ukwu ga-ararakwa gi nye n'aka onye na-eje ozi n'uloikpe, bu onye ga-etinye gi n'ulo mkporo. ⁵⁹ Asị m gi, i gaghi e si n'ebe ahụ pụta ruo mgbe i kwughachiri o buladi otu kobo nke ikpeazu."

13

Chegharia maobu laa n'iyi

¹ Mgbe ahụ, ufodu ndi no n'ebe ahụ gwara ya banyere ndi Galili ahụ Paillet jiri obara ha gwakota n'aja ha churu. ² O zara si ha, "Unu chere na ndi Galili a tara udi ahuhu a bu ndi mmehie karịa ndi Galili niile? ³ Mba! Asị m unu, o buru na unu echegharighi, unu niile ga-esi otu ahụ laa n'iyi. ⁴ Ka unu chere na mmadu iri na asato ahụ, ndi mgbidi aja ulo elu Sailom dagburu bu ndi ikpe mmehie mara karịa ndi niile bi na Jerusalem? ⁵ Mba! Asị m unu, o buru na unu echegharighi, unu niile ga-ala n'iyi di ka ha."

⁶ Ya mere, o turu ha ilu a si, "Otu nwoke kuru osisi fiig n'ubi vaini ya, ma mgbe o bjara choo n'elu ya, ma o hughi mkpuru obula. ⁷ Ya mere, o gwara onye oru ubi ya si, 'Nime afọ ato ndi a ka m bjara ka m ghorọ mkpuru site n'osisi fiig a, ma ahughi m mkpuru obula. Gbutuo ya! Gini mere o ga-eji na-eriko nri di n'ala ubi a?'

⁸ "O zara si ya, 'Nna m ukwu, hapukwa ya n'afọ a, ka m gwuo ala gburugburu, hinye ya aja nri ala n'ukwu. ⁹ O buru na o mia mkpuru n'afọ ozo, o di mma, o burukwa na o mighi, i nwere ike gbutuo ya.'"

Ogwugwo onye oria n'ubochi izuike

¹⁰ N'ụbọchị izuike ndị Juu, ọ banyere n'ime otu ụlọ ekpere na-ezi ihe. ¹¹ Otu nwanyị nọkwa n'ebe ahụ, onye mmụọ nrịa nrịa mere ka ahụ ghara ị dī ya ike afọ iri na asatọ. Ọ na-ehụ ehu, o nwekwaghị ike iguzo ọtọ kwem. ¹² Mgbe Jisọs hụrụ ya, ọ kpọrọ ya sị ya, "Nwanyị emeela ka i nwere onwe gị site n'ọrịa gị." ¹³ Mgbe o bikwasiri ya aka, ngwangwa, o guzooro kwem malite na-eto Chineke.

¹⁴ Ma onyendu ụlọ ekpere ahụ were iwe nke ukwuu n'ihī na Jisọs gwọrọ ọrịa n'ụbọchị izuike. Ọ gwara igwe mmadụ ahụ okwu sị, "E nwere ụbọchị isii n'ime izu ụka mgbe mmadụ kwesiri iru ọrụ. Ya mere, biana ka a gwoọ unu n'ụbọchị ndị a, ọ bughị n'ụbọchị izuike."

¹⁵ Ma Onyenwe anyị zara ya sị, "Unu ndi ihu abuo! Ọ dī onye n'ime unu na-adighi atopu oke ehi ya maobu inyinya ibu ya, site n'ulo anumanu, kpupu ya ebe ọ ga-anu mmiri n'ubochi izuike? ¹⁶ O kwesighi ka a topu nwanyi a bu ada Ebrahim n'agbu ekwensu kere ya ogologo afọ iri na asatọ, n'ubochi izuike, mee ka o nwere onwe ya?"

¹⁷ Mgbe o kwuru nke a, ihere mere ndi iro ya niile, ma ndi mmadu no n'ebe ahụ nuriri onu n'ihī ọrụ ebube niile ọ na-arụ.

Ilu mkpuru mostaadi na ihe na-eko achicha

¹⁸ Ya mere, ọ na-ekwu sị, "Gini ka alaeze Chineke yiri? Gini ka m ga-eji tunyere ya? ¹⁹ O yiri mkpuru mostaadi nke mmadu kuru n'ubi ya a gbara ogige. O toro ghoọ osisi, nke umu nnunu na-ezuka ike n'alaka ya."

²⁰ Ọzọ, ọ sịrị, “Gịni ka m ga-eji tụnwere alaeze Chineke? ²¹ Ọ dị ka ihe na-eko achicha* nke nwanyi gwakotara na otutu atọ nke utu oka, tutu ruo mgbe o koro utu oka ahụ niile.”

Uzo di warawara

²² O jeghariri n’obodo ukwu na n’obodo nta niile na-ezi ihe, ka ọ na-aga Jerusalem. ²³ Otu onye siri ya, “Onyenwe m, ndi a ga-azoputa ha ga-adị ole na ole?”

Ọ siri ha, ²⁴ “Gbalisienụ ike banye site n’onu uzọ di warawara, n’ihi na ana m a gwa unu na otutu ga-achọ ibanye ma ha agaghị enwe ike. ²⁵ Ọ buru na nna nwe ulọ ebilie mechie onu uzọ, unu ga-eguzo na-ezi na-akụ aka n’uzọ na-asị, ‘Onyenwe anyi meghere anyi uzọ.’

“Na nzaghachi, ọ ga-asị, ‘Amaghị m ebe unu si bịa.’

²⁶ “N’oge ahụ, unu ga-asị, ‘Anyi na gi rikoro, nukokwaa, i kuzikwara nkuzi n’ogbe anyi.’

²⁷ “Ma ọ ga-asị, ‘Amaghị m ebe unu siri bịa. Pụnụ n’ihu m, unu ndi ajo omume.’

²⁸ “Ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adikwa mgbe unu ga-ahụ Ebrahim, na Aizik na Jekob na ndi amuma niile ka ha no n’alaeze Chineke; ma unu onwe unu aburu ndi a chupuru n’ezi. ²⁹ Ndi mmadu ga-esite n’owuwa anyanwu, nakwa odida anyanwu, na n’ugwu na ndida nke uwa bịa nodu n’oriri n’ime alaeze Chineke. ³⁰ Ma lee, ndi bu uzọ ga-aghọ ndi ikpezụ, ma ndi ikpezụ ga-aghọ ndi bu uzọ.”

* **13:21** 13:21 Maobu, yiist

Mwute Jisọs nwere n'ihl Jerusalem

³¹ N'oge awa ahụ, ụfọdụ ndị Farisii bjakwutere ya si ya, "Si n'ebe a puo, n'ihl na Herod na-achọ igbu gi."

³² O siri ha, "Gaa gwaranu m nkita oha ahụ, lee, ana m achupu mmuo ojo, gwookwa ndi oria taa na echi, ma n'ubochi nke ato ka m ga-archa oru m. ³³ Ma otu o di, aga m aga n'ihu n'uzo m taa, na echi na nwanne echi, n'ihl na n'ezie, o dighi onye amuma ga-anwu n'ebe ozo na-abughi na Jerusalem.

³⁴ "O Jerusalem! Jerusalem! Gi onye na-egbu ndi amuma ma na-ejikwa nkume atugbu ndi e ziteere gi. Otutu mgbe ka m gbaliri ichikota umu gi di ka nne okuku si achikota umu ya n'okpuru nku ya, ma unu ekweghi. ³⁵ Lee, a hapurula unu ulo unu. Ma agwa m unu, unu agaghi ahụ m anya ozo ruo mgbe oge ahụ ga-abia, mgbe unu ga-asị, 'Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi.'†"

14

Jisọs agaa n'ulo onye Farisii

¹ Otu ubochi izuikwe, mgbe o gara iri ihe n'ulo otu onyendu ndi Farisii, ha no na-ele ya anya nke oma. ² Ma lee, otu nwoke ahụ ya zara aza nokwa n'ihu ya ebe ahụ. ³ Jisọs juru ndi Farisii na ndi ozizi iwu si, "O ziri ezi n'iwu igwo oria n'ubochi izuikwe ka o bu na o zighi?" ⁴ Ma ha e kwughị okwu obula. Ya mere o kporo ya, gwo o ya ma si ya laa.

† 13:35 13:35 Abu 118:26

⁵ Ọ sirị ha, “Ọ buru na otu n’ime unu nwere nwa nwoke maobu oke ehi nke dabara n’ime olulu mmiri n’ubochi izuike, o bu na o gaghi eme ngwangwa doputa ya?” ⁶ Ma ha enweghi ike iza ajuju a.

⁷ Mgbe o huru otu ndi a kporo oriri si horo naani oche ndi a na-asopuru, oche ndi a na-asopuru, o turu ha ilu si, ⁸ “Mgbe mmadu obula kporo gi oriri n’olulu di na nwunye, abatala nodu n’oche ndi a na-asopuru, n’ihi na eleghi anya, onye kporo gi oriri kpokwara onye ka gi nwe nsopuru. ⁹ N’ihi na onye ahụ kporo unu oriri nwere ike biakwute gi si gi, nye nwoke a onodu gi. Mgbe ahụ, i ga-ebili n’anya ihere gaa nodu n’oche dikarisiri ala. ¹⁰ Ma mgbe a kporo gi, nodu n’oche di ala, ka o ga-abu na onye kporo gi oriri bia, o ga-asị gi ‘Enyi m, rigota n’ebe a ka elu.’ Mgbe ahụ, i ga-enwekwa ugwu n’anya ndi niile a kporo gi na ha oriri. ¹¹ N’ihi na onye obula ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda n’ala, ma onye obula na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu.”

¹² Ọ gwara onye ahụ kporo ya oriri si, “Mgbe i na-akpo oriri nke nri ehie maobu nke nri anyasi, akpola naani ndi enyi gi maobu umunne gi ndi nwoke maobu ndi ikwu na ibe gi, maobu ndi agbataobi gi bara ogaranya, n’ihi ma eleghi anya, ha puru ikpokwa gi na mgbe nke ha, si otu a kwughachi gi ugwo. ¹³ Kama mgbe i na-akpo oriri, kpo ndi ogbenye na ndi olusi na ndi ngwuro na ndi isi. ¹⁴ A ga-agozikwa gi, n’ihi na ha enweghi ike ikwughachi gi, a ga-akwughachikwa gi mgbe ndi ezi omume ga-ebili

n'ọnwu.”

Ilu banyere oke oriri

¹⁵ Mgbe otu n'ime ndị a kpọrọ oriri nuru nke a, ọ siri ya, “Ngọzi ga-adiri onye ga-eso rie oriri n'alaeze Chineke.”

¹⁶ Ma ọ siri ya, “Otu onye na-akwado oke oriri kpokwa otutu mmadu oku. ¹⁷ Mgbe oge oriri ahuru, o zipuru ohu ya ka ọ ga gwa ndi ahụ ọ kpọrọ si, 'Bianu, n'ihina e dozichaala ihe niile.’

¹⁸ “Ma ha niile n'otu n'otu malitere inye osisa. Onye nke mbu siri, 'Azuru m iberibe ala ohuru, ọ dikwa mkpa na m ga-eje hu ya, biko gbaghara m, agaghi m abia.’

¹⁹ “Onye nke ozọ siri, 'Azuru m ehi e ji aru oru ubi, iri e jikoro abuo abuo. Ana m aga ugbo a ka m nwalee ha, biko gbaghara m, agaghi m abia.’

²⁰ “Ma onye ozọ sikwara, 'Aluru m nwunye ohuru, n'ihina nke a agaghi m abia.’

²¹ “Ohu ahụ lotara, kororo nna ya ukwu ihe ndi ahụ a kpọrọ oriri kwuru. Mgbe ahụ, iwe di ukwu were nna ya ukwu, nke a mere ka o zipu ohu ya si ya, 'Gaa ngwangwa n'okporozo ukwu na n'okporozo nta di n'obodo a, kpobata ndi ogbenye, na ndi ukwu ruru, na ndi isi na ndi ngwuro.’

²² “Ohu ahụ siri, 'Nna m ukwu, emeela m ihe i kwuru, ma ohere ka foduru.’

²³ “Nna ukwu ahụ siri ohu ahụ, 'Gaakwa n'okporozo ukwu na okporozo nta, mee ka ndi mmadu bata n'ulo m, ka ulo m juputa na mmadu. ²⁴ N'ihina agwa m unu, ọ dighi otu

onye n'ime ndị ahụ a kpọrọ oriri ga-edetụ nri m ọnụ.' ”

Ihe ọ na-efu iso Jisọs

²⁵ Ugbu a, oke igwe mmadụ na-eso ya ma ọ tugharịrị sị ha: ²⁶ “Onye ọbụla chọrọ iso m, ma o bughị ụzọ kpọ nne na nna ya, na nwunye ya, na ụmụ ya, na ụmụnne ya ndị nwoke na ndị nwanyị tinyekwara ndụ nke ya onwe ya asị, apughị ịbụ onye na-eso ụzọ m. ²⁷ Onye ọbụla na-eburughị obe ya soro m, enweghị ike ịbụ onye na-eso ụzọ m.

²⁸ “Ọ dị onye ọbụla n'ime unu chọrọ iwu ụlọ elu, na-agaghị ebu ụzọ nọdụ ala, gbakoọ ihe ọ ga-efu ya, iji chọpụta ma o nwekwara ego ga-ezu iwucha ya? ²⁹ N'ihia na ọ buru na ọ tọọ ntọala ma o nwekwaghị ike wuchaa ya, onye ọbụla huru ya ga-achị ya ọchị, ³⁰ na-asị, ‘Nwoke a malitere iwu ụlọ, ma o nweghị ike wuchaa ya.’

³¹ “Maọbụ ole eze chọrọ iluso eze ibe ya ọgụ, ọ gaghị ebu ụzọ nọdụ ala tulee ma puku ndị agha iri ya ọ ga-ezuru ya iji luso onye ji iri puku ndị agha abụọ abiakwute ya ọgụ? ³² Ọ buru na o nweghị ike, ọ ga-ezipụ ozi rịọ ka e kpee udọ mgbe onye nke ọzọ ka nọ n'ebe dị anya. ³³ N'uzọ dị otu a, onye ọbụla na-ajughị ihe niile o nwere, apughị ịbụ onye na-eso ụzọ m.

³⁴ “Nnu dị mma, ma ọ buru na ọ dighị atọkwa uto, a ga-eji gini mee ka ọ tọọ uto ọzọ? ³⁵ Ọ bakwaghị uru nye ala maọbụ iji mee nri ala. Kama ọ bụ itufu ya.

“Onye ọbụla nwere ntị inu ihe, ya nuru.”

15

Ilu maka aturu furu efu

¹ Ugbu a, ndi ona utu na ndi mmehie na-abia ya nso inuta ihe o na-ekwu. ² Ndi Farisii na ndi ozizi iwu tamuru ntamu na-asị, “Nwoke a na-anabata ndi mmehie sorokwa ha na-eri nri.”

³ Ya mere, o turu ha ilu a si, ⁴ “O buru na otu onye n’ime unu enwee nari aturu ma otu n’ime ha akpafuo. O bu na o gaghị ahapu iri aturu itoolu na itoolu ahụ fodoru n’ozara, puo ichoghari otu ahụ kpafuru ruo mgbe o chotara ya? ⁵ Mgbe o chotara ya, o ga-eji onu tukwasị ya n’ubu ya. ⁶ Mgbe o lotara n’ulo ya, o ga-akpokota ndi enyi ya na ndi agbataobi ya si ha, ‘Soronu m nuria onu n’ihi na achotala m aturu m furu efu.’ ⁷ Asị m unu, n’uzo di otu a, onu di ukwu ga-adi n’eluigwe n’ihi otu onye mmehie nke chegharị, kari iri itoolu na itoolu ndi ezi omume bu ndi nchegharị na-adighi mkpa.

Ilu maka mkpuru ego furu efu

⁸ “Maobu olee nwanyi nke nwere mkpuru olaocha iri, o buru n’otu n’ime ha adafuo. O gaghị amanye oriona, zaa ime ulo ya icho otu mkpuru ego ahụ tutu o chota ya? ⁹ Mgbe o chotara otu mkpuru ego ahụ, o ga-akpo ndi enyi ya na ndi agbataobi ya si ha, ‘Soronu m nuria onu n’ihi na achotala m ego m furu efu.’ ¹⁰ N’uzo di otu a, asị m unu, onu ga-adi n’ihu ndi mmuo ozi Chineke n’ihi otu onye mmehie nke chegharị.”

Ilu maka nwa mmefu

¹¹ O kwukwaara si, “Otu nwoke mɔtara ɔmɔ nwoke abɔ. ¹² Nwa ya nke nta siri nna ya, ‘Nna, kenye m oke ruuru m n’ihe niile i nwere.’ Ya mere, o kenye ya oke nke ya site n’ihe o nwere.

¹³ “Mgbe ɔbɔchi ole na ole gasiri, nwokorobia ahɔ kwakɔtara ihe niile o nwere gaa biri n’otu obodo di anya. N’ebe ahɔ, o mefuchara ihe niile o nwere n’ibi ndɔ ɔjɔ. ¹⁴ Mgbe o mefuchara ihe niile o nwere, oke ɔnwɔ dara n’ala ahɔ. ɔ malitere inɔ n’uko. ¹⁵ N’ihi nke a, ɔ gara binyere otu onye obodo ahɔ nyere ya ɔrɔ ilekɔta ezi ya na inye ha nri. ¹⁶ Ma ɔ na-agɔ ya ka o site na nri ɔ na-enye ezi rijuo afo, ma ɔ dihi onye nyere ya ɔdi nri ahɔ.

¹⁷ “Mgbe ɔ ghɔtara onwe ya, ɔ siri, ‘Mmadu ole bu ndi ɔrɔ e goro ego nna m nwere, ndi nri na-ezuru ma mapɔtakwa, ma agɔ na-egbu m n’ebe a. ¹⁸ Aga m ebili lakwuru nna m, si ya, Nna, emehiela m megide eluigwe na gi onwe gi. ¹⁹ Ekwesikwaghi m ka a kpɔ m nwa gi ɔzo, were m di ka otu n’ime ndi i goro ɔrɔ.’ ²⁰ Ya mere, o biliri laghachikwuru nna ya.

“Ma mgbe ɔ nori n’ebe di anya, nna ya huru ya, nwee omiiko n’ahɔ ya, gbaara ɔso ga makɔ ya, sutukwa ya ɔnu.

²¹ “Nwa ya nwoke ahɔ siri ya, ‘Nna, emehiela m megide eluigwe na gi onwe gi. Ekwesighi m ka a kpɔ m nwa gi ɔzo.’

²² “Ma nna ya gwara ndi ohu ya si, ‘Meenu ngwangwa weta uwe kachasi mma yikwasi ya. Gbanye ya ɔlaaka n’aka, yinyekwanu ya akpɔkpɔkwu n’ukwu. ²³ Gaanu kpɔta nwa ehi gbara abɔba, gbuo ya, ka anyi rie ma

n̄ur̄iakwa. ²⁴ N'ih̄i na nwa m a, nw̄ur̄u anw̄u ma ọ d̄ila nd̄u ọz̄o. O fukwara efu ma a ch̄otala ya.' Ha bidoro na-eri, na-an̄u na-an̄ur̄ikwa ọn̄u.

²⁵ "Ọ d̄igh̄i anya, nwa ya nke okenye, onye jere ir̄u ọr̄u n'ubi, mgbe ọ na-abiaru ọl̄o nso, ọ n̄ur̄u ọda egwu na ịgba egwu. ²⁶ Ọ kp̄or̄o otu n'ime nd̄i ohu juọ ya ihe na-eme. ²⁷ Ọ s̄ir̄i ya, 'Nwanne ḡi nwoke al̄otala. Nna ḡi egbuola nwa ehi gbara ab̄uba n'ih̄i na ọ l̄otara n'udo na ah̄u ike.'

²⁸ "Iwe were ya, ọ jur̄u ịbata n'ime ọl̄o. Nna ya p̄utara n'ez̄i r̄iọ ya ar̄ir̄iọ. ²⁹ Ma ọ zara nna ya s̄i, 'Lee ọt̄ut̄u af̄o niile nd̄i a ka m n̄ọọ na-ejere ḡi ozi, enupukwagh̄i m isi n'iwu ḡi n'uz̄o ọb̄ula. Ma o nwegh̄i oge i nyere m ọ bulad̄i nwa ewu s̄i m̄u na nd̄i enyi m jiri ya mee oriri. ³⁰ Ma ugbu a, nwa ḡi a, onye ya na nd̄i akw̄una mefuru ak̄u ḡi al̄otala, ya ka i gburu nwa ehi gbara ab̄uba.'

³¹ "Ma ọ s̄ir̄i ya, 'Nwa m, m̄u na ḡi n̄ọ mgbe niile, ihe niile m nwere b̄ukwa nke ḡi. ³² Ma anȳi kwesiri ịn̄ur̄i ọn̄u, kp̄ōkwa oriri, n'ih̄i na nwanne ḡi nwoke a nw̄ur̄u anw̄u ma ọ d̄ila nd̄u ọz̄o. O fukwara efu ma a ch̄otala ya.' "

16

Ilu maka onyeisi ọr̄u nwere uche

¹ Ọ gwara nd̄i na-eso ọz̄o ya s̄i, "Otu ọgaranya nwere otu onyeisi ọr̄u nke e boro ebubo na ọ na-ala ak̄u ya n'iyi. ² Ya mere ọ kp̄or̄o ya s̄i ya, 'Ḡin̄i b̄u ihe a m na-an̄u banyere ḡi? Gbak̄ōr̄o m otu i si na-elek̄ota ak̄u m, n'ih̄i na ach̄okwagh̄i m ka ị b̄ur̄u onyeisi ọr̄u ọz̄o.'

³ “Onyeisi ọrụ ahụ siri onwe ya, ‘Gini ka m ga-eme ugwu a nna m ukwu na-achọ ikwusi m ọrụ? Ike igwu ala adighi m, ihere agakwaghi ekwe m iriọ aririọ. ⁴ Amatala m ihe m ga-eme, nke a ga-enyere m aka ma o buru na a chupu m n’oru n’ebe a, aga m enweta ndi ga-anabata m n’ulo ha.’

⁵ “Ya mere o kporo ndi niile ji nna ya ukwu ugwo n’otu n’otu. O juru onye nke mbu si, ‘Ego ole bu ugwo i ji nna m ukwu?’

⁶ “O siri ya, ‘O bu puku karama mmanu oliv ka m ji ugwo ya.’

“Onyeisi ọrụ ahụ gwara ya si, ‘Ngwangwa, were akwukwo degharia ya nari karama ise.’

⁷ “Mgbe ahụ, o juru onye nke abuo si, ‘Ego ole bu ugwo i ji?’

“O siri ya, ‘O bu nari akpa oka wiiti.’

“O siri ya, ‘Ngwangwa degharia ya iri akpa oka wiiti asato.’

⁸ “Nna ya ukwu toro onyeisi ọrụ ahụ na-ekwesighi ntukwasi obi n’ihi na o kpara agwa di ka onye nwere uche. N’ihi na umu, nke ogbo a, ji akonuche na-eso ndi ogbo ha kara umu nke ihe.

⁹ Agwa m unu, jirinụ akunuba nke ajo omume metara onwe unu ndi enyi, ka o ga-abu na mgbe o na-adighikwa aku unu nwere, ha ga-anabata unu n’ulo obibi ha ebighi ebi.

¹⁰ “Onye obula kwesiri ntukwasi obi n’ihe di ntakiri, ga-ekwesikwa ntukwasi obi n’ihe di ukwu. Onye na-ekwesikwaghi ntukwasi obi n’ihe di ntakiri, agaghikwa ekwesi ntukwasi obi n’ihe di ukwu. ¹¹ O buru na unu abughi ndi kwesiri ntukwasi obi n’aku mmehie nke uwa,

onye ga-enyekwa ezi akụ n'aka unu na ntụkwasi obi idebe? ¹² Ọ burụkwa na unu abughị ndị kwesiri ntụkwasi obi n'akụ onye ọzọ, onye ga-enye unu ihe nke bụ nke unu?

¹³ “Ọ dighị onye ọbụla puru ife nna ukwu abụọ, n’ihi na ọ ga-achọ ihu otu n’ime ha n’anya, kpọkwa nke ọzọ asi, maọbụ, sọpuru otu ma lelia nke ọzọ anya. Otu a kwa i nweghị ike ife Chineke na akụ otu mgbe ahụ.”

¹⁴ Mgbe ndị Farisii, bụ ndị huru ego n’anya nuru ihe ndi a, ha jiri ya mee ihe ochi. ¹⁵ Ọ siri ha, “Unu na-egosi onwe unu di ka ndi ezi omume n’ihu ndi mmadu ma Chineke maara obi unu. N’ihi na ihe ndi mmadu na-akpo ihe di oke mkpa bu ihe ruru aru n’anya Chineke.

Ozizi ndi ozo

¹⁶ “Iwu na ndi amuma no na-achị ruo oge Jon biara. Site n’oge ahụ, a na-ekwusa ozioma nke alaeze Chineke, onye ọbụla na-ejikwa ike na-abanye n’ime ya. ¹⁷ Ọ di mfe ka eluigwe na uwa gabiga karia na a ga-ewepu otu kpom, site n’ihe niile di n’iwu.

¹⁸ “Onye ọbụla gbara nwunye ya alukwaghị m ma luru nwanyi ozo na-eme mmehie ikwa iko. Onye o bulakwa luru nwanyi di ya juru na-eme mmehie ikwa iko.

Onye ogaranya na Lazaros

¹⁹ “Ọ di otu ogaranya na-eyi uwe odo odo na ezi akwa ocha, na-erikwa nri di mma ubochi niile. ²⁰ N’onu uzọ ulọ ya, otu nwoke onye ogbenye nke onya juru ahụ ya na-edina n’ebe ahụ. Aha ya bu Lazaros. ²¹ Ọ na-agusi ya aguu

ike iri iberibe nri si na tebul ogaranya ahụ daa n'ala. O buladi umu nkita na-abia na-aracha onya di ya n'ahu.

22 "Mgbe onye ogbenye ahụ nwuru, ndi mmuo ozi biara buru ya gaa n'ebe Ebrahim no. Onye ogaranya ahụ nwukwara, e lie ya. 23 N'oku ala mmuo ebe onye ogaranya ahụ no n'oke ihe mgbu, o huru Ebrahim ka o no n'ebe di anya, hukwa Lazaros n'akuku ya. 24 O kpokuru Ebrahim si ya, 'Nna m Ebrahim, meere m ebere n'ih na anọ m n'oke ihe mgbu n'ime oku a. Biko zienu Lazaros ka o denye mkpisiaka ntakiri ya na mmiri bia mejuo ire m.'

25 "Ma Ebrahim siru ya, 'Nwa m, chetakwa na i nara ezi ihe gi mgbe i di ndu, ebe Lazaros nara ihe ojoo. Ma ugbu a, a na-akasi ya obi n'ebe a ma gi onwe gi nokwa n'ahuhu. 26 A sikwari na anyi achoo inyere gi aka, o gaghi ekwe mee n'ih na e nwere olulu di ukwuu kewara anyi na unu. Mmadu obula enwekwaghi ike isite n'ebe a bia n'ebe unu no, o dikwaghi onye nwere ike isite n'ebe ahụ unu no bia n'ebe a.'

27 "O siru, 'Ya mere, aruo m gi nna, ziganu ya n'ulo nna m, 28 n'ih na enwere m umunne nwoke ise. Ka o doo ha aka na nti ka ha ghara ibia n'ebe a mmekpa ahụ di.'

29 "Ebrahim siru, 'Ha nwere Mosis na ndi amuma, ha gee ha nti.'

30 "Ma o kwuru, 'Nna Ebrahim, nke ahụ agaghi ezu! A si na otu onye ga-esi n'ala ndi nwuru anwu gawkuru ha, ha ga-echehari.'

31 “Ọ siri ya, ‘Ọ buru na ha egeghi Mosis na ndi amuma nti, ha agaghi ekwenye ma a sikwari na mmadu esi n’onwu bilie.’”

17

Mmehie na okwukwe na ije ozi

1 Ọ siri ndi na-eso uzọ ya, “The ndi nke n-eme ka mmadu jehie aghaghi idi, ma ahuhu ga-adiri onye obula onodu ndi a ga-esi n’aka ya bia. 2 Ọ ga-akara gi mma ka e kenye gi nkume igwe nri n’olu, tunye gi n’ime oke osimiri, karija na i ga-eduhie otu n’ime umuntakiri ndi a uzọ. 3 Kpachapurunu onwe unu anya!

“Ọ buru na nwanna gi e mejoọ gi, baara ya mba. Ọ buru na o chegharia, gbaghara ya. 4 Ọ burukwa na o mejoọ gi ugboro asaa n’otu ubochi, rikwa gi ugboro asaa si, ‘E cheghariala m,’ i ghaghi igbaghara ya.”

5 Ndi ozi ya siri ya, “Onyenwe anyi, mee ka okwukwe anyi di ukwu!”

6 Onyenwe anyi zara, “Ọ buru na unu nwere okwukwe nke ha ka mkpuru mostaadi, unu nwere ike i si osisi ukwu a, Ka e site na mgborogwu hopu gi ma kuokwa gi n’ime oke osimiri, o ga-erubere unu isi.

7 “Ọ bu onye n’ime unu nke nwere ohu onye si ebe o gara ruo oru maobu izu aturu lobata, ga-asị ya, ‘Mee ngwangwa nodu ala rie nri?’ 8 Ọ gaghị asị ya, ‘Siere m nri osiiso, kwadoo onwe gi jere m ozi ka m na-eri na anukwa ihe onunu; emesia i ga-eri nri ma nuo ihe onunu nke gi?’ 9 Ọ ga-ekele ohu ahụ n’ihi na o ruru oru o kwesiri

iru? ¹⁰ N'otu aka ahụ, mgbe unu rụchara ọrụ niile unu kwesiri iru, ihe unu ga-ekwu bụ, 'Anyị bụ ụmụ ohu na-ekwesighị ekwesi, anyị emeela ihe anyị kwesiri ime.' ”

Ọgwụgwọ ndị ekpenta iri

¹¹ Ka ọ na-aga Jerusalem, o sitere n'ụzọ dị n'agbata Sameria na Galili. ¹² Mgbe ọ banyere n'otu obodo nta, ndị ekpenta iri sitere n'ebe dị anya zute ya. ¹³ Ha tiri mkpu n'oke olu sị, “Jisọs nna anyị ukwu, mere anyị ebere.”

¹⁴ Mgbe ọ hụrụ ha, ọ sịrị ha, “**Gaanụ gosi ndị nchụaja onwe unu.**” Dị ka ha na-aga, e mere ka ha dị ọcha.

¹⁵ Mgbe otu n'ime ha chọputara na a gwoọla ya, ọ laghachiri azụ, jiri oke olu na-eto Chineke.

¹⁶ Ọ dara n'ala n'ụkwụ ya, kelee ya. Ọ bụ onye Sameria.

¹⁷ Jisọs juru sị, “**Ọ bughị mmadụ iri ka e mere ka ha dị ọcha, ebeekwanụ ka itoolu ndị ọzọ nọ?**

¹⁸ **Ọ bu naanị onye mba ọzọ a loghachiri inye Chineke otuto?”** ¹⁹ Mgbe ahụ, ọ sịrị ya, “**Bilie, laa, okwukwe gi agwoọla gi.**”

Obibia nke alaeze Chineke

²⁰ Ma mgbe ndị Farisii juru ya sị, Olee mgbe alaeze Chineke ga-abia? Ọ kwuru, “**Obibia alaeze Chineke agaghị a bụ n'ụzọ a ga-eji anya efu hụ ya.** ²¹ Ha agaghikwa asị, 'Lee, ọ nọ n'ebe a,' maọbụ, 'n'ebe ahụ,' n'ihi n'ezie, alaeze Chineke nọ n'etiti unu.”

²² Mgbe ahụ, ọ gwara ndị na-eso ụzọ ya, “**Oge na-abia mgbe ọ ga-agụsi unu agụụ ike ihu otu n'ime ụbọchị nke Nwa nke Mmadụ, ma unu**

agaghị ahụ ya. ²³ Ha ga-asị unu, 'Lee, n'ebe ahụ,' maọbụ, 'Lee, n'ebe a,' unu agala, unu esokwala ha. ²⁴ N'ihì na Nwa nke Mmadụ n'ụbọchị ya ga-adị ka amụma nke eluigwe nke na-enye ihè na mbara eluigwe site n'otu ebe ruo n'ebe nke ọzọ. ²⁵ Ma ọ ghaghị ibu ụzọ hụọ ọtụtụ ahụhụ, ọgbọ a ga-ajụkwa ya.

²⁶ "Dị ka ọ dị n'ụbọchị Noa, otu a ka ọ ga-adịkwa n'ụbọchị Nwa nke Mmadụ. ²⁷ Ha nọ na-eri na-anụ, na-alụ nwunye na-ekekwa umụ ha di, ruo mgbe Noa banyere n'ugbọ mmiri. Oke iju mmiri ahụ bjakwara laa ha n'iyi.

²⁸ "Otu a ka ọ dīkwa n'oge Lọt. Ha nọ na-eri, na-anụ, na-azurịtakwa ahia, na-akụ mkpuru, na-arukwa ulọ. ²⁹ Ma n'ụbọchị ahụ Lọt si n'obodo Sodom pụta, ọkụ na nkume di ọkụ sitere n'eluigwe zoo ka mmiri, laa ha niile n'iyi.

³⁰ "Otu a ka ọ ga-adịkwa n'ụbọchị a ga-eme ka Nwa nke Mmadụ pụta ihè. ³¹ N'ụbọchị ahụ, onye ọbụla nọ n'elu ulọ, ma ihe ya di n'ime ulọ, aritukwala iba n'ime ulọ iburu ngwongwo ndi ahụ. N'otu aka ahụ, onye ọbụla nọ n'ubi, ya ghara iloghachita. ³² Chetakwanụ nwunye Lọt. ³³ Onye ọbụla choro iche ndu ya nche ka ọ ga-efunari, ma onye ọbụla na-atufu ndu ya ga-echebe ya. ³⁴ Asị m unu, n'anyasi ahụ mmadụ abuo ga-edina n'otu akwa, a ga-ewepu otu n'ime ha hapu onye nke ọzọ. ³⁵ Umụ nwanyi abuo ga na-akwo oka n'otu ebe, a ga-ewere otu ma hapu nke ọzọ." ³⁶ Umụ nwoke abuo ga-anọ n'ubi, a

ga-ewere otu onye hapu nke ozo.*

³⁷ Ha juru ya si, "Olee ebe, Onyenwe anyi?"

O siri ha, "Ebe obula ozu di, ka udele na-
ezukota."

18

Ilu banyere inogidesi ike

¹ Mgbe ahụ o turu ha ilu a iji gosi ha mkpa o di ikpe ekpere na-esepughị aka, ² o siri, "O nwere otu okaikpe bi n'otu obodo ma o naghị atụ egwu Chineke. O naghị asopukwara mmadu.

³ N'obodo ahukwa, e nwere otu nwanyị di ya nwuru anwu nke na-abiakwute ya, na-asị ya, 'Kpeputa m n'aka ndi na-emegide m.'

⁴ "Na mmalite, o choghi, ma n'ikpeazu, o gwara onwe ya si, 'O bu eziokwu na anaghị m atụ egwu Chineke maobu sọpuru mmadu. ⁵ Ma n'ihia na nwanyị a di ya nwuru anwu nogidere na-enye m nsogbu, aga m ahụ na o nwetara ikpe ziri ezi, ka o kwusi inye m nsogbu site na obibia o na-abia.'"

⁶ Ya mere Onyenwe anyi siri, "Gerenu ihe okaikpe nke na-eme ajo omume na-ekwu. ⁷ O bu na Chineke agaghị ekpeputa ndi ahụ o hoputara, bu ndi na-akpoku ya ehihie na abali? O ga-anọ tee anya n'inyere ha aka? ⁸ Asị m unu, o ga-eme ngwangwa hu na ha nwetara ikpe ziri ezi. Ma otu o di, mgbe Nwa nke Mmadu ga-abia, o ga-ahukwa ndi nwere okwukwe n'ime uwa?"

Ilu banyere onye Farisii na onye ona utu

* **17:36** 17:36 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n'akwukwo Mat 24:40.

⁹ O tũkwara ilu a n'ihĩ ndĩ tũkwasĩrĩ obi n'onwe ha na ha bũ ndĩ ezi omume ma na-eleda ndĩ ọzọ anya. ¹⁰ "Ụmũ nwoke abụọ rigoro n'ụlọnsọ ukwu ikpe ekpere, otu onye n'ime ha bũ onye Farisii, onye nke ọzọ bũ onye ọna ụtụ. ¹¹ Onye Farisii ahụ guzoro ọtọ kpee ekpere banyere onwe ya sị, 'Chineke nna m, ana m ekele gị n'ihĩ na adighi m ka mmadụ ndĩ ọzọ ndĩ na-apụnara mmadụ ihe ya n'ike, maọbụ ndĩ ajọ omume, maọbụ ndĩ na-akwa iko, ma ọ bụkwanyụ dī ka onye ọna ụtụ a. ¹² Ana m ebụ ọnyụ ugboro abụọ n'izu ụka ọbụla. Ana m akwụkwá otu ụzọ n'ụzọ iri nke ihé niile m nwetara.'

¹³ "Ma onye ọna ụtụ ahụ guzo n'ebe dī anya, o nwekwaghị ike iweli ihu ya elu lee anya n'eluigwe. Kama, ọ na-eti aka n'obi ya na mwute na-asị, 'Chineke, biko mere m ebere n'ihĩ na abụ m onye mmehie.'

¹⁴ "Asị m unu, na nwoke a lara n'ụlọ ya bụrụ onye a gụrụ n'onye ezi omume n'ihu Chineke karĩa onye nke ọzọ. N'ihĩ na onye ọbụla ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda, ma onye ọbụla na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu."

Jisọs na ụmuntakiri

¹⁵ Ndi mmadụ na-ekutere ya ụmuntakiri ka o bikwasị ha aka. Mgbe ndi na-eso ụzọ ya hụrụ nke a, ha baara ha mba. ¹⁶ Ma Jisọs kpọrọ ha ka ha bīakwute ya, sị, "Kweenụ ka ha bīakwute m, unu egbochikwala ha, n'ihĩ na alaeze Chineke bũ nke ndi dī ka ha. ¹⁷ N'ezie, agwa m unu, onye ọbụla na-agaghị anara alaeze Chineke dī ka nwantakiri agaghị aba n'ime ya."

Onye ọchịchị bara ọgaranya

18 Otu onye ọchịchị juru ya si, “Ezi onye ozizi, ọ bu gini ka m ga-eme keta ndu ebighi ebi.”

19 Jisos siri ya, “Gini mere i ji akpo m ezi mmadu? O dighi onye obula bu ezi mmadu ma o bughị naani Chineke. 20 I maara ihe niile enyere n’iwu, akwala iko, egbula mmadu, ezula ohi, agbala ama ugha, sọpuru nne na nna gi.*”

21 O siri, “Edebezuchaala m iwu ndi a niile site na mgbe m bu nwata.”

22 Mgbe Jisos nuru nke a, o siri ya, “Otu ihe foduru ka ime: ree ihe niile i nwere, kesara umu ogbenye ego ya. I ga-enwe aku n’eluigwe, biazie soro m.”

23 Mgbe o nuru nke a, o wutere ya nke ukwu, n’ihi na o bu onye nwere otutu aku. 24 Jisos lere ya anya si, “Lee ka o si buru ihe siri ike bu ndi ọgaranya iba n’alaeze Chineke. 25 N’ezie, o diri inyinya kamel mfe isite n’anya agiga gafee karija ọgaranya ibanye n’alaeze Chineke.”

26 Ndi nuru ya siri, “Onye kwanu ka a ga-azoputa?”

27 O siri, “Ihe mmadu na-apughị ime, bu ihe Chineke puru ime.”

28 Mgbe ahụ Pita siri, “Lee, anyi ahapula ihe niile anyi nwere soro gi!”†

29 O siri ha, “N’ezie, agwa m unu, o nweghi onye obula hapuru ulo ya, maobu nwunye, maobu umunne, maobu ndi muru ya, maobu

* **18:20** 18:20 Opu 20:12-16; Dit 5:16-20 † **18:28** 18:28 Ihe niile gbasara ezinaulo anyi

umuntakiri ya, n'ihì alaeze Chineke ³⁰ nke na-agaghì anata ihe ndi a n'ogbo a, nwekwa ndu ebighi ebi n'ogbo nke na-abia."

Jisosh ekwuo okwu banyere onwu ya ozọ

³¹ Jisosh kpopuru mmadu iri na abuo ahụ na-eso uzọ ya n'akuku, gwa ha si, "Anyi na-aga Jerusalem, ihe niile ndi amuma dere banyere Nwa nke Mmadu ga-emezu. ³² A ga-arara ya nyefee ya n'aka ndi mba ozọ. Ha ga-akwa ya emo, mee ya ihe ihere, bukwa ya onu mmiri asu. ³³ Ha ga-apia ya ihe, gbukwa ya; ma n'ubochi nke ato, o ga-esite n'onwu bilie ozọ."

³⁴ Ma ha aghotaghì ihe obula n'okwu ndi a. E mere ka nkowa okwu ndi a buru ihe e zoro ezo n'ebe ha no, ha aghotakwaghì ihe o kwuru.

Onye isi ahụ uzọ

³⁵ O ruo ka o biaruru Jeriko nso, otu nwoke kpuru isi no n'akuku uzọ na-arịo arịrịo. ³⁶ Mgbe o nuru uzu igwe mmadu ka ha na-agafe, o juru ihe na-eme. ³⁷ Ha gwara ya, "Jisosh onye Nazaret na-agafe."

³⁸ O tiri mkpu si, "Jisosh nwa Devid, meere m ebere!"

³⁹ Ndi bu uzọ baara ya mba ka o mechie onu. Ma o tisiri mkpu ike si, "Nwa Devid, meere m ebere!"

⁴⁰ Jisosh kwusiri, nye iwu ka a kpotara ya nwoke ahụ. Mgbe o rutere nso, o juru ya, ⁴¹ "Gini ka i chorọ ka m meere gi?"

O siri, "Onyenwe anyi, ka e mee ka m hu uzọ ozọ."

⁴² Jisọs siri ya, “**Hụ ụzọ, okwukwe gi agwoọla gi.**” ⁴³ Ngwangwa, o bidoro ihu ụzọ ma soro Jisọs, na-etokwa Chineke. Ndi mmadu niile, mgbe ha huru ya tokwara Chineke.

19

Zakios ezute Jisọs

¹ O banyere Jeriko mgbe o na-agafe. ² Otu nwoke no ebe ahụ, aha ya bu Zakios; o bu onyeisi ndi ona utu burukwa ogaranya. ³ O choro ihu onye Jisọs bu ma ebe o bu onye mkpumkpu, o dirighi ya mfe n’ihi igwe mmadu. ⁴ Ya mere, o gbaara oso gaa n’ihu rigoro n’otu osisi sikamo, ka o nwee ike ihu ya di ka o na-agafe n’uzo ahụ.

⁵ Mgbe Jisọs rutere n’ebe ahụ, o lere anya n’elu si ya, “**Zakios, ridata ngwangwa. Aga m abu obia n’ulo gi taa.**” ⁶ O ridatara n’otu mgbe ahụ jirikwa obi utu nabata ya.

⁷ Mmadu niile huru nke a, ma bido na-atamu si, “O gaala ibu obia onye mmehie.”

⁸ Ma Zakios biliri oto gwa Onyenwe anyi, “Lee, Onyenwe anyi, aga m enye ndi ogbenye okara ihe niile m nwere. O burukwa na o nwere onye m ghogburu nara ya ihe obula, aga m akwughachi ya okpukpu ano.”

⁹ Jisọs gwara ya, “**Taa nzoputa abiala n’ulo a, n’ihi na onye a bukwa nwa Ebrahim.** ¹⁰ N’ihi na Nwa nke Mmadu biara icho na izoputa ndi furu efu.”

Ilu banyere mkpuru ego iri

11 Dị ka ha na-ege ya ntị n'okwu a, ọ gara n'ihu tuorọ ha ilu, n'ihi na ọ nọ Jerusalem nso, ha chekwara na o ruola mgbe alaeze Chineke ga-apụta ihe. 12 Ọ sịrị, "Otu nwoke a mụrụ n'ọnọdu dị elu gara obodo dị anya ka echie ya eze, ka ọ lotakwa ma e mesịa. 13 Ya mere, ọ kpọrọ ndị ohu ya iri nye ha mkpụrụ ego iri sị ha, 'Werenụ ego ndị a zụọ ahịa ruo mgbe m ga-alọta.'

14 "Ma ndị ọ na-achị kpọrọ ya asị, ha zipukwara ndị ukwụ ozi n'azụ ya na-asị, 'Anyị achọkwaghị ka onye a chia anyị.'

15 "Mgbe ọ natachara ikike ibụ eze, ọ loghachiri, kpọọ ndị ohu ya ahụ o nyere ego mgbe ọ na-apụ, ka ha bịa pịaziere ya ego ole ha ritere n'uru.

16 "Onye nke mbụ bịara sị, 'Onyenwe m e jiri m mkpụrụ ego i nyere m rite uru mkpụrụ ego iri ọzọ.'

17 "Nna ya ukwu sịrị ya, 'I mere nke ọma, ezi odibo. N'ihi na i gosiri onwe gị onye kwesiri ntụkwasi obi n'ihe dīkarịsiri nta, i ga-achị mba iri.'

18 "Onye nke abụọ bịara sịkwa, 'Onyenwe m, otu mkpụrụ ego gị amụtala mkpụrụ ego ise ọzọ.'

19 "Ọ sịrị ya, 'I ga-achị obodo ise.'

20 "Onye nke ọzọ bīakwara sị, 'Onyenwe m, lee mkpụrụ ego gị. Ekechiri m ya n'akwa, zoo ya.

21 Aturụ m egwu gị, n'ihi na i bụ onye afọ tara mmiri, burukwa onye na-ewe ihe na-abughị nke gị, na-aghorokwa mkpụrụ i na-akughị.'

22 "Ọ sịrị ya, 'Ọ bụ okwu si gị n'ọnu ka m ga-eji kpee gị ikpe, gị bụ ohu ọjọọ! I maara na afọ tara m mmiri, matakwa na m na-ewe ihe

na-abughị nke m, na-aghọrọkwa mkpuru m na-akughị? ²³ Gini mere na i wereghị ego m tinye n'uloaku? Nke o ga-abu mgbe m lotara, m ganara ya na omurunwa ya.'

²⁴ "Mgbe ahụ, o gwara ndi guzo n'ebe ahụ, 'Naputanu ya mkpuru ego ahụ, were ya nye onye ji mkpuru ego iri.'

²⁵ "Ha siri ya, 'Nna anyi ukwu, o nwelari mkpuru ego iri.'

²⁶ "O zara, 'Asi m unu, onye obula nwere ihe ka a ga-enyekwa ihe ozo, ma onye na-enweghi ihe ka a ga-anapu o buladi ihe ahụ o nwere. ²⁷ Ma ndi iro m ahụ, ndi na-achoghi ka m buru eze ha, kpuputanu ha n'ebe a, gbukwaanu ha n'ihu m.' "

Jisos abata Jerusalem

²⁸ Mgbe o kwusiri nke a, o gakwara n'ihu n'ije ya iga Jerusalem. ²⁹ Mgbe o na-abiaru Betfeji na Betani nso, n'Ugwu a na-akpo Oliv, Jisos zipuru mmadu abuo n'ime ndi na-eso uzọ ya, ³⁰ si, "Gaanu n'ime obodo nta ahụ di n'ihu unu. Mgbe unu na-abanye n'ime ya, unu ga-ahụ nwa inyinya e kenyere n'ebe ahụ nke onye obula na-anokwasibeghi n'elu ya, topunu ya, kputara m ya. ³¹ O buru na onye obula ajuo unu, 'Gini mere unu ji atopu ya?' Gwanu onye ahụ si, 'O di Onyenwe anyi mkpa.' "

³² Ndi ahụ o zipuru gara hu ya di ka o gwara ha. ³³ Mgbe ha bidoro itopu ya, ndi nwe ya juru ha si, "Gini mere unu ji atopu nwa inyinya ahụ?"

³⁴ Ha siri, "O di Onyenwe anyi mkpa."

³⁵ Ha kputaara Jisos nwa inyinya ahụ, wukwasikwa uwe ha n'elu ya, nyere Jisos aka ka

ọ rigoro n'elu ya. ³⁶ Dị ka ọ na-aga, ndị mmadụ túsara uwe ha n'okporoúzo.

³⁷ Mgbe o rutere n'ụzọ e si arịgo Ugwu Oliv, igwe mmadụ ndị ahụ na-eso ụzọ ya malite iji ọñụ na-eto Chineke n'oke olu n'ihì ọrụ ebube niile ha hụrụ, ³⁸ na-asị,

“Onye a góziri agózi ka eze ahụ bụ nke na-abịa n'aha Onyenwe anyị.”*

“Udo n'eluigwe, ebube dīkwa n'ebe kachasị elu.”

³⁹ Ufọdụ n'ime ndị Farisii so igwe mmadụ ahụ gwara ya, “Onye ozizi, gwa ndị na-eso ụzọ gị ka ha mechie ọñụ!”

⁴⁰ Ọ zara sị, “Ka m gwa unu, ọ bụrụ na ha agbaa nkịtị, nkume ndị a ga-eti mkpu.”

⁴¹ Mgbe ọ rutere Jerusalem nso, ebe ọ nọ hụzie obodo ahụ anya nke ọma. Ọ bere akwa n'ihì ya,

⁴² sị, “Ọ bụrụ na ì maara taa, ọ bụladị gị onwe gị, ihe ndị na-eweta udo! Ma ugbu a, ezofuola ha n'anya gị. ⁴³ Oge na-abịa mgbe ndị iro gị ga-agba gị gburugburu, mechie ụzọ mgbapụ niile, sitekwa n'ụzọ niile dī iche iche bīakwasị gị.

⁴⁴ Ha ga-egwepịa gị n'ala, gị na ụmụ gị nọ n'ime mgbidi a, ọ dīkwaghị nkume ọbụla ha ga-ahapụ n'elu ibe ya, n'ihì na ì mataghị oge nleta Chineke nye gị.”

Jisọs n'ime ụlọnsọ ukwu Chineke

⁴⁵ Mgbe ahụ, ọ banyere n'ime ụlọnsọ ukwu bido ichụpụ ndị nọ ebe ahụ na-ere ahịa. ⁴⁶ Ọ sị ha, “E dere ya n'akwukwọ nsọ 'na a ga-akpọ

* 19:38 19:38 Abụ 118:26

ulo m ulo ekpere'; ma unu emeela ya 'ogba ndi na-apunara mmadu ihe n'ike.'† "

⁴⁷ Ubochi niile, o na-anọ na-akuzi ihe n'ulonso ukwu ahụ. Ma ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu na ndi ndu n'etiti ndi mmadu, nọ na-achọ ụzọ ha ga-esi gbuo ya. ⁴⁸ Ma ha achotaghị ụzọ oḅula ime ya, n'ihị na mmadu niile sogidere ya kwenyekwara n'okwu ya.

20

Ajuju banyere ike Jisos nwere

¹ Otu ubochi, ka o nọ n'ulonso ukwu na-ezi ndi mmadu ihe na-ekwusakwa ozioma. Ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu na ndi okenye biakwutere ya. ² Ha siri ya, "Gwa anyi, olee ikike i ji na-eme ihe ndi a niile? Onye nyekwara gi ikike a?"

³ O zara ha si, "Aga m ajukwa unu otu ajuju. Gwanu m, ⁴ baptizim nke Jon, o si n'eluigwe ka o si n'aka mmadu?"

⁵ Ha kparitara uka n'etiti onwe ha ma si, "O buru na anyi asi na o sitere n'eluigwe, o ga-asi, 'Gini mere unu na-ejighi kwenye na ya?'"

⁶ O burukwanu na anyi asi na, 'o sitere n'aka mmadu,' ndi mmadu ga-atu anyi nkume, n'ihị na ha niile kweere na Jon bu onye amuma."

⁷ Ya mere, ha zara, "Anyi amaghị ebe o si bia."

⁸ Jisos siri ha, "Enwekwaghị m ike igwa unu ikike m ji na-eme ihe ndi a."

Ilu maka ndi oru ubi

† 19:46 19:46 Aiz 56:7; Jer 7:11

⁹ Ọ gara n'ihu tuoro ndi mmadu ilu a si, "Otu nwoke nwere ubi vaini, nke o nyefere n'aka ndi ga-elekota ya anya ma puo gaa njem n'ala ozo ebe o noro ogologo oge. ¹⁰ Mgbe oge iwe ihe ubi ruru, o zigara otu n'ime ndi ohu ya ka o biakwute ndi ahụ na-elekotara ya ubi, ka ha nyekwa ya ufođu n'ime mkpuru ubi vaini ahụ. Ma ndi na-elekotara ya ubi jidere ya, tie ya ihe, zilaga ya n'aka efu. ¹¹ O zigakwara ohu ya ozo. Ma ha tikwara ya ihe mee ya ihe ihere, zilakwaa ya n'aka efu. ¹² O zigakwara onye nke ato, ma ha meruru ya ahụ, chulaa ya.

¹³ "Mgbe ahụ, onyenwe ubi vaini ahụ siri, 'Gini ka m ga-eme? Aga m ezigara ha okpara m, nke m huru n'anya, ma eleghi anya ha ga-asopuru ya.'

¹⁴ "Ma mgbe ndi na-elekota ubi ahụ huru ya, ha kwuritarara n'etiti onwe ha, si, 'Onye a bu onye nketa ihe niile a, ka anyi gbuo ya, ka ihe nketa a buruzia nke anyi.' ¹⁵ Ya mere, ha kpufere ya n'azu ubi vaini ahụ, gbuo ya.

"Gini ka onye nwe ubi ahụ ga-eme ha? ¹⁶ Ọ ga-abia, laa ndi ahụ na-elekota ubi ahụ n'iyi, were ubi vaini ahụ nye ndi ozo."

Mgbe ndi ahụ nuru nke a, ha siri, "Chineke ekwela."

¹⁷ O legidere ha anya si, "Ginikwa ka unu chere na ihe e dere n'akwukwo nsọ putara,
" 'Nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru
aghoola nkume nke isi ntuala ulo'*

* **20:17** 20:17 Abụ 118:22

18 Onye ọbụla nke dakwasiri n'elu nkume ahụ, ka a ga-etiwasi, ma onye ọbụla ọ dakwasiri, ka ọ ga-egwepia.”

19 Ndi ozizi iwu na ndisi nchujaja chorọ ụzọ ha ga-esi jide ya n'otu oge ahụ n'ihu na ha matara na ọ bu ha ka o bu n'obi tuọ ilu ahụ, ma ha turu egwu ndi mmadu.

Ilu banyere utu isi nye Siza

20 Ya mere, ha chere ya nche nke oma, ma zipu ndi nnyoputa, ndi mere onwe ha dika ndi ezi omume, ka ha choputa ma o nwere uzọ ha ga-esi jide ya site n'ihe ọ ga-ekwu, ka ha site na nke a nyefee ya n'aka ochichi na ike onyeisi ala. 21 Ya mere ndi nnyoputa ahụ juru ya si, “Onye ozizi, anyi mara na i na-ekwu ma na-ezikwa ihe ziri ezi, matakwa na i dighi ele mmadu anya n'ihu, kama i na-ezi uzọ Chineke di ka eziokwu si di. 22 O ziri ezi n'iwu ka anyi tuọ utu isi nye Siza, ka ọ bu na o zighi ezi?”

23 Ma ọ matara na nke a bu ajuju aghugho, ya mere ọ siri ha, 24 “Gosinu m otu mkpuru ego denari. Isi onye ka e sere n'elu ya, aha onye ka e dekwasikwara ya?”

Ha siri, “O bu nke Siza.”

25 O siri ha, “Ya mere, nyenu Siza ihe bu nke Siza, nyekwanu Chineke ihe bu nke Chineke.”

26 Ha enweghi ike ijide ya n'ihu ihe o kwuru n'ebe ahụ, n'ihu oha mmadu. Osiisa ya juru ha anya, ha mechikwara onu.

Mbilite nonwu na olulu di na nwunye

27 Ufodu ndi Sadiusi, ndi si na mbilite nonwu adighi, biakwutere ya 28 ma juo ya si, “Onye

ozizi, Mosis deere anyị na ọ buru na nwanne nwoke mmadu anwuọ hapu nwunye ya na-amutaghi nwa, na nwoke di otu a ga-aluru nwunye nwanne ya nwoke ahụ, si otu a, mutara nwanne ya umu. ²⁹ Ugbu a, e nwere umunne nwoke asaa, onye nke mbu luru nwanyi, nwuo na-amutaghi nwa. ³⁰ Nke abuo kwa ³¹ na onye nke ato lurukwara ya. N'otu aka ahụ ha asaa luchara ya ma nwuo na-amutaghi nwa. ³² N'ikpeazu nwanyi ahụ n'onwe ya nwukwara. ³³ Ya mere, n'oge mbilite n'onwu nwunye onye ka o ga-abu? N'ihi na ha asaa luchara ya?"

³⁴ Jisos gwara ha, "Ndi nke ogbo a na-alu nwunye, ma na-enyekwa umu ha ka a luru ha. ³⁵ Ma ndi ahụ a guru di ka ndi kwesiri isoro keta oke n'ogbo ahụ, nakwa na mbilite n'onwu agaghi alu di na nwunye. ³⁶ N'ezie, ha apughikwa inwu ozo, n'ihi na ha di ka ndi mmuo ozi. Ha bu umu Chineke, n'ihi na ha bu umu nke mbilite n'onwu. ³⁷ O buladi Mosis n'onwe ya ziputara na mbilite n'onwu di, n'akuko banyere ohia ahụ na-ere oku, mgbe o na-akpo Onyenwe anyi 'Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.'† ³⁸ O bughị Chineke nke ndi nwuru anwu, kama o bu nke ndi di ndu, n'ihi n'ebe o no mmadu niile di ndu."

³⁹ Ufodu ndi ozizi iwu zara ya si, "Onye ozizi, i kwuru nke oma." ⁴⁰ O nwekwaghi onye obula juru ya ajuju ozo.

Nwa onye ka Kraist bu?

† **20:37** 20:37 Opu 3:6

⁴¹ Ma ọ siri ha, “Olee otu ha si kwuo na Kraist ahụ bu nwa Devid? ⁴² Devid n’onwe ya kwuputara n’akwukwo Abụ Oma, si:

“ ‘Onyenwe anyị gwara Onyenwe m,

“Nọdu ala n’aka nri m

⁴³ ruo mgbe m ga-eme ndi iro gi

ihe mgbakwasị ukwu nye ukwu gi.” †

⁴⁴ Devid n’onwe ya kpọrọ ya ‘Onyenwe anyị.’ Oleekwanu otu o si buru nwa ya?”

Ido aka na nti banyere ndi ozizi iwu

⁴⁵ Mgbe ndi mmadu na-ege nti, ọ siri ndi na-eso ọzọ ya, ⁴⁶ “Kpacharanu anya n’ebe ndi ozizi iwu no. Ndi iyi uwe mwuda na-ejeghari ebe niile na-amasi, ndi huru ekele puru iche bu nke a na-ekele ha n’oma ahia n’anya. Ndi o na-amasikwa inokwasị n’oche kachasi elu n’ulo ekpere nakwa n’oche puru iche na mmemme oriri obula. ⁴⁷ Ha na-eripia ihe niile di n’ulo ndi inyom ndi di ha nwuru anwu, n’ekpe ogologo ekpere ka a huta ha. Ndi di otu a ka a ga-ata ahuhu di ukwu.”

21

Onyinye nwanyi di ya nwuru

¹ O leliri anya elu hu ka ndi ogaranya si etinye onyinye ha n’ime igbe onyinye. ² O hukwara otu nwanyi di ya nwuru anwu ka o biara tnye naani mkpuru ego kopa abuo. ³ O siri, “N’ezie, agwa m unu, nwanyi ogbenye a di ya nwuru etinyela ego karia ndi ozo niile. ⁴ N’ihi na ndi ozo niile nyere onyinye ha site n’ego maputaara ha n’akunuba

† 20:43 20:43 Abụ 110:1

ha, ma ya onwe ya sitere n'ogbenye ya tinye ihe niile o ji biri."

Akara na-egosi ogwugwu oge

⁵ Mgbe ụfọdụ na-ekwu okwu banyere otu e si were nkume mara mma na onyinye e chere n'ihu Chineke, chọọ ụlọnsọ ukwu ahụ mma, ọ siri, ⁶ "Ma banyere ihe ndị a, oge na-abịa mgbe ihe ndị a niile unu na-ahụ na-agaghị adịkwa. Ọ dighị otu nkume a ga-ahapụ n'elu ibe ya, a ga-akwatusi ha niile."

⁷ Ha juru ya si, "Onye ozizi, olee mgbe ihe ndị a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama ga-egosi na ha na-aga imezu?"

⁸ Ọ siri, "Lezienụ anya ka a ghara iduhie unu n'ihu na otutu ga-abia n'aha m si, 'Abụ m ya,' na-asikwa na 'Oge ahụ di nso.' Unu esokwala ha. ⁹ Mgbe obula unu nuru akuko agha di iche iche na ogbaaghara, ka ujo ghara itu unu, ihe ndi a ghaghị ibu uzo mezu, ma ogwugwu oge erubeghi."

¹⁰ Mgbe ahụ, ọ siri ha, "Mba ga-ebili megide mba, alaeze ga-ebilikwa megide alaeze. ¹¹ A ga-enwe ala oma jijiji di ukwu. Unwu na oria ojoj di iche iche ga-adikwa n'ebe di iche iche. A ga-ahụ ihe di egwu na ihe iribama di ukwu site na mbara eluigwe.

¹² "Ma tupu ihe ndi a niile emezuo, ha ga-ejide unu, kpagbukwaa unu. Ha ga-enyefe unu n'aka otutu ulo ekpere. Ha ga-atukwa unu mkporo. Ha ga-akpopukwa unu n'ihu ndi eze na ndi ochichi n'ihu aha m. ¹³ Nke a ga-aburu unu ohere iji gbaa akaebe. ¹⁴ Ma burunu uzo

kpebie n'obi unu na unu agaghị echegbu onwe unu maka ihe unu ga-aza. ¹⁵ N'ihị na aga m enye unu ụdị okwu na amamihe nke ndị na-ebo unu ebubo na-enweghị ike iguzogide maọbụ kwuo okwu megide. ¹⁶ O bụladị ndị muru unu, ụmụnne unu ndị nwoke na ndị nwanyi, ndị ikwu unu na ndị enyi unu, ha ga-arara unu nye n'aka ndị ọchịchị, ndị ga-egbukwa ụfọdụ n'ime unu. ¹⁷ Mmadụ niile ga-akpọ unu asị n'ihị m. ¹⁸ Ma otu agịrị isi dī n'isi unu agaghị ala n'iyi. ¹⁹ Unu ga-azọpụta ndụ unu site na ntachiobi unu.

²⁰ “Mgbe unu hụrụ ka ndị agha gbara Jerusalem gburugburu, matanụ na oge e ji ala ya n'iyi eruola. ²¹ N'oge ahụ ka ndị nọ na Judia gbalaga n'ugwu, ka ndị nọ n'ime obodo si na ya pụta, ka ndị na-anọghị n'obodo gharakwa ịba n'ime ya. ²² N'ihị na oge a ga-abụ oge ịbọ ọbọ ka e mezuo ihe niile akwụkwọ nsọ kwuru. ²³ Ma ahụhụ ga-adiri ndị dī ime, na ndị na-enye ụmụaka ara, n'ụbọchị ahụ! A ga-enwe oke ihe mgbu n'ala a, iwe ga-adakwasikwa ụmụ mmadụ. ²⁴ Mma agha ga-egbu ha, mba niile ga-adọrọkwa ha n'agha. Ndị mba ọzọ ga na-azọtọsị Jerusalem n'ụkwụ ruo mgbe oge nke ndị mba ọzọ ahụ zuru.

²⁵ “A ga-enwe ihe ịribama n'anyanwụ, n'ọnwa, na kpakpando. N'elu ụwa, mba niile ga-anọ n'oke ahụhụ na mgbagwoju anya dī ka oke osimiri na-eme mkpọtụ, ebili mmiri ga na-ebilikwa. ²⁶ Ndị mmadụ ga-adakwa mba n'obi n'ihị ụjọ mgbe ha ghọtara ihe gaje ịbiakwasị ụwa, n'ihị na a ga-eme ka ike niile nke dī n'eluigwe maa jijiji. ²⁷ N'oge ahụ, a ga-ahụ Nwa

nke Mmadu ka o na-abia n'ike na ebube n'igwe ojii. ²⁸ Mgbe ihe ndi a malitere ime, guzoronu otu welie isi unu elu, n'ih i na oge mgbaputa unu di nso."

²⁹ O tuuru ha ilu a, "Leenu osisi fiig na osisi ndi ozo niile anya. ³⁰ Mgbe ha bidoro ipuputa ahia oheru, unu na-amata na okochi adila nso. ³¹ N'uzo di otu a kwa, mgbe unu huru ihe ndi a niile ka ha na-eme, matanu na alaeze Chineke adila nso.

³² "N'ezie agwa m unu, ogbo a agahi agabiga tupu ihe ndi a niile emezuo. ³³ Eluigwe na uwa ga-agabiga, ma okwu m enweghi ike igabiga.

³⁴ "Kpachapukwanu anya, unu ekwela ka e bogbuo obi unu site n'oke oriri na onunu na nchekasi nke ndu a, site otu a mee ka ubochi ahu biakwasu unu na mberede, di ka onya. ³⁵ N'ih i na o ga-abiakwasu ndi niile bi n'elu uwa. ³⁶ Noronu na nche oge niile ma na-ekpekwanu ekpere ka unu nwee ike igbanari ihe niile gaje ibia, ka unu nweekwa ike iguzo n'ihu Nwa nke Mmadu."

³⁷ Kwa ubochi, o na-ezi ihe n'ulonso ukwu ahu, ma n'uhuruchi, o na-arigoro n'elu Ugwu Oliv i ga noo onodu abali. ³⁸ Ndi mmadu niile na-abiakwute ya n'isi ututu niile n'ulonso ukwu inuru okwu ya.

22

Judas agbaa Jisos mba okpuru

¹ N'oge a, Mmemme Achicha na-ekoghi eko nke a na-akpo Ngabiga na-eru nso. ² Ndisi

nchụaja na ndị ozizi iwu nọkwa na-achọ ụzọ ha ga-esi gbuo ya, n'ihị na ha na-atụ egwu ndị mmadụ. ³ Mgbe ahụ, ekwensu banyere n'ime Judas, onye a na-akpọ Iskariyot, otu n'ime mmadụ iri na abụọ na-eso ụzọ ya. ⁴ O gakwuru ndịisi nchụaja, na ndịisi ndị nlekọta nke ụlọnsọ ukwu ahụ, ya na ha akparita ụka otu o ga-esi rara ya nyefee ya n'aka ha. ⁵ Ha nūriri onụ ma kwekwa nkwa inye ya ego. ⁶ O kwenyere, na-achọkwa ohere ga-adị mma o ga-eji nyefee ya n'aka ha mgbe igwe mmadụ na-agaghị anọ.

Nri anyasi nke ikpeazu

⁷ O ruo n'ụbọchị Mmemme Achicha na-ekoghi eko ahụ bụ ụbọchị a na-eji aturu Ngabiga achụ aja. ⁸ O zipuru Pita na Jon si, **"Gaanu kwadoo maka oriri Ngabiga nke anyi ga-eri."**

⁹ Ha siri ya, "Ebee ka i chorọ ka anyi gaa kwadoo maka ya?"

¹⁰ O siri ha, **"Lee, ka unu na-abata n'obodo, otu nwoke bu ite mmiri ga-ezute unu, soronu ya baa n'ulo obula o banyere. ¹¹ Sina onyenwe ulo ahụ, 'Onye ozizi siri, Olee ulo ndi obia ebe mu na ndi na-eso uzọ m ga-anọ rie oriri Ngabiga?' ¹² O gageosi unu otu onuulo buru ibu di n'elu ulo nke e dozicharala ihe niile, kwadoonu nri anyi n'ebe ahụ."**

¹³ Ha gara choputa ihe niile di ka o gwara ha. Ha kwadokwara nri Ngabiga ahụ.

¹⁴ Mgbe oge awa ahụ ruru, ya na ndi na-eso uzọ ya gara ebe ahụ nodu ala iri ihe. ¹⁵ O siri ha, **"O guru m nnoo agu ka mu na unu rie nri Ngabiga a tupu mu ataa ahuhu. ¹⁶ N'ihị na asi**

m unu, agaghị m erikwa ya ọzọ tutu ruo mgbe a ga-emezu ya n'alaeze Chineke.”

¹⁷ O buru iko, mgbe o nyechara ekele ọ sịrị, “Burunu nke a kesaa n’etiti unu. ¹⁸ N’ihi na asị m unu, site ugbu a ga n’ihu, agaghị m aṅụ mmanya sitere na mkpụrụ vají ọzọ, ruo mgbe alaeze Chineke ga-abịa.”

¹⁹ O werekwara otu ogbe achicha, mgbe o nyechara ekele, ọ nyawaa ya nye ha sị, “Nke a bụ ahụ m nke e nyere n’ihi unu. Na-emenụ nke a iji na-echeta m.”

²⁰ N’otu ụzọ ahụ, mgbe ha risiri nri anyasị o buuru iko sị, “Iko a bụ iko nke ọgbugba ndụ ọhụrụ n’ọbara m, nke a na-awụpụ n’ihi unu.

²¹ Ma lee, onye ahụ nke ga-arara m nye nonyeere m, o sokwa m na-eri nri. ²² Nwa nke Mmadụ na-aga inwụ dị ka e kpebiri ya, ma ahụhụ ga-adịrị nwoke ahụ a ga-esi n’aka ya rara ya nye.” ²³ Ha bidoro ijurita onwe ha onye ọ bụ n’etiti ha ga-eme nke a.

²⁴ Iru ụka malitere n’etiti ha banyere onye n’ime ha ka a na-agụ na ọ dị ukwuu karịa ibe ya. ²⁵ Ma ọ sịrị ha, “Ndị eze ndị mba ọzọ na-eji aka ike na-achị ndị nọ n’okpuru ha. Otu aka ahụkwa, a na-akpọ ndị na-achị achị enyi ndị mmadụ. ²⁶ Ma unu onwe unu agaghị adị otu a. Kama onye kachasị ibe ya idi elu diri ka onye dikarisiri nta. Ka onyeisi diri ka onye na-eje ozi.

²⁷ Onye di elu karia ibe ya? O bu onye noduru ala rie nri na tebul ka o bu onye siri nri dozie ya na tebul? O bughị onye noduru ala rie nri na tebul? Ma adi m ka onye na-eje ozi n’etiti unu.

²⁸ O bu unu onwe unu bu ndi nonyere m n’oge

onwunwa m niile. ²⁹ Ana m enye unu alaeze di ka Nna m nyere m ya. ³⁰ Ka unu nwe ike isoro m rie ma nuokwa n'alaeze m. Sorokwa m nodu n'ocheeze na-ekpe ebo iri na abuo nke Izrel ikpe.

³¹ "Saimon, Saimon, lee ekwensu ariola ike iyocha unu di ka oka wiiti. ³² Ma ekpeelara m gi ekpere ka okwukwe gi ghara ida. Mgbe i kwudosiri ike, gbaakwa umunna gi ume."

³³ Ma o siri ya, "Onyenwe anyi, ejikeere m isoro gi gaa mkporo, ma sorokwa gi nwuo."

³⁴ Jisos zara, "Agwa m gi Pita, tupu oke okuku akwaa akwa taa, i ga-agonari m ugboro ato, si na i maghi onye m bu."

³⁵ O gwara ha, "Mgbe m zipuru unu na mbu si unu ewerekwala ego, maobu akpa maobu akpukpokwu, o nwere ihe koru unu?"

Ha siri, "O nweghi ihe koru anyi."

³⁶ O siri ha, "Ugbu a, o buru na i nwere akpa ego, were ya, ma werekwa akpa ije. O burukwa na i nweghi mma agha ree uwe mgbokwasi gi zutara onwe gi otu. ³⁷ N'ih na agwa m unu, na a ga-emejuputa ihe ndi a e dere n'akwukwo nsu n'ime m, A gukotara ya na ndi na-emebi iwu. *N'ezie, ihe e dere banyere m eruwela mgbe o ga-emezu."

³⁸ Ha siri, "Onyenwe anyi, lee mma agha abuo di ebe a."

O siri ha, "Nke ahụ ezuola."

Ekpere Jisos kpere n'Ugwu Oliv

³⁹ Jisos puru gaa n'Ugwu Oliv di ka o na-eme mgbe dum, ndi na-eso uzo ya sokwa ya gaa.

* 22:37 22:37 Ajz 53:12

⁴⁰ Mgbe o ruru n'ebe ahụ, ọ siri ha, **"Kpeenu ekpere ka unu ghara idaba n'onwunwa."** ⁴¹ Ọ hapuru ha gaa ihe ha ka nzo ukwu ole na ole noro n'ebe ahụ gbuo ikpere n'ala kpee ekpere, si, ⁴² **"Nna o buru na i chorọ, nara m iko a, ma otu o di, o bughị ka e mee uche m, kama ka e mezuu uche gi."** ⁴³ Otu mmuo ozi si n'eluigwe biakwutere ya, gbaakwa ya ume. ⁴⁴ Site n'oke ihe mgbu, o kpere ekpere kpesie ike, nke mere na osuso si ya n'ahụ na-adapu n'ala di ka okpurukpu obara.

⁴⁵ Mgbe o kpechara ekpere bilie, ọ biakwutere ndi na-eso uzo ya hu ha ka ha na-arahu ura n'ihu ihe mwute nke obi. ⁴⁶ Ọ siri ha, **"Gini mere unu ji na-arahu ura? Bilienu kpee ekpere ka unu ghara idaba n'onwunwa."**

Njide e jidere Jisos

⁴⁷ Mgbe ọ ka kpu okwu n'onu, igwe mmadu biara, onye du ha bu onye a na-akpo Judas, bu otu n'ime mmadu iri na abuo ahụ na-eso uzo ya. Ọ biaruru Jisos nso, isutu ya onu. ⁴⁸ Ma Jisos siri ya, **"Judas, o bu site n'isutu onu ka i ji arara Nwa nke Mmadu nye?"**

⁴⁹ Mgbe ndi no ya gburugburu huru ihe gaje ime, ha siri, "Onyenwe anyi, o bu anyi were mma agha gbuo?" ⁵⁰ Otu n'ime ha ji mma gbuo ohu onyeisi nchujaja, gbupu nti aka nri ya.

⁵¹ Ma Jisos siri, **"O zuola!"** O metukwara nti nwoke ahụ aka gwoo ya.

⁵² Mgbe ahụ, Jisos siri ndiisi nchujaja, na ndi nlekota nke ulonso ukwu na ndi okenye, **"Gini mere unu ji chiru mma agha na mkpo bia ijide**

m, dī ka a ga-asị na m bụ onye ohi o ji egbe ezu? ⁵³ Mgbe mụ na unu na-anọ kwa ụbọchị n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ, ma unu emetughị m aka. Ma ugbo a bụ oge awa unu bụrụkwa mgbe ike ọchịchiri na-achị achị.”

Pita agonari Jisọs

⁵⁴ Mgbe ahụ ha jidere ya duru ya puo, gaa n'ulo onyeisi nchujaja. Pita sokwara ha n'azu kama o no n'ebe di anya. ⁵⁵ Mgbe ha kwanyere oku n'etiti mbara ezi obi ahụ, ma nodu ala gba oku ahụ gburugburu, Pita sokwara ha nodu ala. ⁵⁶ Ka o na-anya oku ahụ, otu nwaagboghọ na-eje ozi huru ya, o leruru ya anya nke oma, si, “Onye a na Jisọs nokoro.”

⁵⁷ Ma o gorọ ago si, “Nwanyị, amaghị m onye o bu.”

⁵⁸ Mgbe oge nta gasiri, onye ozọ hukwara ya kwukwaa si, “Gị onwe gị bukwa otu onye n'ime ha.”

Ma Pita kwuru si, “Nwoke m, abughị m.”

⁵⁹ Mgbe ihe di ka otu awa gafere, onye ozọ biakwara kwusie okwu ike, “N'ezie, nwoke a so ya n'ihia na o bu onye Galili.”

⁶⁰ Pita siri, “Nwoke m, amaghị m ihe i na-ekwu maka ya?” Di ka o kpu okwu ahụ n'onu, oke okpa kwara akwa. ⁶¹ Mgbe ahụ, Onyenwe anyi tughariri lee Pita anya. Pita chetakwara okwu Onyenwe anyi gwara ya nke bu, **“Tupu oke okpa akwa akwa taa, i ga-agonari m ugboro ato.”**

⁶² Ma o puru n'ezie gaa bee akwa na mwute.

Ndi nche kwara Jisọs emo

⁶³ Ndi ahụ na-eche ya nche bidoro na-akwa ya emo na-etikwa ya ihe. ⁶⁴ Ha jiri akwa kechie ya anya, si ya, “Buo amuma, onye tiri gi ihe?” ⁶⁵ Ha kwukwara otutu okwu ojoo na nke mkpari megide ya.

Jisos n'ihu Paillet na Herod

⁶⁶ Mgbe chi boro, nzuko ndi okenye na ndisi nchaja, na ndi ozizi iwu zokotara, a kpotakwara Jisos n'ihu ha. ⁶⁷ Ha na-ekwu, “O buru na i bu Kraist, gwa anyi.”

O siri ha, “**O buru na m agwa unu, unu agaghi ekwe.** ⁶⁸ **O burukwa na m ajuo unu ajuju, unu agaghi aza m.** ⁶⁹ **Ma site ugbu a gawa, Nwa nke Mmadu ga-anodu ala n'aka nri nke ike Chineke.”**

⁷⁰ Ha niile siri, “Gi onwe gi, i bu Okpara Chineke?”

O siri ha, “**Unu kwuru na Abu m.**”

⁷¹ Mgbe ahụ ha siri, “Gini mere anyi ji na-achọ onye akabebe ozo? Anyi ejirila nti anyi nuru ya site nonu ya.”

23

Jisos n'ihu Paillet

¹ Mgbe ahụ, oha mmadu ahụ niile biliri duru ya gakwuru Paillet. ² Ha malitere ibo ya ebubo na-asi, “Anyi choputara na nwoke a na-eduhie ndi obodo anyi niile, na-egbochikwa ha itu utu isi nye Siza, ma na-ekwukwa na ya bu Kraist, Eze.”

³ Ya mere Paillet juru ya si, “I bu eze ndi Juu?”

O zara ya si, “**Gi onwe gi kwuru otu a.**”

⁴ Mgbe ahụ Paillet gwara ndiisi nchụaja na igwe mmadụ ahụ, “O nweghị ihe ojọọ ọbụla m chọputara nwoke a mere.”

⁵ Ma ha gara n’ihu na-asị, “Ọ na-akpasu ọgbaaghara n’ala ndi Judia niile site n’ozizi ya. Ọ malitere na Galili, ọ bjakwala ebe a ugbu a.”

Jisọs n’ihu Herọd

⁶ Mgbe Paillet nūrụ nke a, ọ jurụ ma nwoke a ọ bụ onye Galili? ⁷ Mgbe ọ matara na o si n’ebe Herọd na-achị, o nyere iwu ka e dugara ya Herọd, onye nọkwa na Jerusalem mgbe ahụ.

⁸ Obi toro Herọd uto nke ukwuu, mgbe ọ hūrụ Jisọs n’ihi na ọ nọ na-achọ ihu ya anya n’oge di anya gara aga. Sitekwa n’akuko ọ nūrụ banyere ya, o lere anya na ọ ga-arụ ọrụ ebube ufodu.

⁹ Ya mere ọ jurụ ya otutu ajuju, ma ọ zaghi ya ihe ọbụla. ¹⁰ Ndiisi nchụaja na ndi ozizi iwu guzo n’ebe ahụ gara n’ihu bosie ya ebubo ike.

¹¹ Emesia, Herọd na ndi agha ya jiri ya mee ihe ochi, ma kwaakwa ya emo. Ha yikwasiri ya uwe mwuda mara mma ma zighachikwara ya Paillet.

¹² N’ubochi ahụ ka Herọd na Paillet ghorọ enyi, maka n’oge gara aga ha bụ ndi iro.

¹³ Paillet kpokotara ndiisi nchụaja, na ndi ndu, na ndi mmadụ ndi ozo ¹⁴ si ha, “Unu kpotaara m nwoke a di ka otu onye n’ime ndi na-akpali ndi mmadụ inupu isi. Ajuola m ya ajuju n’ihu unu ma achoputaghi m ihe ọbụla nke unu kwesiri iji boo ya ebubo. ¹⁵ Ọ buladi Herọd achoputaghi ihe ojọọ ọbụla n’aka ya, nke a mere o jiri kpughachitere anyi ya. Leenu, o nweghị ihe ọbụla o mere e kwesiri iji maa ya ikpe onwu.

16 Ya mere aga m apia ya ihe hapu ya ka o laa.”

17 Ma o di mkpa na a ga-ahapu otu onye mkporo n’oge mmemme.*

18 Ma igwe mmadu ahụ tiri mkpu n’otu olu si, “Gbuo nwoke a, hapuru anyi Barabas.” 19 (Onye a tubara n’ulo mkporo n’ihi ogbaaghara daputara n’obodo ahụ, nakwa n’ihi igbu mmadu.)

20 Di ka o gbalisiri ike ihapu Jisos, Paillet gwakwara ha okwu ozo. 21 Ma ha niile tiri mkpu si, “Kpogide ya n’obe! Kpogide ya n’obe!”

22 O siri ha na nke ugboro ato, “O bu n’ihi gini? Olee ihe ozo nwoke a mere? O nweghi ihe obula m choputara n’aka ya kwesiri iwetara ya onwu. Ya mere aga m ata ya ahuhu, hapu ya.”

23 Ma ha nogidere na-eti mkpu n’oke olu ka a kpogide ya n’obe, n’ikpeazu olu iti mkpu ha kariri. 24 Ya mere Paillet kpebiri imere ha ihe ha choro. 25 O hapuru nwoke ahụ ha choro nke a tubara n’ulo mkporo n’ihi ogbaaghara na igbu mmadu, ma nyefee ha Jisos n’aka.

Mkpogide Jisos n’obe

26 Di ka ha duu ya na-aga, ha jidere Saimon onye Sirini bu onye si n’ime otu obodo nta na-alobata; ha boro ya obe ahụ, manye ya ka o buru ya na-eso Jisos na-azu. 27 Igwe mmadu di ukwu soro ya tinyekwara umu nwanyi bu ndi tiri mkpu akwa ma ruokwara ya uju. 28 Ma Jisos tughariri si ha, “**Umuada Jerusalem, unu eberela m akwa,**

* 23:17 23:17 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n’akwukwo Mat 27:15 na Mak 15:6.

kama beerenụ onwe unu na ụmụ unu. ²⁹ N'ihì na oge na-abịa mgbe unu ga-asì, 'Ngozì na-adìrì ụmụ nwanyì aga, akpanwa ndì na-amughì nwa, na ara ndì na-enweghì onye n̄rụ ha.' ³⁰ Mgbe ahụ,

“ ‘ha ga-asì, ugwu ukwu niile, “Dakwasì anyì!” †
Sìkwa, ugwu nta, “Kpuchite anyì!” ”

³¹ Ya mere, ọ burụ na ha mee ọhịa otu a mgbe ahìhịa dì ndụ dì na ya, gini ga-emekwanụ mgbe ọ kpọrọ nkụ?”

³² Ha dukwaara mmadụ abụọ bụ ndì ohi gaa igbu ha na ya. ³³ Mgbe ha b̄iarutere n'ebe a na-akpọ Okpokoro Isi, ebe ahụ ka ha kpogidere ya n'obe ya na ndì ohi abụọ ahụ. Otu n'aka nri ya nke ọzọ n'aka ekpe ya. ³⁴ Jisọs sịrì, “**Nna gbaghara ha n'ihì na ha amataghì ihe ha na-eme.**” Ha ji ife nza kee uwe ya n'etiti onwe ha.

³⁵ Ndì mmadụ guzoro ebe ahụ na-ele anya, ka ndì ọchichì ji ya na-eme ihe ọchì, na-asì, “Ọ zoputara ndì ọzọ, ya zoputanụ onwe ya, ma ọ burụ na ọ bụ Kraist nke Chineke, bụ Onye a hoputara.”

³⁶ Ndì agha b̄iakwara chia ya ọchì. Ha nyere ya mmanya gbara ụka, ‡ ³⁷ ma na-asì, “Ọ burụ na ì bụ eze ndì Juu, zoputanụ onwe gị.”

³⁸ Ihe e dere n'elu isi obe ahụ bụ:
Onye a bụ Eze ndì Juu.

³⁹ Otu onye n'ime ndì ohi ahụ a kpogidekwara n'obe n'ebe ahụ kparikwara ya sị, “Ọ bughì gị bụ Kraist? Zoputanụ onwe gị ma zoputakwa anyì.”

† **23:30** 23:30 Hos 10:8 ‡ **23:36** 23:36 Mat 27:48

⁴⁰ Ma onye nke ọzọ a makwara ikpe ọnwụ baara ya mba sị, “Ị naghị atụ Chineke egwu, ị hụghị na a mara gị ikpe dị ka e si maa ya. ⁴¹ Anyị na-ata ahụhụ kwesiri anyị, n’ihi na a na-ata anyị ahụhụ n’ihi ihe anyị mere, ma nwoke a emeghị ihe ọjọọ ọbụla.”

⁴² Mgbe ahụ ọ sịrị, “Jisọs, chetakwa m mgbe ị bara n’alaeze gị.”

⁴³ Ọ sịrị ya, “N’ezie a agwa m gị, taa, ị ga-anonyere m na paradaịs.”

Ọnwụ Jisọs

⁴⁴ Mgbe ọ na-eru ihe dị ka elekere iri na abụọ nke ehihie, ọchịchiri gbachikọtara n’ala ahụ niile ruo elekere atọ nke ehihie. ⁴⁵ N’ihi na anyanwụ kwusiri inye ihe ya. Akwa mgbochi dị n’ụlọnsọ ukwu sitere n’elu gbawaa abụọ. ⁴⁶ Jisọs tiri mkpu n’oke olu sị, “Nna, n’aka gị ka m na-enyefe mmụọ m.” Mgbe o kwusiri nke a, o kubiri ume.

⁴⁷ Mgbe ọchiagha na-achị otu nari ndị agha hụrụ ihe merenụ, o nyere Chineke otuto ma kwuokwa sị, “N’ezie nwoke a bụ onye ezi omume.” § ⁴⁸ Mgbe igwe mmadụ niile gbakọtara ilere anya hụrụ ihe mere, ha laghachiri n’ụlọ ha na-eti aka n’obi. ⁴⁹ Ma ndị niile maara onye ọ bụ, tinyekwara ụmụ nwanị ndị soro ya si Galili bịa, guzokwara n’ebe dị anya na-ele ihe ndị a.

Olili Jisọs

⁵⁰ O nwere otu nwoke aha ya bụ Josef, onye so n’otu ndịisi ụlọ nzukọ. Ọ bụ ezigbo mmadụ

§ 23:47 23:47 Maọbụ, onye aka ya dị ọcha

na onye aka ya kwụ ọtọ. ⁵¹ Ọ kwadoghị mkpebi ha na omume ha. Onye sitere Arimatia, n'otu obodo ndị Juu, onye na-echere ọbịbịa nke alaeze Chineke. ⁵² Nwoke a gakwuru Paillet rịọọ ka e bunye ya ahụ Jisọs.* ⁵³ Ya mere, o budatara ya fuchie ya n'akwa ọcha linin, tinye ya n'ili e gwuru n'ogba nkume, nke a na-etinyebeghị mmadụ na mbụ. ⁵⁴ Ọ bụ Ụbọchị Nkwadebe maka ụbọchị izuike nke na-abịa nso.†

⁵⁵ Ndị nwanyị ahụ sitere Galili soro ya hụrụ ili ahụ, hụkwa otu e si nibe ahụ ya n'ime ya. ⁵⁶ Emesịa ha laghachiri ga kwadoo mmanụ otite nke e tinyere ọtụtụ ụda. N'ụbọchị izuike ha zukwara ike dika ọ dị n'iwu.‡

24

Mbilite n'ọnwu

¹ N'ụbọchị mbụ nke izu ụka, n'ezigbo isi ụtụtụ, ha weere mmanụ otite ahụ ha tinyere ọtụtụ ụda nke ha kwadoro gawa n'ili ahụ. ² Ha chọputara na e nupụla nkume e ji dochie n'ọnụ ili ahụ. ³ Ma mgbe ha banyere n'ime ya, ha ahughị ahụ Onyenwe anyị Jisọs. ⁴ Dị ka ha nọ na mgbagwoju anya banyere nke a, n'otu ntabi anya, ha hụrụ mmadụ abụọ yi uwe na-egbu ka amụma guzo ha nso. ⁵ Ha kpudoro ihu ha n'ala n'ihì oke egwu, ma mmadụ abụọ ahụ gwara ha,

* **23:52** 23:52 Jọn onye Arimatia bụ onye na-eso Jisọs na nzuzo Jọn 19:38. † **23:54** 23:54 Ndị na-edebe ụbọchị izuike n'ala anyị, na-akwadobe ihe ha niile nke ọma n'ụbọchị furaịdee, n'ihì na ụbọchị izuike na-ebido n'oge ọdịda anyanwu n'ụbọchị ahụ. ‡ **23:56** 23:56 Ọpụ 35:2 na Lev 23:3 nakwa Dit 5:14

“Gịnị mere unu ji na-achọ onye dị ndụ n’etiti ndị nwurụ anwụ? ⁶ O nọkwaghị n’ebe a, o biliela n’ọnwụ, chetakwanụ ihe ọ gwara unu mgbe unu na ya nọ na Galili sị, ⁷ ‘A ghaghị inyefe Nwa nke Mmadụ n’aka ndị mmehie, a ga-akpogidekwa ya n’obe ma n’ụbọchị nke atọ ọ ga-esi n’ọnwụ bilie.’ ” ⁸ Mgbe ahụ ha chetara okwu ya.

⁹ Mgbe ha sitere n’ili ahụ loghachi, ha kọrọ mmadụ iri na otu ahụ na ndị ọzọ niile ihe ndị a. ¹⁰ O bụ Meri Magdalin, na Joana, na Meri nne Jemis na ụmụ nwanyi ndị ọzọ so ha kọrọ ndị na-eso ụzọ ya ihe a. ¹¹ Ma ha ekweghị ihe ha gwara ha, n’ihi na okwu ha dị ha ka ọ bụ ihe efu. ¹² Ma otu ọ dị, Pita gbaara ọsọ ruo n’ili ahụ, hulata ala hụ ka akwa ozu ndị ahụ togbooro onwe ha; ọ lara na-atughari uche n’ime onwe ya ihe ihe ndị a putara.

N’uzọ Emaus

¹³ N’otu ụbọchị ahụ, mmadụ abụọ n’ime ha gaje n’obodo nta a na-akpọ Emaus, nke dị ihe ruru kilomita iri na abụọ site na Jerusalem. ¹⁴ Ha na-ekwurịta n’etiti onwe ha banyere ihe niile mere. ¹⁵ Dị ka ha na-ekwu na-akparịta ụka banyere ihe ndị a, Jisọs n’onwe ya bịa soro ha na-aga ije. ¹⁶ Ma e mechiri anya ha imata na ọ bụ ya.

¹⁷ O siri ha, “Gịnị ka unu na-ekwurịta n’etiti onwe unu dị ka unu na-aga n’uzọ.”

Ha kwusiri ebe ahụ, gbarụọ ihu ha. ¹⁸ Otu onye n’ime ha a na-akpọ Kleopas, siri ya, “Ị bụ onye ọbịa na Jerusalem nke mere na ị maghị ihe mere n’ime ya n’ụbọchị ndị a?”

19 O siri ha, “**Gini bu ihe mere?**”

Ha siri ya, “Banyere Jisos onye Nazaret! O bu onye amuma burukwa onye di ike, ma n’okwu ma n’omume n’ihu Chineke na mmadu niile. 20 Na otu ndisi nchujaja na ndi ochichi anyi nyefere ya ka a maa ya ikpe onwu, ma kpogbukwaa ya n’obe. 21 Anyi nwereriji olileanya na o bu ya ga-agbaputa Izrel. Nke ka nke, taa mere ya abali ato kemgbe ihe ndi a mere. 22 Tukwasi ihe ndi a, ufodu umu nwanyi anyi mere ka anyi nwee ihe itunanya. Ha gara n’ili ahụ n’isi ututu a. 23 Ma ha ahughi ahụ ya. Ha biara korọ anyi na ha huru ohu nke ndi mmuo ozi, bu ndi gwara ha na o di ndu. 24 Ya mere ufodu n’ime ndi otu anyi gara n’ili ahụ choputa na ihe niile umu nwanyi a kwuru mere otu ahụ ha siri kwuo ya. Ma ha ahukwaghi ya.”

25 O siri ha, “**Unu bu nnoo ndi nzuzu! *Leenu ka o si siere unu ike ikwere ihe niile ndi amuma kwuru.** 26 O bu na o kwesighi ka Kraist taa ahuhu ndi a tupu o banye n’ebube ya?” 27 Ya mere, o kowaara ha ihe e dere n’akwukwo nsọ banyere ya onwe ya malite na nke Mosis ruo na ndi amuma niile.

28 Mgbe ha na-eru obodo nta ahụ ha na-aga, o mere di ka o na-aga n’ihu na njem ya. 29 Ma ha rịo ya n’ebe o di ukwu si, “Nonyerenụ anyi n’ihi na chi ebidola iji, ubochi agamiekwala ugbu a.” N’ihi ya o banyere iga nonyere ha.

30 Mgbe ya na ha noduru na tebul iri nri, o were achicha, kelee Chineke ekele, nyawaa ya

* 24:25 24:25 Ya bu, ndi na-enweghi uche

were ya nye ha. ³¹ Mgbe ahụ, e meghere anya ha, ha amata onye ọ bụ, ha ahụkwaghị ya anya ọzọ. ³² Mgbe ahụ, ha gwara onwe ha sị, “Ọ bụ na ọ dịghị ka ọkụ ọ na-enwu n’obi anyị mgbe anyị na ya nọ n’ụzọ, ya na-ekpughere anyị akwụkwọ nsọ?”

³³ Ha biliri ngwangwa laghachi Jerusalem. Ebe ahụ, ha hụrụ mmadụ iri na otu ahụ na ndị so ha ka ha nọkọtara n’otu ebe, ³⁴ na-asị, “Ọ bụ eziokwu, Onyenwe anyị ebiliela, o gosila Saimon onwe ya.” ³⁵ Mgbe ahụ, ha kọrọ ha ihe mere n’ụzọ, ya na otu ha siri mata ya mgbe ọ nyawara achịcha.

Jisọs egosi ndị na-eso ụzọ ya onwe ya

³⁶ Mgbe ha ka na-ekwu banyere nke a, ya onwe ya guzooro n’etiti ha sị ha, “**Udo dịrị unu.**”

³⁷ Oke egwu tūrụ ha, obi lọkwara ha mmiri n’ihi na ha chere na ha ahụla mmụọ. ³⁸ Ma ọ sịrị ha, “**Gini mere ụjọ ji atụ unu, gini mere unu ji nwee obi abụọ?**” ³⁹ Leenụ m anya n’aka na n’ụkwụ. Ọ bụ mụ onwe m! Metụnụ m aka ka unu hụrụ, n’ihi na mmụọ adighị enwe anụ ahụ na ọkpụkpụ dị ka unu hụrụ m nwere.”

⁴⁰ Mgbe o kwuchara nke a, o gosiri ha aka ya na ụkwụ ya. ⁴¹ Ma dị ka o siiri ha ike ikwere n’ihi ọñụ na oke mgbagwoju anya, ọ sịrị ha, “**Ọ dị ihe oriri unu nwere ebe a?**” ⁴² Ha nyere ya otu ntakiri azụ a mịkpọrọ amịkpọ. ⁴³ Ma ọ naara ya rie ya n’ihu ha.

⁴⁴ Mgbe ahụ, ọ sịrị ha, “**Okwu ndị a ka m gwara unu mgbe mụ na unu nọ, na ihe niile e**

dere n'iwu Mosis na ndị Amụma na n'Abụ Oma banyere m ga-emezucha.”

⁴⁵ Mgbe ahụ, o meghere akonuche ha ka ha ghọta akwukwọ nsọ. ⁴⁶ O siri ha, “Nke a bụ ihe e dere na, Kraịst ahụ ga-ahụ ahụ ma sitekwa n'ọnwu bilie†n'ubochi nke atọ. ⁴⁷ Na a ga-ekwusa ncheghari na mgbaghara mmehie site n'aha ya nye mba niile, malite na Jerusalem. ⁴⁸ Unu bụ ndị akaebe nke ihe ndị a. ⁴⁹ Ma lee, agaje m izitere unu ihe ahụ Nna m kwere na nkwa. Ya mere, nọrọ n'ime obodo ruo mgbe a ga-eyikwasị unu ike nke si n'elu.”

Jisọs agbagoro n'eluigwe

⁵⁰ O duuru ha garuo na Betani, chilie aka ya abụọ elu gozie ha. ⁵¹ Dị ka ọ na-agọzi ha, ọ sitere n'ebe ha nọ puo, e weliri ya elu, baa n'eluigwe. ⁵² Mgbe ahụ, ha fere ya ofufe jiri oke onu laghachi na Jerusalem. ⁵³ Ha nọgidere n'ulonso ukwu ahụ na-eto Chineke oge niile.

† **24:46** 24:46 Mbilite n'ọnwu Kraịst bụ ihe e mere ka ọ dị ire site n'ike Chineke Orụ 2:45; Rom 8:11 Ọ bụkwa mbilite n'ọnwu ya nyere ọha mmadụ naputa site n'ikpe omuma nke mmehie na-eweta, Rom 4:25; 8:34.

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria:
Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ
onye oḅuḅa igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baiḅḅuḅ Nḅo n'Igbo Ndḅ Ugbu a nke dḅrḅ onye oḅuḅa igu

Ndḅ Biblica, Inc. degħarḅrḅ ya n'afḅ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" ḅu akara e ji mara ḅḅo ḅḅu a, nke edebanyere dḅka iwu si kwado n'ḅḅo ḅḅu dḅ n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azḅm aḅḅa ndḅ Biblica, Inc. O ḅu ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 13 Apr 2023

e2303256-375f-5385-8ff3-d387f2bc9c78